לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

מובארק מזהיר מפגיעה ביחסים אם לא תבוצע הבוררות על טאבה

איי.פי

קאהיר. — נשיא מצרים חוסני מובארק הזהיר אתמול את ישראל, כי יחסי מצרים עימה ייפגעו אם תנסה להשהות את ביצוע פסק־הבוררים בעניין טאבה, ואם אכן תעשה כן, תפר את אחד מסעיפי־היסוד בהסכם השלום בין שתי המדינות. בראיון ל„אל־אהראם" הקאהירי, העומד להתפרסם היום, אמר מובארק, כי אם תנקוט ישראל בתכסיסי השהיה בנושא זה, תאבד לה אמינותה, אך הוא משוכנע כי בימים הקרובים תעשה ממשלת ישראל צעדים ראשונים לקראת ביצוע פסק־הבוררות.

יום ה', ט' בחשון תשמ"ט, 20 באוקטובר 1988 / שנה מ"ו מס' 13778 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

7 חיילים נהרגו ו־8 נפצעו מהתפוצצות מכונית תופת ליד מעבר הגבול במטולה

שניים מהפצועים במצב קשה ● אירגון „חיזבאללה" נטל על עצמו האחריות לפיגוע ● מכונית הטויוטה הלבנה הסתננה לשיירה של 7 כלי רכב של צה"ל ואז התפוצצה ● אלוף פיקוד צפון: לא נחפש כרגע אשמים ונפעל לשפר הבטחון במעברים ● גיוס כללי ב„חיזבאללה" מחשש לתגמול

אבי בניהו כתבנו הצבאי, יהודה צור, אורי הורוביץ

7 חיילי צה"ל נהרגו אתמול ו־8 נוספים נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת סמוך לשער המעבר ללבנון, כ־300 מטרים צפונית למטולה.

הודעות נמסרו למשפחות וחללי הפגוע יובאו היום למנוחות. מכונית התופת התפוצצה סמוך לשעה 1.30 בקרבתם של 6 כלי רכב צבאיים כ־300 מטרים צפונית ל„שער פטמה", מול המושבה מטולה. הארגון השיעי „חיזבאללה" נטל על עצמו את האחריות לפגוע הקטלני. רה"מ, מ"מ ושר הבטחון העבירו תנחומים למשפחות החללים ואחלו החלמה שלמה לפצועים.

פצוע אנוש וקשה

אמש נמסר על מצב הפצועים כי חייל אחר פצוע אנוש, חייל נוסף במצב קשה, אחד במצב בינוני ו־5 פצועים קל. לפי הערכה הכילה מכונית התופת מרגם „טויוטה" לבנה, בין 150 ל־200 ק"ג חומר נפץ. הרמטכ"ל ואלוף פיקוד הצפון חשו למקום הארוע וקיימו תחקיר ראשוני. כל החללים הינם חיילי עוצבה מרחבית של צה"ל באצבע הגליל. בתחקירי צה"ל ופיקוד הצפון. שהחלו אתמול ויימשכו הבוקר, תבדק השאלה האם חדרה מכונית התופת מצפון לבנון אל אזור הבטחון, או שהוכנה בתוך איזור הבטחון שבשליטת צה"ל וצד"ל.

הגיחה אל השיירה

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד מסר אתמול במסיבת עתונאים מאולתרת כמה שעות לאחר הפצוץ, שעדיין לא ברורות הנסיבות המדויקות של הארוע. „בנקודת הגבול הצטלבו 4 כלי רכב שבאו מהדרום לצפון ו־3 כלי רכב שנסעו מהצפון לדרום. בסה"כ היו בשיירה 7 כלי רכב. מרריו לבנון נודע לנו שארגון (המשך בעמוד 4)

ההרוגים

אבי בניהו

חללי צה"ל שנספו אתמול בהתפוצצות מכונית התופת בגבול הלבנון הם:

סרן רון ורנר בן 22 מחיפה, לוויתו תתקיים היום בשעה 4 אחה"צ בבית הקברות בחיפה.

סגן אילן בן חיים מב"ש, לוויתו תתקיים היום בשעה 4 אחה"צ בבית הקברות בב"ש.

סמל ראשון שלום בן עמי בן 23 מעכו, לוויתו תתקיים היום כ־3.30 אחה"צ בבית הקברות בנהריה.

טוראי ראשון (מיל.) יעקב בן שאנן בן 44 מחולון. לוויתו תתקיים היום בשעה 1.30 בבית הקברות בחולון. ההרוגים הנוספים שלגביהם טרם נקבע מועד הלווייה הם:

מוריס רהאן, מכרמיאל.
אילן טל, מראש פינה.
שגיא בלאו, מרמת־ישי.

פצוע הפיגוע בבית"ח רמב"ם (צילום: בועז לניר)

השאלה הראשונה והמיידית

השאלה המיידית והעיקרית המתבקשת מהאירוע הטרגי אתמול בגבול הצפון היא, כיצד הצליחה מכונית תופת לעבור את כל המיכשולים ומנגנוני הביטחון ולהתייצב בשער של מדינת ישראל. על השאלה הזאת ינסו קרוב לוודאי פיקוד הצפון וצה"ל להשיב בימים הקרובים לאחר תום התחקירים. מכונית תופת, או כל אמצעי לחימה אחר, שמבקשים ארגוני המחבלים להחדיר מהצפון אל אזור הביטחון חייבים לדלג על מנגנוני ביטחון ומחסומים של צה"ל וצד"ל. לסיכך, קיימת סברה כי מכונית „טויוטה" הלבנה שגרמה למותם של שבעה חיילי צה"ל ולפציעתם של עשרה הוכנה בתוך אזור הביטחון בסיוע של תושבים מקומיים. מכונית התופת הופעלה והתפוצצה בסמוך מאוד ל„שער פטמה" הוא שער היציאה ללבנון שליד מטולה בסמוך מאוד למקום זה פגעה לפני כשלוש וחצי שנים מכונית תופת אחרת במשאית „ספארי" וגרמה לקורבנות רבים. כבר תקופה ארוכה קיים חשש בצה"ל מנסיון שמוש במכוניות תופת נגד כוחותינו בלבנון, ואכן בחודש האחרון הוגברה העירנות בתחום זה בגזרת לבנון. למרות זאת הופתעה השיירה הצבאית ושולם מחיר כבד.

אבי בניהו

לדבוק ביעד העיקרי

החיילים והמפקדים שנהרגו בפיצוץ מכונית התופת ליד מטולה, הקריבו את חייהם בהגנת הגבולות של מדינת־ישראל. צה"ל מופקד על הגנת גבולות אלה ועל הגנת אזרחי המדינה הגרים בתוכה. הגבול הזה יוגן במלוא עוצמת צה"ל, על אף הקורבנות הכבדים נגד כל התנכלות מצד כלשהו.

כל אזרחי ישראל משתתפים היום בצער ובכאב של המשפחות השכולות, על אובדן החיים היקרים שנפלו בעת מלוי תפקידם בהבטחת שלומם של התושבים, ומאחלים החלמה מהירה לפצועים. לישראל כמו לכל המדינות זכות בלתי מעורערת להגנה על גבולותיה וגם „החיזבאללה" לא תוכל לערער את יכולתה לממש את הזכות הזאת. אולם גם האירוע הטראגי אתמול, מלמד כי מירב הבטחון יושג רק על־ידי השלום. יש להבטיח מצב בו הגבולות יובטחו על־ידי הסכמי שלום ועל־ידי יחסי שכנות טובה, ולא על־ידי הגדר הטובה.

האירוע הטראגי התרחש על גבולה של ישראל עם לבנון, מדינה בה התערערו כל סדרי השלטון והיא נתונה באנרכיה מוחלטת ללא נשיא, ללא ממשלה וללא יו"ר נבחר לפרלמנט. מלחמת לבנון המיותרת ורבת האבידות, תרמה רבות להיווצרות מצב אומלל זה ולערעור סדרי השלטון הרופפים בלבנון. היא תרמה גם לתוספת של גורמים עויינים, להכנסתם למעגל האיבה נגד ישראל ולהקצנה משמעותית של חלקי אוכלוסיה.

מכונית התופת שפגעה אתמול בחיילי צה"ל מספקת עדות נוספת למגבלותיה של מדיניות הכוח, בה דוגלים מדינאים מסויימים כמו אריאל שרון. היציאה החלקית מלבנון שיפרה את המצב הבטחוני ומנעה מאות הרוגים ופצועים, אך לא ניתקה את ישראל מהתסבוכת הלבנונית ומקיומה של הבעייה הפלסטינית.

גם הכאב והצער אינו צריך להשכיח שהיעד העיקרי של ישראל הוא הבטחת קיומה על־ידי שלום בגבולות בטוחים ומוסכמים שיושג רק באמצעים מדיניים. יש לפתוח בתהליך מדיני זה, למען שמירת חיי החיילים והאזרחים ולמען מניעת קורבנות נוספים בעתיד.

„כלי הרכב בערו עד שנותרו מהם רק השלדות"

יהודה צור

כשעתיים לאחר ההתפוצצות, כאשר הגיעו העתונאים לאיזור התקרית נותר במקום בו עמדה מכונית התופת בור עמוק ומפוייח — הזכר היחיד לקיומה. גדר הרוסה ושלדות מושחרות של כלי הרכב הצה"ליים, בהם נסעו הנפגעים, היו שרועים בצד הדרך.

מיכה לויט, חקלאי ממטולה, שעבד במרחק מטרים ספורים ממקום הפיגוע סיפר: „שמעתי פצוץ אדיר ופטריית עשן היתמרה מעלה. עזבתי את הטרקטור ורצתי. בדרך ראיתי את מנוע מכונית התופת במרחק של 70 מטרים מהכביש ואברים מרוסקים של גופות פזורים על הגדר. דם רב ניגר במקום, וצעקות של כאב בקעו מכל עבר. חיילים בכלי רכב סמוכים, שלא נפגעו החלו לחלץ נפגעים ולהגיש עזרה ראשונה. כל הזמן המשיכה להתפוצץ תחמושת שהיתה בכלי הרכב שנפגעו: המכוניות המשיכו לבעור עד שנותרו מהן רק השלדות. תוך 20 דקות הגיעו למקום מסוקים שפינו את הנפגעים.

„זה היה מחזה מחריד שהזכיר לי את המראות של פצוץ משאית הספארי, לפני למעלה מ־3 שנים, במרחק לא רב מכאן" — אמר.

בשער הבית

נתן אייזנברג, תושב מטולה, אב לשניים, אמר לנו אתמול לאחר הפגוע: „חשבנו שמדובר בלפחות 5 קטיושות שנפלו. זה היה פצוץ אדיר, וזגוגיות בבתים נופצו. חלקים של מכוניות הגיעו למרחק של 150 וגם 200 מטרים. האנשים לא שקטים במטולה, וזה מוכיח שוב שאנו ממש על קו הגבול. הילדים שלנו מפחדים והם לא היחידים. גם אם ממשיכים לחיות כאילו הכל כרגיל, תאמין לי שאנשים חוששים כאשר מתפוצצת מכונית תופת בשער הבית".

מצבם של ארבעה מהפצועים בבי"ח רמב"ם קשה מאד

יואב אביב

שישה פצועים הובאו אתמול לבית־החולים רמב"ם בחיפה, אחד מהם מת מפצעיו זמן קצר שאחרי שהובא, מצבם של ארבעה קשה מאוד ורק אחד מהם, יעקב חלפון מחורפיש, נכווה בידיו וברגליו ומצבו מוגדר קל.

בית־החולים קיבל את ההודעה על הפיגוע ליד מטולה סמוך לשעה אחת ושלושים אחר־הצהריים ונכנס מייד לכוננות עליונה. משמרת הבוקר, שעמדה לסיים את עבודתה, הושארה במקום ואליה הצטרפו אנשי משמרת הערב.

פצועים במסוקים

כעבור שעה קלה החלו נוחתים המסוקים, במנחת הצמוד לבית־החולים והפצועים הועברו במהירות לחדר־המיון שפונה מחולים, ומשם לחדרי־הניתוח.

סגן מנהל בית־החולים רמב"ם, ד"ר צבי בן־ישי, אמר, כי ארבעה מהפצועים סובלים מפגיעות בכל חלקי גופן ומצבם קשה מאוד. במשך שעות הערב והלילה המשיכו הרופאים להיאבק על חייהם.

שלדה שרופה של רכב צה"לי במקום הפיצוץ (צילום: דובר צה"ל)

מקבץ בחירות

האו"ם והקדוש ברוך הוא

„אין שום פילוג בשורותינו" — הכריז אתמול מנהיג ש"ס הרב יצחק פרץ במסיבת עיתונאים בתל־אביב. הוא ניסה להזים שמועות על פילוג במפלגתו.

לדבריו, הרב שמעון בן שלמה פרש מן התנועה, לאחר שש"ס החליטה לרענן כמה תפקידים. אנו מצטערים שהקים רשימה חדשה, אך בעיקרון אין מדובר בפילוג, אמר. בנושאי חוץ וביטחון

הרב פרץ: אין פילוג

חזר הרב פרץ על דרישתו שיש לסגור את השטחים לפני התקשורת ולבלום את האינתיפאדה ביד חזקה.

„רק מי שמאמין שארץ ישראל ניתנה לנו ע"י האו"ם יכול לשאול עצמו את השאלה ההיפותטית, האם להחזיר את יהודה ושומרון. מי שיודע שהארץ ניתנה ע"י הקדוש ברוך הוא, שאלה כזאת אינה עולה על דעתו".

ודד לוי

הפרחים הקוצניים של גנדי

כשלושים מפגינים בראשותו של רחבעם זאבי הפגינו אתמול אחר הצהריים מול בית מרכז מפ"ם בתל־אביב. הם ברכו אותה על „הטרנספר שעשתה לכפרים ערבים ב־1948". איש לא התייחס אליהם. כאשר ביקש גנדי למסור זר פרחים, נחסמה לפניו הדרך. הוא הניח אותם על המדרכה. מאוחר יותר הם הושלכו לפח.

דובר מפ"ם אמר, כי סיסמת הקרב של רשימת „מולדת" היא טרנספר, בעוד שסיסמת מפ"ם היא חתירה להסדר. תומכי „מולדת", כמו תומכי „כך" יודעים היטב, שאין טרנספר מרצון, יש רק טרנספר בכפיה.

טרנספר אינו הסדר. טרנספר הוא גירוש אלים של גברים, נשים וטף אל מעבר לגבולות ישראל. לגירוש כזה יש רק שם אחד, פאשיזם.

בהתייחסו ל־48', אמר הדובר, כי הגירת הערבים היתה תוצאה של מלחמת חיים ומוות, שנכפתה על הישוב העברי. גנדי מציע פרק ב' של הגירת הערבים, הפעם כתוצאה ממלחמה יזומה של ישראל. מפ"ם אומרת: דברו שלום ובקשו שלום, וכירתו את הגזענות והפאשיזם מקרבנו.

דודית גפן

העימות פרס - שמיר בסכנה

נסיונות המערך והליכוד למצוא מנחה מוסכם לעימות הטלוויזיוני בין שמעון פרס ויצחק שמיר הגיעו למבוי סתום, לאחר שהליכוד דחה את כל ההצעות שהגישו לו נציגי המערך. הליכוד הציע את העיתונאי משה ז'אק, שאינו מקובל על המערך.

אתמול האשימו אנשי הליכוד את המערך בנסיון להתחמק מהעימות. לטענתם, המערך עושה זאת על־ידי השהיית תשובתו לגבי הצעת הליכוד, כי ז'אק יהיה המנחה.

על־פי התכנון, אמור העימות להיות משודר ביום שלישי הבא, וצילומיו צריכים להעשות במוצ"ש, או לכל המאוחר ביום ראשון. אי מציאת מנחה מוסכם מסכנת את העימות.

דודית גפן

„המערך יחבל בבחירות"

במכתב ששלח דן מרידור לחיים רמון, שניהם סגני יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, הוא טוען, כי יש בידיו, לכאורה, הוכחה שהמערך מתכוון לחבל במהלך התקין של הבחירות, ולעוות את רצון הציבור.

לדברי מרידור הגיעה לידיו חוברת של מטה יום הבחירות של המערך, שנשלחה לאלפי פעילים. באחד הסעיפים נאמר: „תעשה כל שלאיל ידך, ועל־פי חוק לצמצם את הצבעתם של יריבי המפלגה".

מרידור שואל את המערך כיצד הוא מתכוון לצמצם את הצבעתם של מתנגדיו? לדבריו, האמור בחוברת חמור, ונותר לנו רק לנחש כיצד כל פעיל, בלהט יום הבחירות, יפרש את ההוראה.

דודית גפן

מבעד לחור המנעול

בני בגין הדף אתמול שאלות כתבים בחיפה, שביקשו לשמוע ממנו פרטים על אביו, מנחם בגין. „לא אהיה חור המנעול, שדרכו יציץ הציבור לביתו של מנחם בגין", אמר בתקיפות.

קובי מנדל

עי' המשמר

בחר את התשדיר

כהנא לא לבד

כהנא פינה את הבמה, אבל בפוליטיקה אין חלל ריק. גנדי נכנס ראשון, וכבר שמענו היסטוריה ציונית חדשה, על פיה יהודי ארצות ערב הועברו ארצה בטרנספר. שמענו מפיו גם את צלצול סממאותיו של כהנא: אנחנו אומרים מה שרבים חושבים.

שמיר בא אחריו, ומחק את גמגומי הנסיגה מהקריאה "לא להשאיר מהם שריד ופליט". עתה חזר עליה לעיני כל העם. גם המיזוג הצילומי בין טופיק טובי, מיערי ודראושה לבין פרס, אינו אלא פרשנות ויזואלית לאמא הערביה של פרס מתקופת תעמולת השמועות, וגם מן האמא הערביה הזו לא ישאר שריד ופליט.

המערך בחר משום מה לחמם איטריות קרות ממסיבת העיתונאים שלשום, ולהן הוסיף קטע מגוהץ עם גד יעקבי, הנראה כמו פרוספקט תעמולה ממוחשב. הגימיק של חיים רמון תחת השמשיה בשטחים הציל מעט את המצב.

יעקב גרוס מציג רשימה תמהונית המעוררת געגועים להס־מס שלפני 4 שנים. גם לליצנים מזדקנים. מימד מוסיפים לאספקט הרומנטי של התשדירים - יש דתיים יפים. האם, באמת, יעברו את אחוז החסימה?

המסר של מפ"ם הוגש גם הפעם בחן ובפשטות. תשדירי המפד"ל, לעומת זאת, ממשיכים ללכת על הקו ההמרי - התחסדות בלי תוכן. אבל מה כל אלה בלי מנת הסם של הרב פרץ: כהנא עבר ל"מבט לחדשות" - החזירו לנו את ש"ס!

רוביק רוזנטל

טכניקות של שטיפת מח

במטה המערך הביעו אמש תדהמה וזעזוע מ"תעמולת הזוועה גוסת הגרועים שבמשטרים" שבה נוקט הליכוד כלפי המערך.

לטענתם, הליכוד משתמש בטכניקות של שטיפת מוח, שהשתמשו בהם ברוסיה הקומוניסטית במלחמת קוריאה וויאטנם, ואשר השימוש בהן נאסר במדינות מערב מתוקנות.

בבתי המערך טוענים, כי בנסיון לצוד את קולות כהנא, הליכוד יורד לרמתו. "גם אם הליכוד יחזור אלף פעמים על השקר, כאילו המערך יקים קואליציה עם חד"ש והמתקדמת, השקר ישאר שקר. המערך יקים קואליציה רק עם מפלגות ציוניות" - אמרו אמש במערך.

כתבתנו מציינת, כי יומיים חוזרים וטוענים דוברי הליכוד כאילו המערך יקים קואליציה עם חד"ש והמתקדמת. שלשום אף סילפו דוברי הליכוד דברים שאמר וייצמן בעימות שלו עם ארנס, והאשים אותו כאילו אמר שהמערך יקים קואליציה כזו.

השר ויצמן אמר, כי המערך השתמש ברק"ח ובמתקדמת כבלוק חוסם נגד הקמת ממשלת ימין בראשות הליכוד וכדי להקים ממשלת מיעוט, זאת במקרה ויווצר תיקו.

דודית גפן

ערוות הדמוגרפיה

שר הקליטה יעקב צור האשים אתמול את הליכוד ומפלגות הימין בהטעיית הציבור על־ידי שימוש בפתרון העלייה, לכיסוי ערוות המציאות הדמוגרפית בשטחים.

הוא האשים את הימין בפתרונות של הבל פה והוקוס־פוקוס. לאחר שהסתבכו בשאלה הדמוגרפית, הם מחפשים את המוצא בטרנספר ובנטיעת אשליות של עליית מיליון יהודים, שיישבו את יהודה, שומרון וחבל עזה, אמר צור.

דודית גפן

שפופרת

„תשדיר ש"ס, חומייניסטי"

דוד מושביץ, תעשיין, על תשדירי הבחירות

„רמת התשדירים ירודה. האלימות המילולית של הליכוד הרתיעה אותי כבר ב־81 וב־84, אבל הפעם הם מתעלים בעניין זה.

לצערי המערך לא תמיד מוצא את התשובה הנכונה. ברור שכל המפלגות מנסות להתחנף לציבור. איני קול צף ולכן לא אובייקטיבי. אני משוכנע שהמערך טוב יותר.

המפלגות הקטנות לדעתי אינן עוברות נכון. הן לא הגדירו את הפלח שהן פונות אליו, ולכן מפספסות. התשדיר של ש"ס נראה לי חומייניסטי. המפלגה הקטנה היחידה שמעבירה את המסר שלה נכון זו דווקא רק"ח. היא עקבית לכל אורך הדרך.

אני מעדיף תשדירים בלי אומנים למרות שהפוליטיקאים לא יותר טובים מהם. למרות הביקורת אני „גרופי" של התשדירים, ולא בגלל שהם מבדרים אותי, בכלל לא. אני רוצה להמר. לדעתי, שמיר ימצא דרך לצאת מן העימות וזה בסופו של דבר לא יתקיים".

אלישבע איילון

בשטח

שמיר ומצא באוטובוס

דיממת שמיר בקו 25

קו 25, העושה דרכו ממרכז העיר לנווה יעקב בצפון, מצא לו מקום של קבע בכרוניקה העיתונאית ומופיע בה תדיר כמעט כמו מזג האוויר. מאז פרוץ האינתיפאדה נרשמו עשרות מקרים של ידוי אבנים אל נוסעי האוטובוס, שעה שעשו דרכם מירושלים שלפני הקו הירוק, דרך שועפט אל ירושלים שמעבר לקו הירוק.

אתמול, אולי כדי להוכיח כי רק הליכוד יכול, הצטרף לנוסעי האוטובוס ראש הממשלה יצחק שמיר. יו"ר מטה הבחירות של הליכוד בירושלים, ח"כ יהושע מצא, הסביר: „התאריך 18 באוקטובר וזה שווה ח"י. המסר שלנו הוא המשך החיות. כשהליכוד יהיה בשלטון, לבדו, בלי ידיהם הכובלות של פרס ורבין, נוכל להכות את האינתיפאדה".

ראש הממשלה, שהתבקש להגיב על דבריו של ח"כ מצא, העדיף למלא פיו מים והפנה את השואל למצא, שהציג את הפתרון שלו ל„חיסול האינתיפאדה". „אם השמאלנים לא יוכלו להפריע לנו יותר, נחוקק חוקים מתאימים בכנסת" — אמר ח"כ מצא וכאילו ריחפה רוחו הרעה של כהנא מעליו.

אלה מנוסעי האוטובוס, שביקשו להחליף מילה או שתיים עם הנוסע המכובד, נתקלו בחומה עבה של אנשי ביטחון, שהקיפה את רה"מ. זה ישב יחד עם רובי ריבלין ויהושע מצא.

„איפה ראש הממשלה, איפה ראש הממשלה", קראו מקצת מהנוסעים. „הנה הוא שם ליד החלון", התפעל אחד הנוסעים. „לא נכון", השיב נוסע אחר שעמד על קצות אצבעותיו והציץ מעבר לכתפו של איש הביטחון, „זה זה עם השערות הלבנות".

שמיר עצמו לא שוחח עם הנוסעים, ולמרות שעת הדמדומים, חבש משקפי שמש, שהסיר רק בעקבות בקשות של צלמים.

בהעדר קשר ישיר עם רה"מ, ניהלו עימו הנוסעים שיחה חד־צדדית, שעיקרה „תשים את שרון בביטחון", „שמעון פרס אוהב ערבים", „רק הליכוד יכול", „תראם על מה שעשו לכהנא, איך עושים דבר כזה ליהודי". שמיר שמע ושתק.

אחר כך כחוג בית אצל יו"ר סניף חרות בשכונה יסביר מישהו לראש הממשלה, כי „היתה בעייה של ערבים, שבאו לגור בנווה יעקב ואז ערך הדירות ירד". שמיר שמע ושתק. ילדיו של המארח, ששרו לכבוד רה"מ את הג'ינגל של הליכוד, סחטו חיוך חצי מאולץ מתחת לשפמפם, אך לא מעבר לכך. מבגין, אם היה שם, ודאי היו מקבלים נשיקות.

טוביה בסקינד

מצוקת הכיס של המערך

חברי מפלגת העבודה בכל רחבי הארץ החלו לקבל בימים אלה לבתיהם מכתב אישי של שמעון פרס, שבו הם מתבקשים על־ידו לסייע למערך במימון מערכת הבחירות היקרה.

אל המכתב מצורפים ספחים ועליהם נקובים סכומים מ־25 ש"ח, 50 ש"ח 100 ש"ח וסכומים נוספים. אחד הספחים הוא ריק, והתורם הנדיב יכול לרשום בו את הסכום שהוא רוצה.

ההחלטה לפנות אל חברי המפלגה נובעת ממצוקת הכיס של מטה הבחירות של המערך. לדברי דוברת המפלגה מיכל כהן, הוחלט לפנות לחברים שישתתפו במאמץ. אנו פונים בבקשת תרומות לכל מיני אנשים, לאו דווקא חברי המפלגה. נראה לנו הוגן וצודק לבקש גם בתוך הבית פנימה.

דודית גפן

יפיצו מכתב ויצמן לטובי

המערך יפיץ בקרב הבוחרים הערבים 200 אלף העתקים ממכתבו האישי של עזר ויצמן לח"כ תופיק טובי, שפורסם בשבועון אל־סינארה. המכתב עורר התעניינות רבה, במיוחד לאחר התקפותיו של הליכוד על ויצמן בעניין זה.

במכתבו לטובי ויצמן מזכיר את מעורבות מפלגתו בעיסקת הנשק הצ'כי ב־48'. הוא גם מציין את מאמציו של מנהיג רק"ח מאיר וילנר לכינון קשרים בין ישראל לסין.

פעילי המערך מפיצים את המכתב מבית לבית. תגובת חד"ש על המכתב, שפורסמה באל אתיחאד היתה מגומגמת, מתחמקת ובלתי משכנעת.

קאסם זייד

צה"ל: הילד משכם נהרג מכדור תועה; מקורות ערביים: נורה בידי צלף

צה"ל מתייחס לתקרית בחומרה ואתמול ביקר אלוף מצנע אצל המשפחה ● שביתה כללית בשטחים במחאה על התנכלות המתנחלים

עירן טאוס, עזרא אבירן, זהבה מוזס, פנחס ענברי, עתי"ם

שביתה כללית היתה אתמול בכל רחבי יהודה, שומרון ורצועת-עזה, על-פי כרוז 27 של הנהגת ההתקוממות, שהגדיר את השביתה במחאה על פעילות מתנחלים נגד תושביהם הפלשתיניים של השטחים ועל הקמת התנחלויות.

בה בעת עסק אתמול צה"ל בפעילות יזומה נרחבת בעשרות כפרים בגדה המערבית ובמחנות פליטים רבים ברצועה, ונמסר שנעצרו חשודים רבים.

ביקור ניחומים

אלוף פיקוד המרכז, אלוף עמרם מצנע, ביקר אתמול אצל אבי הילד רייע ג'יהאד אל-חאג', ילד בן 5, שנהרג ביום שלישי בשכם מכדור שנורה בידי חייל צה"ל. מקורות ערביים טוענים, כי הילד נורה בידי צלף שהיה ממוקם על גג בניין במרחק 300 מטרים מביתו של הילד. לדבריהם, פגעו בו שלושה כדורים ובאותה שעה לא היתה שום הפגנה בסביבה, והילד שיחק לתומו בחצר ביתו. אלוף מצנע הביע באוזני האב את צערו העמוק על אובדן חיי בנו.

כדור תועה?

מבדיקה מקיפה, הנערכת בעקבות התקרית לפי הנחיות אלוף הפיקוד, עולה לפי שעה, כי לא היו תקריות אלימות באותו רחוב במהלך אותו יום. כן עולה, כי במהלך הפרות-הסדר בחלקים אחרים של שכם, נורו מספר יריות מעמדת תצפית צבאית, הממוקמת במרחק מאות מטרים מהמקום בו נהרג הילד. סבורים, כי כדור תועה שנורה מהתצפית הוא שפגע בילד וגרם למותו. חקירת צה"ל עדיין נמשכת.

ממקורות שונים במערכת הביטחון נודע, כי הפיקוד הבכיר של צה"ל מתייחס לתקרית בחומרה רבה, וכי הובעה דאגה עקב פרסום תמונתו ברחבי העולם.

חמישה פצועים בגדה

בפעילות היזומה של צה"ל בגדה נפגעו אתמול חמישה תושבים, שלושה בג'נין, אחד בשכם ואחד בטול-כרם. מקורות ערביים מסרו על פצוע נוסף בכפר ברטעה, ילד בן 10, אחמר איברהים כבהא, שנפגע בחזהו מירייה.

המקורות מסרו גם על התפרעות אסירים בטחוניים מאגף 7 בבית-הכלא מגידו. ההתפרעות פוזרה בגז מדמיע.

כרוז של „חמאס"

ממקורות ערביים נמסר, כי כרוז של תנועת ההתנגדות האיסלמית (חמאס) הופץ אתמול בעיר טול-כרם ובו מובעת תמיה בהתקוממות באלג'יריה והתנגדות קשה לתהליך שלום באיזור.

רצח פלילי?

גופתו של עלי חאדר אבו-חמרה, בן 43, ערבי תושב בית חנינא, מצפון לירושלים, נתגלתה אתמול על הכביש הראשי, סמוך לכפר יאטה, באיזור חברון. על הגופה היו סימני דקירות רבים וניכר כי רוטשה באבנים גדולות שנמצאו מוכתמות בדם ליד הגופה. מקורות ערביים מסרו, כי נראה שהיה זה רצח על רקע פלילי או משפחתי.

עוצר במחנות ברצועה

ברצועה הטיל צה"ל עוצר על שבעה מחנות פליטים ועל חלקים מהעיר עזה וביצע חיפושים ומעצרים נרחבים של חשודים בפעילות הסתה.

זקריה שורפה, בן 19, משכונת תופח בעזה, נפצע אתמול בחזהו מכדור פלסטיק בעת פיזור התקהלות ברח' יפו בעזה.

אבנים על רכבת

תושבת-חיפה, בת 76, נפצעה אתמול קל בפניה ובידיה משברי זכוכית של חלון רכבת, שנופץ מאבנים שיודו ברכבת סמוך לתל-ברוך. חצי שעה קודם לכן נזרקו מאותו אתר אבנים לעבר רכבת שיצאה מכיוון תל-אביב לחיפה, אך איש לא נפגע ולא נגרם נזק.

רבין: ידנו תשיג כל רוצח — מי ששולח מתאבדים ישלם החשבון

מוטי בסוק, עתי"ם

שר-הבטחון, יצחק רבין, אמר אתמול כי „ידנו תשיג כל רוצח, בכל מקום, ואיש לא ינקה. מי ששולח מתאבדים במכוניות תופת חייב לדעת כי ישלם את החשבון עד תום". שר הבטחון הביע צערו ושולח את תנחומיו למשפחות השכולות, ומאחל ברכת החלמה לפצועים.

שר הביטחון, יצחק רבין, אמר עוד: „מטרתו של איזור הבטחון למנוע פיגועים נגד תושבי וישובי הצפון. פיגוע ההתאבדות היום באזור הבטחון בקירבת מטולה מנע, אולי, אסון כבד בישובי הצפון. אך צה"ל שילם מחיר כואב מאוד. ההגנה על ישובי הצפון ותושביו תובעת מאמץ גדול ביותר של צה"ל וכוחות הבטחון האחרים. צה"ל עומד במבחן ההגנה על הצפון יום ולילה ועושה מלאכתו נאמנה — אך נאלץ גם לשלם מחיר".

שר הביטחון הוסיף: „ארגון החיזבאללה שלקח על עצמו את האחריות להתאבדות המטורפת יכול להתקיים בארץ של תוהו ובוהו כמו לבנון, אך העובדה שאין דין ואין דיין, אין שליט ואין שלטון בלבנון, אינה מקנה חסינות, לא ללבנון ולא למטורפי החיזבאללה", אמר רבין.

נשיג את כולם

„היד הכוטחת והצורקת של ישראל תשיג את הרוצחים, את כולם ואת כל אחד מהם. אנחנו נחסל את ארגוני הרצח ונוסיף לשמור בכל כוחנו על בטחונה של מדינת ישראל וכל אזרחיה. אנחנו אבלים על נפילתם של טובי בנינו ולוחמינו ומודים עם כאבם באבלם של המשפחות. אנו מאחלים רפואה שלמה לפצועים ונעשה את הכל שיבוא קץ למעשי רצח ונבלה בכל גבולות ארצנו". אמר אתמול רה"מ שמיר בהודעה מיוחדת שפירסם.

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס הביע אמש צער וזעזוע עמוק מן הפגוע בגבול הצפון. פרס אמר: „כמו בעבר, תגיע ידה של ישראל אל המרצחים ושולחיהם ותשיב להם כגמולם. נאמץ ידי צה"ל, מפקדיו ושר הביטחון במלחמתו בארגוני הטירור". פרס הוסיף, כי יחד עם כל בית ישראל הוא משתתף בכאב משפחות הנופלים ושולח לפצועים ברכת החלמה.

הצבעה שבטית

סקר, שנערך בארץ קובע, כי רוב הבוחרים בישראל מצביעים "הצבעה שבטית". במלים אחרות, הצבעתם מושפעת מבני משפחה ומחברים.

זהו אחד המימצאים המופיעים בתכנית לימודים חדשה על הבחירות, שפירסם משרד החינוך. שם התוכנית "בארץ ההשפעות", ומטרתה ליצור בקרב התלמידים מודעות למרכיבים השונים, המשפיעים על הבוחר בקביעת המפלגה לה יצביע, בחינת המשקל היחסי של כל מרכיב, והבנת הפער הקיים בין השפעות, שמקורן רציונאלי, לבין השפעות שמקורן אמוציונאלי.

במסגרת התרגיל בכתה יתבקשו התלמידים לכתוב על דף בלתי ניתן לזיהוי האם היו מצביעים בדיוק כמו אחד מהוריהם, או חבריהם, וכמה היו מצביעים למפלגה שונה לחלוטין.

יצחק שנד

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

גופת פרוצה עירומה נתגלתה בדרך להר הצופים

ערן טאוס

גופתה העירומה של צעירה יהודיה התגלתה אמש בעלייה להר-הצופים בירושלים, בקרבת שכונת ואדי ג'וז. נודע, כי הנרצחת היא פרוצה המוכרת למשטרה.

ישראלי מעורב בניסיון לספק נשק לאיראן

דליה שחורי (ארה"ב)

וואשינגטון. — ישראל שוב שורבבה לפרשת שיגור נשק לאיראן, הפעם באמצעות צ'ילה. לפני כחצי שנה יזמה צ'ילה מכירת מטוסי אפ-5 ישנים לאיראן באמצעות סוחרי נשק, אחד מהם ישראלי בשם שבתאי דובדבני. על מעורבותו של דובדבני בעיסקת הנשק נודע כאשר שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, פנה אל שר הבטחון יצחק רבין ושאל אותו, אם ישראל מעורבת בעיסקה זו, שאינה על דעת ארה"ב.

רשת האיי.בי.סי. שיצאה שלשום בלילה עם פרטי הפרשה החדשה, סיפרה, כי רבין הודיע לפיקרינג שלא ידוע לו דבר על העיסקה האסורה. נוסף לכך שלל רבין את הרשיון של דובדבני לעסוק בסחר נשק והבטיח לארה"ב, כי ישראל תתערב בפרשה זו אלא אם תתבקש לכך במפורש על-ידי ארה"ב.

3 נפצעו בתאונת-עבודה בנמל חיפה

יואב אביב

שלושה עובדים של חברת „רום-ים" נפצעו אמש באורח בינוני ואושפזו בבית-החולים רמב"ם בחיפה, לאחר שעוגן השתחרר ופגע בהם.

השלושה הגיעו, סמוך לשעה 8 בערב, לאונייה האמריקנית „אוקספורד פרירום", העוגנת בנמל חיפה. הם עסקו בטיפול בשרשרת העוגן של האונייה. כשלפתע השתחרר העוגן והשרשרת פגעה בהם.

ציורמצב

צבן תובע להעמיד לדין דיין מחיפה הפעיל בתעמולת הבחירות

בצלאל עמיקם

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תבע אתמול מהיועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ומשר הדתות זבולון המר להעמיד ללא דיחוי לדין משמעתי את הדיין גדליה אכסלרוד מחיפה.

בשבוע שעבר השתתף הדיין אכסלרוד בכנס ביוזמת חב"ד וקרא בו לציבור המשתתפים לתמוך בבחירות לכנסת ברשימת אגודת ישראל.

בשעתו עתר ח"כ צבן לבית המשפט העליון נגד 19 דיינים בראשם עמד הרב אכסלרוד עקב קריאתו שלא לכבד את פסיקת הבג"ץ בקשר להליכי גיורה של שושנה מילר. שר הדתות החליט לנהוג כלפי הדיינים ביד רכה „וכעת אנו קוצרים את פרי הביאושים של מדיניותו הסלחנית", קובע צבן. צבן מזכיר כי הרב עובדיה יוסף, שערבב עסקי דיינות בפוליטיקה, נאלץ להתפטר ולכן אין להניח לרב אכסלרוד לעסוק בעת ובעונה אחת בנושאי בחירות ובדיינות.

„פיקוח ישראל על העתונות הפלשתינית שיטתי ומכביד"

קובע הוועד להגנה על עתונאים בראשות ולטר קרונקייט ● פניה לרבין בתביעה לשחרר 19 עתונאים פלשתינים עצורים

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — פיקוח ישראל על העתונות הפלשתינית הוא שיטתי ומכביד, והוא מתבצע מעבר למטרתו המוצהרת שהיא — שמירה על הבטחון והסדר הציבורי. זהו הממצא העיקרי בדו"ח שהתפרסם אתמול מטעם הוועדה להגנה על עתונאים, שמרכזה בניו-יורק, ו„סעיף 19", שמושבו בלונדון.

שני הגופים פנו אתמול לממשלה בקריאה לפעול להבטחת חופש הביטוי לפי קני המידה הבינלאומיים המקובלים, להפחית את הפיקוח על העתונות הפלשתינית ולהרשות ביטוי חופשי כל-עוד הדבר אינו מהווה איום על הבטחון או הסדר הציבורי.

בראשות ולטר קרונקייט

הוועדה להגנה על עתונאים היא גוף אמריקני לא מפלגתי, שנוסד ב-1981, ויו"ר הכבוד שלו הוא וולטר קרונקייט. נכללים בוועדה נציגים מכל כלי התקשורת החשובים בארה"ב. „סעיף 19" הוא מרכז בינלאומי למען זכויות האדם ונגד צנזורה, שנוסד ב-1986 בלונדון. הוא נקרא על שם סעיף 19 בהכרזת זכויות האדם וסעיף 19 באמנה הבינלאומית לזכויות אזרחיות ומדיניות.

שני הגופים פרסמו אתמול דו"ח, המשתרע על פני 227 עמוד, תחת הכותרת „עתונות תחת כיבוש — הויסות הישראלי של העתונות הפלשתינית". הדו"ח מבוסס על ביקורים בישראל ובשטחים ועל עבודת מחקר שערך צוות חברי הוועדה.

מכתב מחאה לרבין

נוסף על הדו"ח, שיגרו הוועדה להגנה על עתונאים ו„סעיף 19" ב-7 בחודש זה מכתב לשר הבטחון יצחק רבין, בו הם מוחים על מעצרם הנמשך של עתונאים פלשתיניים ותובעים את שחרורם של 19 עתונאים פלשתיניים הנמצאים במעצר מינהלי, ללא העלאת האשמות נגדם או העמדתם לדין. למכתב צורפה רשימת ה-19: 12 עתונאים הנמצאים עתה, לפי ידיעת חברי הארגונים, במעצר מינהלי, ושבעה אחרים, העצורים מאז מארס השנה. במכתב מצויין עוד, כי מאז תחילת ההתקוממות נעצרו לתקופות שונות 39 עתונאים פלשתיניים.

„במאסרם של עתונאים פלשתיניים כה רבים בלי האשמה או משפט, מעלה ממשלתך את הספק ביחס לטענתה, כי היא אינה מענישה עתונאים המבצעים את עבודתם המקצועית. לדעתנו, המעצרים בקנה-מידה כה רחב של כתבים ועורכים מאז תחילת ההתקוממות; הארכת הסגירה של שרות העתונות הפלשתינית והצנזורה המתהדקת, מצביעים על כך, שישראל מכבידה את ידה על העתונות הפלשתינית כמוסד, במטרה להגביל את זרימת המידע והרעיונות", נאמר במכתב.

עד כה לא השיב שר הבטחון על מכתב שני הארגונים.

41 עתונאים נעצרו

הדו"ח התרכז בעתונות המודפסת במזרח ירושלים. הוא מצא, כי לפחות 41 עתונאים פלשתיניים נעצרו במעצר מינהלי או הושמו במעצר-בית מאז 1985, רבים מהם יותר מפעם אחת. הדו"ח מציין, כי קשה לערער על סנקציות אלה מאחר שהן ננקטות מחוץ לכותלי בית המשפט. הדו"ח מזכיר סגירת משרדים ועתונים במרוצת השנה האחרונה אך קובע, שהאמצעים שננקטו במהלך ההתקוממות, שאמנם גברו, יושמו גם בתקופות שקטות יותר.

שלושה אמצעים

הדו"ח מציין עוד, כי מאז 1987 הופעלה יד קשה יותר גם כלפי פרסומים מתוך ישראל המייצגים עמדות מיעוט כמו „אל איתיחאד" היוצא לאור בחיפה, שנסגר במארס השנה לשבוע; המרכז למידע אלטרנטיבי, שנסגר בפברואר 1987, ו„דרך הניצוץ", שנסגר השנה וארבעת עורכיו נעצרו.

תשדירי הבחירות יבוטלו הערב

דורית גפן

רוני מילוא הודיע הלילה ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית השופט גולדברג כי הליכוד החליט לבטל הערב את מישדרי התעמולה בטלוויזיה לרגל אסון הפיגוע ומותם של חיילי צה"ל. מילוא הודיע על החלטה זו גם לנסים זווילי מהמערך, ולדבריו השיב לו זווילי כי יתן לו את תשובתו הבוקר. כתבתנו מציינת כי במערך יבטלו גם כן את המישדרים בערב.

הליכוד דחה פניית המערך לבטל את תשדירי הבחירות

דורית גפן

רוני מילוא, יו"ר מטה ההסברה של הליכוד דחה אתמול על הסף את פנייתו של עמיתו מהמערך, נסים זווילי לבטל את תשדירי הבחירות אמש, בגלל האבל על מותם של חיילי צה"ל, מפיגוע מכונית התופת. לכתבתנו נודע, כי עם היוודע הידיעה על האסון פנה זווילי אל יו"ר ועדת הבחירות המרכזית השופט גולדברג, לבטל את תשדירי התעמולה אמש. השופט הבהיר לו, כי לצורך ביטול התשדירים דרושה הסכמה של כל הסיעות. לדברי דוברת המערך הציע זווילי לשופט, כי יאשר למערך לבטל את תשדיריו. השופט ביקש ממנו לפנות אל הליכוד, כדי לקבל את הסכמתו. כאמור, דחה מילוא את הפנייה על הסף.

בליכוד דחו את דברי המערך, וטענו כי מילוא התייעץ עם השופט, אשר הבהיר לו, כי מאחר שהידיעה על הפיגוע בחיילים לא התפרסמה, ואין לדעת אם תתפרסם ב„מבט", עלול ביטול התשדירים לגרום לבהלה, ואי הבנה בציבור. בליכוד אמרו אמש, כי מילוא הציע לשופט לבטל את התשדירים הערב, מאחר שהיום יערכו ההלוויות.

נמשך המו"מ בין כור ל"באנקרס טראסט"; "יתכן הסכם תוך ימים

בכור מכינים תוכנית הבראה מפורטת, שתוגש לראשי משרד האוצר ☐ משרד האוצר מתנה סיוע לכור בקבלת תוכנית הבראה הכוללת לוח זמנים

אורי נחשון

קונצרן "כור" מנהל מגעים עם "באנקרס טראסט" לפתרון מהיר של המשבר. גורמים, המקורבים לבנק העריכו אתמול, כי ייתכן שהצדדים יגיעו להסכם תוך כמה ימים, ולא יזדקקו לדיון בבית המשפט. שני הצדדים משתדלים עתה להימנע מהבלטת הדיונים, שמתנהלים ביניהם באמצעי התקשורת.

במקביל למגעים שמתנהלים עם "באנקרס טראסט", מכינים בהנהלת "כור" תוכנית הבראה מפורטת, שתוגש לראשי משרד האוצר. באוצר מתנים כל סיוע ל"כור", כולל מתן ערבות מדינה לאשראי בנקאי, בקבלת תוכנית הבראה, הכוללת לוח זמנים ברור לצעדים שיינקטו בשבועות הקרובים.

האוצר יהיה מוכן, ככל הנראה, לערוב להלוואות בהיקף של 20 מיליון דולר, שתקבל "כור" מהמערכת הבנקאית, בתנאי שתוגש תוכנית הבראה כזו.

אתמול נמשכו ההתייעצויות בצמרת "כור" ובבנקים הישראלים. מקורות בנקאיים מסרו, כי הבנקים מצפים לסיוע ממשלתי, שיחלץ את הקונצרן ממצוקת האשראי, שבה הוא נתון עתה.

בבנקים חוזרים ומציינים, כי הטיפול בעריכת "הסדר נושים" סבוך ביותר וקיים חשש, כי הסדר כזה עלול לגרום לבנקים הישראלים הפסדים כבדים. הבנקים הנושים מעדיפים הסדר ביניים בגיבוי הממשלה, עד להשלמת המחלוקת עם "באנקרס טראסט".

דואגים למשפחות

ראשי העדה האתיופית בישראל, נציגי „ביתא ישראל" נפגשו אתמול עם שר החוץ שמעון פרס ועם שר הקליטה יעקב צור, כדי לשמוע מהם פרטים על גורל משפחותיהם שנותרו באתיופיה ועל הסיכויים להעלתם ארצה. (תצלום: אסף שילה / ישראל סאן)

עובדי הדירוג האחיד: המו"מ מעליב ומזלזל

שעיה

200 אלף עובדי הדירוג האחיד בשירות המדינה, ברשויות המקומיות, במוסדות הלאומיים ובמוסדות להשכלה גבוהה ובמוסדות הציבוריים האחרים, יאלצו לנקוט צעדי תגובה חריפים בתגובה על דרך המו"מ המעליב והמזלזל המתנהל ע"י נציגי האוצר, בשם המעסיקים הציבוריים, לבין הסתדרות הפקידים עובדי המינהל והשירותים והסתדרות עובדי המדינה — זאת ההמלצה שיביאו מזכ"ל הסתדרות הפקידים משה בית רגן ומזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה ראובן בן-עמי למוסדותיהם להפעלה בשבוע הבא.

לדברי מזכ"לי שתי ההסתדרויות האלה, נוקטים נציגי האוצר בדרך של השהייה והתחמקות לסכם את עלות ההסכם וגם מדברים שהיו בהבנה, חלה נסיגה.

הח"כים "יאלצו להסתפק בתוספת של 82 ש"ח במשכורת במקום 500

בצלאל עמיקם

חברי הכנסת יאלצו „להתיישר" עם השכירים במשק במשכורת החודש הבא. ועדת הכנסת פסקה אתמול, כי שכרם של הח"כים יעודכן בעיתוי וברמה של ציבור השכירים במשק. על יו"ר הכנסת הוטל לבצע החלטה זו לאלתר.

בתום דיון ארוך סיכמו חברי ועדת הכנסת על הקמת ועדה משותפת לוועדת הכספים ולוועדת הכנסת שתבדוק את שיטת העידכון של תוספת היוקר, שהיתה נהוגה עד כה במגמה לתקנה. הוחלט שהוועדה תזמין חוות דעת של מומחים בעניין זה.

הדיון בוועדה היה אתמול סוער. ח"כ חייקה גרוסמן אמרה, כי לא ייתכן שלאחר שהח"כים ישתחררו מהצורך לפסוק לעצמם את שכרם, הם ישובו לשיטה הישנה. היא טענה, כי יש סכנה ש„ישור הקו" ישאר אקט חד-פעמי.

ח"כ גרוסמן תבעה, שיהיה ברור להבא שאת עידכון השכר של הח"כים, יש להשוות על-פי הכללים הנהוגים לגבי העובדים בשורות המדינה. כחברת קיבוץ, הדגישה חייקה גרוסמן, נכון הדבר שהיא מוסרת את משכורתה למשק. „אך גם בקיבוץ ההכנסה לא צומחת על עצי נוי".

היו ח"כים אחרים שניסו לדחות את רוע הגזירה וביניהם ח"כ מיכאל איתן, אברהם ורדיגר, דנינו ופנחסי. לקראת ההצבעה כולם תמכו בקיצוץ הדרסטי, שמשמעותו, הח"כים יקבלו במשכורת חודש נובמבר 82 ש"ח תוספת למשכורתם ולא 500 כפי שמזכה אותם הסיכום הקודם.

מובארק קרא לאש"ף לדחות את ההחלטה על הקמת מדינה עצמאית

הנשיא המצרי הציע לאש"ף לא להחיות את הצעת החלוקה משנת 1947 משום שלא תזכה לתמיכה ☐ 17 זוכי פרס נובל אמריקנים קראו לפשרה במזרח התיכון "כי זו הדרך היחידה להשגת שלום"

אורי הורוביץ, פנחס ענברי, עת"ים-מזרח, רויטר

נשיא מצרים חוסני מובארק גילה בראיון לעיתון הכוויתי "אל-ראי אל-עאם", כי הציע לאש"ף לא להחיות את הצעת החלוקה משנת 1947, מאחר שלא יזכה בתמיכה בינלאומית כעניין זה.

העיתון מוסר עוד, כי מובארק קרא לאש"ף לדחות את ההחלטה על הקמת מדינה פלשתינית עצמאית עד לאחר הבחירות בישראל ובארה"ב, כדי שהחלטה זו לא תנוצל בתהליך הבחירות.

העיתון "אל-איתיחאד" מוסר, כי ארה"ב העלתה באחרונה שוב לפני מצרים הצעות בנושא תהליך השלום, ובימים האחרונים דנה בהן הנהגה המצרית. בין היתר מדובר ברעיונות האמריקניים על עריכת ועידה בינלאומית, בלי לקבוע בשלב זה נושאים מסוימים לדיון.

האמריקנים מציעים שבשלב ראשון ישתתפו בוועידה רק פלשתינים מהשטחים, ואש"ף יצטרף לוועידה בשלב מאוחר יותר, בהתאם להתפתחויות הבינלאומיות.

העיתון "אל-שרק אל-אוסט" היוצא בלונדון בהשראה סעודית מסר אתמול, כי מצרים נקטה באורח בלתי-רשמי ביוזמה למציאת בסיס משותף להכרה הדדית בין ישראל לאש"ף. בהסתמך על מקור דיפלומטי ערבי, שביקש לא להזדהות, מוסר העיתון, כי בקרוב יוכרז על "אופציה מצרית" כתחליף לאופציה הירדנית.

הכרה הדדית

לפי יוזמה זו, יכירו שני הצדדים בקיומן של שתי מדינות שיחיו זו בצד זו "בפלשתין ההיסטורית". פירושו של דבר, לדברי העיתון, כי הפלשתינים יכירו בישראל על-פי החלטת האו"ם משנת 1947, ולעומת-זאת תוותר ישראל על עמדתה, לפיה "יש מקום רק למדינה אחת בין הים לנהר הירדן, היא מדינת ישראל". על-פי ההסדר המוצע, תהיה לתושבי הגדה המערבית ורצועת-עזה הזכות לכונן מדינה פלשתינית בשטחים. הרעיון מכונה "אופציה מצרית" משום שלקאהיר נועד תפקיד חיוני במו"מ חשאי המתנהל בין שני הצדדים.

העיתון מוסר עוד, מפי עיתונאים המקורבים לגורמים בכירים באש"ף, כי הוכרע עניין ההכרה ההדדית ונותר רק העיתוי, לפני או אחרי הבחירות בישראל.

מקור פלשתיני בשטחים מסר לכתבנו, כי אש"ף יכריז על הקמת מדינה פלשתינית בתאריך סמלי, ה-2 בנובמבר, יום הכרזת בלפור, או ה-29 בנובמבר, יום קבלת החלטת החלוקה מטעם האו"ם. כן מסרו המקורות, כי אין זה נכון שאלג'יריה ביקשה לדחות את כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית להיפך: היא מאיצה באש"ף להקדים את כינוס המועצה, כדי להפגין את יציבות המשטר באלג'יר. לפיכך, ביטלה אלג'יריה את התנאים שהציבה לפני אש"ף, בלחצה של סוריה, לא לדון בתחומה בהכרזת העצמאות הפלשתינית.

17 אמריקנים שזכו בפרסי נובל ב-18 תחומים שונים קראו ביום שלישי למו"מ ולפשרה במזרח-התיכון, כיוון שזו הדרך היחידה להשגת שלום. אם יושג הסכם, הוא עשוי להגן על "בני-מיעוטים החיים במולדת פלשתינית, שגבולותיה ייקבעו בצורה שתרגיע את חששותיה הבטחוניים הלגיטימיים של ישראל, אמרו.

הם שלחו מכתבים למנהיגי האיזור, לאש"ף, לארה"ב ולברית-המועצות. "כל הצדדים חייבים בסופו של דבר להכיר בעובדה, שלא יושג שלום ללא פשרה ואין סיכוי לשלום ללא מו"מ," נאמר באיגרת.

עיתונאי סובייטי: חידוש הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל — בקרוב

עתי"ם

ניו-יורק.— „אני מאמין שבקרוב יחודשו הקשרים הדיפלומטיים בין בריה"מ וישראל. כל הסימנים והתהליכים מעידים על כך" — אמר העיתונאי הסובייטי וולדימיר פוזנר.

הדברים נאמרו במסגרת דו-שיח טלוויזיוני, בהשתתפות קהל, בהנחייתו של פיל דנויו, המארח תוכניות מיוחדות בשידורי „אנ.בי.סי" ברחבי ארה"ב ביום ג' בניו-יורק.

על שאלה אחרת אמר פוזנר, כי אין חידוש הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל מחליש את תמיכתה של בריה"מ במדינה פלשתינית.

בהתייחסו להגירה יהודית מבריה"מ ציין, כי מדיניות ההגירה הסובייטית היתה שגויה. לדעתו יש לאפשר הגירה לכל אחד הרוצה בכך. לא רק לבעלי אמונה יהודית, או בעלי מוצא ארמני או גרמני. „כל אזרח הרוצה לעזוב — יעזוב. ואף יוכל לחזור כרצונו..."

וולאדימיר פוזנר, הוא עיתונאי סובייטי, שבנעוריו קיבל חינוכו בארה"ב, ושולט בשפה האנגלית.

פוזנר מבקר תכופות בארה"ב, ידוע לקהל המאזינים האמריקני בשנינותו ובהופעותיו המרשימות. צוין כאן, כי דבריו נאמרו ככל הנראה על דעת הממשל הסובייטי.

שוורדנאדזה יבקר כנראה בישראל

מקורות במשרד החוץ הסובייטי מסרו, כי שר החוץ אדוארד שוורדנאדזה יבקר בחודש הבא בכמה מדינות במזרח התיכון, וכנראה יבקר גם בישראל.

העיתון הכוויתי „אל-ראי אל-עאם" מדווח, כי לדברי המקורות, מנסים ראשי הקרמלין לשפר את היחסים עם ישראל ולחדש עימה את היחסים הדיפלומטיים. כן בריה"מ מתכוננת מאמצים מדיניים נרחבים לקידום תהליך השלום והיא תפתח ביוזמה בכיוון זה לאחר הבחירות בישראל ובארה"ב.

היורה ברצועת עזה לא יפסיק את הירי

הניסיון הראה שגשם אינו מרתיע את המתקוממים, וכדי להעביר הפגנת הנוכחות של הליכוד בשלום, הוכרז עוצר בסג'עיה

אבי בניהו

אתמול בבוקר היתה בעיה למפקדי צה"ל ברצועת עזה: כיצד להעביר דרך העיר שיירה בת 30 אוטובוסים של הליכוד, בדרך לעצרת פוליטית בגוש-קטיף. לכאורה, הבחירות אינן עניין צבאי, אבל אבטחת תנועת האוטובוסים בסיור "בעקבות העשייה" גררה עוצר בשכונת סג'עיה, כדי למנוע התנכלות לשיירה עתירת השלטים. הטיול של הליכוד עבר בשלום, ומפקדי הצבא נשמו לרווחה.

יום רגיל לכאורה ברצועה, "יום אזכור" נוסף, ואף אחד כמעט לא זוכר למה. החנויות סגורות, שביתת המסחר מלאה, רק בסימטאות הפנימיות מעז מישהו לפתוח את חנותו וסוחרים מציעים את מרכולתם מעל גבי חמורים.

ב"דרך נאצר" בואכה מרכז העיר נזרקת לעברנו אבן. החיילים בקיאים בתרגולת, מזנקים החוצה ואחד מהם יורה באוויר. מיידה האבן נמלט, והשיירה ממשיכה. "דרך נאצר" נחשבת לדרך מסוכנת. רק בשבוע שעבר נזרק שם רימון לעבר חיילים.

הגשם הראשון השנה כבר לא מפיח תקוות. בראשית החורף שעבר עדיין השתעשעו ברעיון שהגשם הוא שיעשה את העבודה. ישמור את האנשים בבית ויכבה את הצמיגים. לאחר ניסיון של חורף אחד כבר לא מתרגשים מהשני ובעזה העסקים כרגיל.

מחנה הפליטים שאטי סגור ומסוגר. זהו המוקד העיקרי להפרות סדר בתקופה האחרונה. במרכז העיר התמונה קצת שונה, בכל קטע של הכביש ניתן לפגוש צמיג בוער או מחסום. צה"ל אינו מוותר ומבקש מעוברי אורח לפנות את המכשולים. נגד הג'ינג'ות והמסמרים הננעצים בכביש בתדירות גבוהה קשה יותר להילחם. זה עניין של מזל, השמור בעיקר לחדי עין. שאף צד אינו מתייאש. "ימי האזכור" למיניהם ולהמוניהם מסייעים בידי הנהגת ההתקוממות לשמר את האנתיפאדה ברצועה, ובתי הספר, שחידשו את פעילותם, הם הנסף, כמעט לפי לוח תורנות.

מחוץ לבניין הממשל קבוצת חיילים של "משמר הגבול" רכובה על גבי קומנדקר, אחד מהם, נראה ממוצא אתיופי, מניף לעברנו שלט קטן של הליכוד ותמונה של יצחק שמיר. אחר כך ביחד עם קצין בכיר וידאנו שמטען נוסף הוא רק רמה, ויצאנו מהרצועה. בפונדק של יד-מרדכי המתינו כבר לשיירת האוטובוסים של הליכוד. בדרכם חזרה לאחר ארוחה רוחנית של אהבת ארץ ישראל מתובלת בעשן צמיגים יזדקקו ודאי גם לארוחה של ממש.

מטה גרנות מודיע:
המטה יפגש ביום שישי 22.10 בשעה 13.00 בגן-שמואל
פותחים:
מיכה רינת – רכז קרן השומר הצעיר
יוסי עמיר – רכז המח' לחברה בקבה"א
כולם מוזמנים:
פעילים, מזכירים, רכזי משק, חברי המטה ומעוניינים
★
כנס מזכירי הקיבוצים במטה גרנות יתקיים
היום, יום חמישי 20.10
בשעה 15.00 במועדון גן-שמואל
★
חיילי תקבה"א, ח"צניקים וצעירים ברוחם
נפגשים בגבעת החרובים בצומת ברקאי
בשבת 22.10, בשעה 13.00
(פרטים – מחר!)
להתראות לכולם! **מטה גרנות**

המשכים

7 חיילים נהרגו

(סוף מעמוד ראשון)

„חיזבאללה", נטל על עצמו את האחריות לפגוע", אמר אלוף הפקוד שציין כי מתחקיר ראשון מתברר שהמכונית לא עמדה במקום ולא נסעה בשיירה אלא הגיעה אליה כאשר נפגשה בכלי הרכב והתפוצצה. לדברי אלוף הפקוד קיימות כמה אפשרויות: שמכונית התופת הגיעה מוכנה מחוץ לאיזור הבטחון; שהמכונית היא מקומית, מתוך איזור הבטחון; ושהמכונית הובאה מחוץ לאיזור הבטחון ומטען תומר הנפץ

אתמול שהבדיקות במעברים מאוד מדוקדקות והן מבוצעות ע"י צה"ל וצד"ל.

אמש נפגשו במועצת מטולה גורמי בטחון בכירים באיזור, נציגי ישובים, אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד והגנרל לאהר כדי לדון באירועים ובצעדים שיש לנקוט בעקבות הפגוע.

„חיזבאללה" נטלה אחריות

ארגון „התנגדות הלבנוני", הידוע גם בשם ארגון „החיזבאללה" בלבנון, נטל אתמול את האחריות

טיפול ראשוני במקום התקרית (צילום: י. שפירא)

הוטמן בתוכה בתוך איזור הבטחון עצמו.

לא מחפש אשמים

„עדיין לא קברנו את המתים שלנו ולכן אני לא מוכן כבר לחפש אשמים, אם מילאו את הנהלים או לא, אך גם אם החיילים פעלו בהתאם לנהלים המקובלים, יש צורך לבדוק כיצד לשכלל ולשפר את הנהלים במעבר". אמר אלוף הפקוד, ציין שקיימות 4 מערכות של בדיקה במעבר עד שמגיעים למעבר והדבר מוכיח כמה חשוב איזור הבטחון וקיומו.

עוצר הוטל בכפרים שבאיזור הפגוע והוחל בסריקות. צה"ל פעל במהירות כדי לפרוש כוחות גדולים והמעברים נסגרו מצפון לאיזור הבטחון. אלוף פיקוד הצפון הדגיש

על הפיגוע ליד מטולה. הארגון הפיץ הודעה בנדון בין סוכנות הידיעות בדרום לבנון.

בינתיים נמסר כי תנועת „חיזבאללה" הפרו־אירנית הכריזה אמש „גיוס כללי" בשורותיה, לקראת אפשרות של פעולת תגמול ישראלית, בעקבות פיגוע־התאבדות בדרום לבנון — מסר דובר הארגון.

„אנו מצפים בכל רגע לפעולת תוקפנות ישראלית, ואנו מוכנים לכל האפשרויות", מסר דובר של „התנגדות האיסלמית" (הזרוע הצבאית של חיזבאללה) בדרום לבנון.

כתב סוכנות הידיעות הצרפתית מסר כי אנשי חיזבאללה וכלי הרכב הצבאיים שלהם עשו אמש את דרכם לעבר עמדותיהם בשולי רצועת הבטחון, ובגיזרה הוצבו תותחים ומרגמות.

הפורום
מתכנס ב־25 באוקטובר בקבה"א.
הנושא: אספקטים צבאיים לתכניות שלום
המנחה: ד"ר מאיר פעיל

● תלמידים יהודים וערבים לומדים את סיפורי נגיב מחפוז, הסופר המצרי שזכה בפרס נובל לספרות, וניגשים לבחינות בגרות על יצירותיו במיסגרת מקצוע הספרות.

„חיזבאללה" בהשראה סורית

אירועי יום אתמול בגבול הלבנון מוכיחים את האירועים להם היינו עדים לפני הנסיגה מלבנון לאזור הבטחון. איזור הבטחון שנשלט על ידי הגנרל לחאד, הוכיח עד היום את עצמו כשסתום, ולא פעם התגלו מכוניות תופת עוד במעברים הראשיים בין אזור הבטחון לגזרות שמצפון לו. לא כן אירע הפעם. את האחריות על הפיגוע לקחה על עצמה תנועת ההתנגדות הלבנונית, שהיא שם קוד לזרוע הצבאית של „החיזבאללה", יצירין שלפני חודש נרצחו שלושה מפקדים של אמ"ל, בהם מפקדה הצבאי של זרוע זו בדרום, דאוד דאוד. הרצח בוצע, כנראה, על־ידי אנשי „החיזבאללה" שרצו להסיר מיכשול בדרך חדירתם לדרום. לא מן הנמנע גם שעקב הלחץ שבו שרויים הסורים בלבנון כאשר הקרקע נשמטת תחת רגליהם מידי יום, עקב חוסר יכולתם להשליט בלבנון את מרותם, החליט מי שהחליט בסוריה להפעיל את נשק מכונית התופת נגד ישראל, אותה מאשימה סוריה מידי יום, בכל אמצעי התקשורת, כמי שעומדת ומכשילה כל נסיון להסדר בלבנון ברוח התפישה הסורית. האשמות אלו ייתכן שקיבלו הפעם ביטוי כפעולה זו, באמצעות חוגים שיעים הקשורים בסוריה.

אורי הורוביץ

בג"ץ דחה על הסף את עתירתה של "כך"; חויבה בהוצאות המשפט

"כך" ביקשה לבטל את העתירה אך בקשה זו נדחתה על ידי בית המשפט □ משפטנים בכירים סבורים כי הטלת תשלום ההוצאות ועצם קיום הדיון הוא ביקורת מאופקת

חנה איש הורביץ

הספית המשפטי האחרון למאמציה של סיעת "כך" להשתתף בבחירות לכנסת ה־12, חוסל אתמול. בג"ץ בהרכב של הנשיא מאיר שמגר, המשנה לנשיא מנחם אילון והשופט שלמה לוין, החליט לבטל את העתירה, שהגיש לו העורך דין יהודה רסלר.

בעתירה ביקש רסלר בשם "כך", כי בג"ץ יקבע שהתיקון לחוק יסוד הכנסת, שעל פיו נפסלה הרשימה, אינו תקף ולכן גם פסק הדין של בית המשפט העליון אינו תקף, ולכן גם פסק הדין, שנתן בית המשפט העליון שלשום אינו תקף.

למעשה, עורך דין רסלר, שהגיש את העתירה בשעות הבוקר, כבר חזר בו כשעות הצהריים וביקש מבג"ץ לראות עתירתו כמבוטלת, אך בג"ץ החליט בכל זאת לקיים את הדיון.

העתירה התייחסה לפגם טכני, שבכיכול היה בתהליך חקיקתו של התיקון לחוק. חקיקתו של תיקון כזה, המבטל את זכות הבחירה וההיבחרות של מקצת מהציבור, טוענה רוב מוחלט של חברי הכנסת (כלומר יותר מ־61 חכ"ים ולא רוב מקרי במושב של הכנסת), ככל שלבי החקיקה.

העורך דין טען, שבקריאה ראשונה לא זכתה הצעת החוק לרוב הדרוש. רק לאחר שהגיש את העתירה התברר לו, שבמועד מאוחר יותר קיימה הכנסת קריאה ראשונה חוזרת ובה הצביעו בעד הצעת החוק 80 חכ"ים ובכך תוקן הפגם.

נציגת פרקליטות המדינה עורך דין גילי ארד הביאה לפני בית המשפט פרוטוקולים של הכנסת ומהם מסתבר כי אנשי "כך" לא טרחו להתייחס לדברי הכנסת במלואם. לו עשו כן היו מוצאים כי לטענתם אין על מה לסמוך.

נשיא בית המשפט העליון חייב את העותרים לשלם את הוצאות המשפט בסכום של ארבעת אלפים שקלים.

הנשיא לא השמיע ביקורת מפורשת על העתירה הנחפזת, אבל משפטנים בכירים אומרים, כי עצם הטלת תשלום ההוצאות על העותרים וההחלטה לקיים את הדיון למרות שעורך הדין, בהסכמת הפרקליטות, ביקש לבטלה, היא הבעת ביקורת מאופקת.

עורך דין יהודה רסלר ניהל בעבר כמה משפטים ציבוריים חשובים. הוא שגרם לקבלת ההחלטה של בג"ץ לקיים שידורי טלוויזיה בלילות שבת, והוא גם מנהל מערכה משפטית ממושכת להטלת חובת גיוס לצה"ל על תלמידי ישיבות.

הגיעה משלחת מסחרית מסין: לא באנו למכור שום דבר אלא לקנות

שבעה חברי המשלחת זכו לקבלת פנים מביכה — המתינו למעלה משלושת רבעי שעה בתור לבדיקת דרכונים □ הם עזבו לבסוף את נמל התעופה בלי מזוודותיהם □ זו פעם ראשונה שמשלחת מסין מגיעה לישראל בגלוי

עתיים

קבלת פנים מביכה, חיכתה למשלחת מסחרית מסין העממית, שבאה אתמול לביקור פרטי בישראל.

שבעה חברי המשלחת המתינו למעלה משלושת רבעי שעה בתור צפוף של נוסעים, שהגיעו בשבעה מטוסים, שנחתו בזה אחר זה בנמל התעופה בן גוריון. כל התחנונים לקצין המשטרה האחראי על ביקורת הדרכונים לאשר למשלחת חשובה זו לעבור את הביקורת בלי לעמוד בתור, נענו בשלילה.

לבסוף הגיעה קצינת משטרה בכירה יותר שאיפשרה לחברי המשלחת לעבור. אז כבר לא היו מוכנים השבעה לדבר עם העיתונאים.

הסינים, מומחים ונציגי משרדים רשמיים של מחוז שאנקסי, עזבו את הנמל בלי להתעכב באולם הנוסעים. ראש המשלחת לו צ'ין מין, נתין בלגי ממוצא סיני, העומד בראש חברת איי.טי.סי., שבבעלות משותפת של סין העממית ואנשי עסקים פרטיים מאירופה, התרוצץ באולם הנוסעים בנסיון נואש לאתר את מזוודות חברי המשלחת.

בסבר פנים חמור, ויתר לבסוף על נסיונו, ובליווי נציגו בארץ, אביב הירשנביין, ניגש למיניבוס, שבו המתינו יתר חברי המשלחת ויצא מן השדה, לאחר שהובטח לו שיהיה מי שידאג למזוודות המשלחת.

לקנות לא למכור

בתור לביקורת הדרכונים, אמר לו צ'ין מין, שהסינים מתעניינים במיוחד במוצרים בתחום הציוד הרפואי של יצרנים קטנים ובינוניים, המוכנים לשווק לסין בלי מתווכי ביניים, ומוצרים מתעשיית האלקטרוניקה והמחשבים.

"למעשה לא באנו למכור שום דבר, אלא רק לקנות", אמר ראש המשלחת.

זו פעם ראשונה, שמשלחת מסין העממית מגיעה לישראל בגלוי. לקראת בואה התפרסמו מודעות בעיתונים, והם מתבקשים אנשי עסקים מישראל ויצרנים להיפגש עמם כדי לברר אפשרויות לקשירת קשרי מסחר ישירים בין מחוז שאנקסי לבין חברות ישראליות.

הירשנביין אמר, שהפניות בעקבות המודעות היו רבות. הוא אמר כי עדיין אינו יודע אם אפשר יהיה להפגיש את המשלחת עם כל אלה שגילו עניין.

המשלחת תשהה בארץ ארבעה ימים. הם יבקרו היום בבית החולים בילינסון, יסיירו בקיבוץ מרחביה, ובמפעלים שונים ברחבי הארץ.

משרד החוץ ומשרד המסחר והתעשייה יודעים על הביקור, אך משום שמדובר בביקור פרטי לא נקבעו, לפי שעה, פגישות לחברי המשלחת עם נציגים רשמיים.

היועץ המשפטי לממשלה דחה את פנייתו של עזרא גולדברג:

משה עזריה שהורשע ברצח ישראל נולמן לא יזכה למשפט חוזר

בצלאל עמיקם

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש החליט לדחות את פנייתו של קצין משטרה בדימוס עזרא גולדברג ליזום הליכי משפט חוזרים למשה עזריה, שהורשע ברצח הילד ישראל נולמן מחיפה ב־1981.

כזכור, נרצח הילד נולמן סמוך לבית הוריו לאחר שיצא לריצת ערב בשכונתו, שכונת נווה שאנן.

צוות חקירה מיוחד עצר את משה עזריה לאחר שתקף על רקע מיני ילדה בת 14 במפרץ חיפה. עזריה הודה ברצח ואף שיחזר אותו. הוא נידון בבית המשפט המחוזי למאסר עולם, עירער לבית המשפט העליון, שהותיר את הרשעתו ברצח על כנה.

פרקליט המדינה יונה בלטמן הקים צוות לבדיקת הטענות. הפרקליטים בדקו את הליכי החקירה והתביעה וקיבלו את כל החומר הנוגע לפרשה. הצוות קבע, כי אין שחר לטענותיו של גולדברג. תוצאות הבירור הוכיחו, כי מימצאיו של עזרא גולדברג הם חסרי יסוד

עוד קצין סירב לשרת בשטחים

טוביה בסקינד

סגן במילואים דניאל רוזמלאך נידון אתמול ל־28 ימי מאסר בשעל עקב סירובו לשרת ברצועת עזה. רה מלאך בן 32 חבר קיבוץ רביבים שרת לפני כמה חודשים ברצועה, אך סירב לשרת שם שנית באמרו: „הפעם אי אפשר לומר שאיני יודע מה באמת מתרחש שם".

● מרכזי מבקרים, בדומה לזה הקיים במצפה רמון, יוקם גם בקרית שמונה בהשקעה של 5 מיליון דולר.

זר ברכות
לכנרת
במלאת לכם 75 שנה

מוסך יוסי
סוכנות לפיאג'ו סי וקטנועים
מכירה ★ קניה
חלפים ★ שירות
בני־ברק, רח' ז'בוטינסקי 12
טלפונים: 03-706064, 03-706257

צוותא לתרבות מתקדמת

תיאטרון
ימים א' ב' — 23.10, 24.10 — „לשבור את הצופן"
יום ה' — 27.10 — שלמה ניצן מספר עגנון

בידור
שישי 21.10 — בשעה 22.00 ובחצות — יהודה פוליקר

מאמי
שבת 22.10 — „מאמי" אופרת רוק מאת הלל מיטלפונקט ובבימויו, עם מזי כהן, אהוד בנאי, אריה מוסקונה. נגנים: יוסי אלפנט, שפי ישי, ז'אן ז'אק גולדברג, גיל סמטנה.

שלישי 25.10 — חבורה טבעית „מחוץ לחומות"
חמישי 27.10 — 17.00, מועדון הוידאו בצוותא בהנחיית יואב קוטנר: „מחטיבת השמחה לסדר חדש"

אירועים מיוחדים
שישי 21.10 — 15.00, רב שיח בנושא „שחקן בלי גיל"
ראשון 23.10 — 18.00, „קפה פוליטי" עתונות פוליטית
רביעי 26.10 — 16.30, „הסטוריה מה היא? פרופ' י. ליבוביץ

מוסיקה
שבת 22.10 — 11.00, שחרית, 11:11 התזמורת הקאמרית הקיבוצית, מנצח אדגר בראון. סולן: גלעד מישורי, פסנתר. יצירות מאת: רספיגי, מוצרט ארנסקי ואריאגה.
בצוותא מוצגת תערוכת כרזות פוליטיות של „המשותף קיבוץ"

משרד החוץ האמריקני מבקש להגביל החקירה בפגיעות בעובדים מהשטחים

„בחקירה מעין זו יש משום הכרה בריבונות ישראל על השטחים"

סי"צ

ואשינגטון. — משרד החוץ האמריקני מבקש להגביל את היקף החקירה שמנהלים מוסדות הממשל האמריקני בעניין פגיעה בזכויותיהם של עובדים פלשתיניים על־ידי ישראל — נודע ממשרדו של הנציג המיוחד לענייני סחר.

הנציג המיוחד של הנשיא רונאלד רייגן לבעיות סחר, קלייטון יוטר, החליט ב־26 באוגוסט לפתוח בחקירה בקשר עם ההאשמות, שישראל פוגעת בזכויותיהם של הפועלים הפלשתינים, ובמיוחד כאלה הבאים מהשטחים. אם יוכח שההאשמות מבוססות על עובדות, עלולה ישראל לאבד את זכויות היתר שמהן היא נהנית בתחום המכס המוטל על מוצרים ישראליים בארה"ב.

בתזכיר מן ה־5 באוקטובר, פנה משרד החוץ האמריקני ליוטר בבקשה להגביל את חקירתו. משרד החוץ טוען, כי בחקירה מעין זו יהיה משום הכרה בריבונותה של ישראל בגדה המערבית וברצועת־עזה. „אנו גורסים, כי השטחים הכבושים אינם מהווים חלק מישראל," אמר דובר משרד החוץ, צ'ארלס רדמן.

דוברו של יוטר, גארי הולמס אמר, כי מאמצי משרד החוץ לבטל את החלטת הנציג לענייני סחר הן אמנם צעד חריג, אך מקובל במקרים יוצאי רופן. עוד נאמר, כי יוטר לא קבע עדיין מועד לקבלת ההחלטה.

העדויות הראשונות במסגרת החקירה יישמעו ב־15 בנובמבר.

הרצוג בנורמנדי: באתי להזכיר לאירופה שמיליון וחצי יהודים לחמו עם בעלות הברית

הרצוג לכתבנו: ניסיתי לנפץ את התדמית המעוותת של ישראל בכלי התקשורת ● אף עיתונאי צרפתי לא בא לסקר את הביקור בנורמנדי

ארנון יפה (צרפת)

פאריס. — „פה התרחשה, לפני 44 שנים, נחיתה שהצילה את האנושות," אמר אתמול הנשיא חיים הרצוג, על חוף העיירה הצרפתית אנל, בנורמנדי, בדיוק במקום שבו נחת הוא עצמו עם כוח הפלישה הבריטי.

הרצוג נראה נרגש. הוא נטע עץ על אדמת נורמני. „לזכר אלה שנפלו למען החירות. המאבק נמשך. הדמוקרטיה בסכנה והברירה היחידה של העולם החופשי היא להגן על ערכים במאבק נגד הגזענות, הארור והרודנות," אמר הרצוג.

ממשלת צרפת העמידה לרשות הפמלייה הישראלית מטוס מיוחד, לאפשר לנשיא לשוב אל החוף שבו נחת, כמסר לאירופים, שגם לוחמים יהודיים לחמו במקום זה נגד הנאצים. הנשיא אמר: „ביקורי פה מיועד להחדיר לתודעה האירופית, שמיליון וחצי חיילים יהודיים לחמו במחנות של בעלות־הברית. היהודים לא היו רק קורבנות ההשמדה הנאצית במחנות. רבבות יהודים נלחמו פה ב־6 ביוני 1944, בנחיתה".

בשדה התעופה המקומי בקאן ניגנו את „התקווה". ילדי העיירה קיבלו את הנשיא בדגלונים ישראליים, שציירו בעצמם לרגלי מונקרבטון גרמני. שני גנראלים בריטיים בגימלאות, שפקדו על כוח־הנחיתה באנל, באו לכאן במיוחד לכבודו.

הרצוג הניח זר פרחים על מצבת־זיכרון לחיילי „חטיבת חילות השדה אסקס". המציבה אינה אלא בונקר גרמני, שממנו קצרו החיילים הגרמנים בנוחתים. הוא ירד אל החוף לבדו, לדרוך על החול שבו דרשו לפני 44 שנים. הפמליה הישראלית, אין־סוף מכוניות, היא שפלשה עכשיו לנורמנדי. כל הכבישים נסגרו לתנועה.

הקרינו סרט

באתר זיכרון מודרני צצה לפתע האינתיפאדה. הקרינו להרצוג סרט, „ממלחמה לשלום", הפותח בקורבנות השואה ובסופו נראה פלשתיני עם כפייה, מניף את דגל אש"ף, כלוחם חופש.

הרצוג כבר נאם עשרה נאומים, ללא ליאות. בפגישה עם כתבנו אמר הרצוג כי נאומיו מיועדים לנפצץ את התדמית המעוותת של ישראל שיוצרים כלי־התקשורת הצרפתיים, המתעלמים כמעט מן הביקור. אף עיתונאי צרפתי לא בא לסקר את הביקור בנורמנדי. הרצוג לא רצה להעניק ראיונות, פרט לרשת טלוויזיה אחת. הוא קרא לצרפת „להגיש סיוע הומאני לפלשתינים בשטחים, על־מנת שמדינות ערב יכירו באשמת האדישות לגורלם של הפליטים". אמש ביקר בבית־הכנסת הגדול „ויקטואר" והיום יופיע בעצרת יהודית.

הנשיא חיים הרצוג מתאר באוזני השר לשעבר בממשלת צרפת, ריימון טריבולה, את אירועי הפלישה של צבאות בעלות־הברית ונחיתתם בחופי צרפת, ב־6 ביוני 1944. הוא עצמו השתתף בה במסגרת חיל־הפלישה הבריטי. מאחורי הנשיא ניצבת ומאזינה גם רעייתו אורה. (תצלום: איי.פי)

נמשך הטיהור במפלגה הקומוניסטית ביוגוסלביה:

הודח הנציג הסרבי בפוליטבירו; להרגיע התסיסה האתנית בקוסובו

אושרה התפטרות ארבעת חברי הפוליטבירו שפרשו מתפקידם בחודש האחרון

רויטר

בלגראד. — המפלגה הקומוניסטית היוגוסלבית הדיחה אתמול אחד מבין 23 חברי הפוליטבירו וקיבלה את התפטרותם של ארבעה אחרים, במיהלך שנועד לנסות לשים קץ לתסיסה האתנית ולאנדרלמוסיה הכלכלית.

דובר המפלגה אמר במושב של הוועד המרכזי של המפלגה, כי הודח חבר הפוליטבירו דושאן צ'קרביץ', נציג של סרביה, הרפובליקה הגדולה ביותר ביוגוסלביה.

קודם־לכן קיבלו מנהיגי המפלגה את התפטרותם, של ארבעה מחברי הפוליטבירו, שפרשו מתפקידיהם בין ה־26 בספטמבר ל־16 באוקטובר: שני ראשי מפלגה פדראליים לשעבר, בוסקו קרוניץ' ומילאנו רנקוביץ', ושני מנהיגים איזוריים בכירים, קולי סירוקה, מקוסובו ופראנץ' סטיניץ' מסלובניה.

שידור המערכות בפוליטבירו בוצע בתום שלושת ימי הדיונים בוועד המרכזי. משך זה זומן כדי למצוא פתרונות לתסיסה האתנית בין הסרבים, הלאום הגדול ביותר ביוגוסלביה, לבין האלבנים במחוז קוסובו.

המשבר הפוליטי מתמקד בנסיונם של אקטיביסטים סרביים להחזיר לעצמם את השליטה על מחוז קוסובו, בדרום יוגוסלביה, שקיבל אוטונומיה נרחבת ב־1974. אין ספק שהדחת צ'קרביץ' פגעה בסלובודאן מילוסביץ', מנהיג המפלגה הקומוניסטית הסרבית, שעמד בראש המערכה בעניין קוסובו, הוא הביין בוועד המרכזי, כי הקומוניסטים „הסרביים" ידונו בהדחתו של צ'קרביץ', כדי לראות אם היתה מוצדקת.

צ'קרביץ', שהיה קרוב לדמעות, הודיע לוועד המרכזי שהוא מקבל את התפטרותו, אולם, לאור דבריו של מילוסביץ', אמר, כי לא יעזוב עדיין את תפקידו.

כוננות במרכז אמריקה מחשש לסופת ההוריקן „ג'ואן"

איי.פי.

סאן־חוזה, קוסטה־ריקה. — ממשלת קוסטה־ריקה הכריזה אתמול על מצב־חירום במדינה והחלה לפנות תושבים מאיזורי החוף, בהגיע ידיעות כי סופת ההוריקן „ג'ואן" פונה לעבר אמריקה התיכונה, אחרי שזרעה מוות והרס בקולומביה.

60 בני־אדם לפחות קיפחו את חייהם, נפצעו או נעלמו בקולומביה ורבבות בתים התמוטטו או הוצפו כליל, בחלוף הסופה במדינה זו, כשמהירות רוחותיה מגיעה ל־153 קמ"ש.

גם בפנמה הוכרז מצב־הכן לקראת בואה האפשרי של הסופה. בפנמה סיטי הבירה השתרכו תורים ארוכים ליד הסופרמרקטים וכתי־המרקחת, בעקבות קריאת הממשלה לתושבים להצטייד במלאי מזון ותרופות.

164 ניספו בהתרסקות שני מטוסים בהודו

רויטר, סי"צ

אחמדאבאד.— שני מטוסים הודיים ישנים התרסקו אתמול וגרמו למותם של 164 בני־אדם.

בעיר אחמדאבאד, במערב הודו, נהרגו 130 בני־אדם, כאשר מטוס „בואינג 737" של חברת־התעופה ההודית צלל לתוך שדה, חתך בכבלי חשמל ועלה בלהבות. חמישה אנשים סובלים מכוויות ושלושה אושפזו במצב קשה.

טרוריסטים סיקיים, הנאבקים לעצמאות בפונג'אב, הודיעו, כי הם הניחו פצצה במטוס. שעתיים לאחר האסון באחמדאבאד, התרסק מטוס של חברת התעופה השנייה בהודו, „ואיוודוס", במדינת אסאם, בצפון־מזרח הודו, ו־34 בני־אדם נספו. היה זה מטוס פוקר טורבופרופ, בטיסה מן העיר סילכאר באסאם לגאוהאטי. המטוס התנגש בצלע הר, בתוך יער. הגישה הקשה ומזג־האוויר הגרוע הקשו על הגישה למקום.

האיגודים המקצועיים בצרפת קוראים לשביתה במגזר הציבורי

סי"צ

פאריס.— האיגודים המקצועיים בצרפת קראו אתמול לעובדי המגזר הציבורי לקיים היום שביתה כללית נגד צעדי הצנע הכלכליים שמתכננת הממשלה.

על אף פניית השרים הכלכליים וראש הממשלה לציבור, לא השתכנעו העובדים והודיעו, כי לא ישלימו את הצטמקות כוח־הקנייה שלהם, שעה שהעסקים משגשגים.

הנשיא פרנסואה מיטראן פנה בקריאה לאחיות שיסכימו להצעות הממשלה בדבר העלאת שכרן בשיעור 600 ל־800 פרנקים צרפתיים לחודש. האחיות דורשות העלאות שכר בשיעור 2,000 פרנקים צרפתיים (320 דולר).

בריטניה אסרה ראיונות עם תומכי המחתרת האירית

רויטר, סי"צ

לונדון.— ממשלת בריטניה אסרה אתמול לשדר ראיונות עם קבוצות המביעות תמיכה באלימות בצפון־אירלנד, ובכך עוררה האשמות מצד האופוזיציה, כי היא עוזרת למעשה לתעמולה של „הצבא הרפובליקני האירי" — המחתרת הקתולית בצפון־אירלנד.

על תחנות טלוויזיה נאסר „לשדר הצהרות ישירות של נציגים של ארגונים שנאסרו בצפון־אירלנד ובבריטניה" ושל נציגים של „שון פיין" ו„ארגון ההגנה של אלסטר". האיסור איננו חל על עיתונים. שר הפנים דאגלס הורד מסר לפרלמנט, כי נאסרו גם הצהרות התומכות בקבוצות אלה.

„שון פיין" הוא הזרוע הפוליטית החוקית של „הצבא הרפובליקני האירי". „ארגון ההגנה של אלסטר" הוא קבוצה פרוטסטנטית קיצונית בצפון־אירלנד, הנלחמת במחתרת הקתולית.

פושע מלחמה נאצי שנמלט מארה"ב נעצר במע' גרמניה

רויטר

מינסטר.— לאטבי, שנידון בברית־המועצות, שלא בפניו, למוות על פשעי מלחמה נאציים, נעצר בגרמניה המערבית.

בולסלאב מייקובסקיס, בן 48, נמלט מארה"ב, הופיע לא־מכבר בגרמניה ונחקר שם על סיוע לרצח הוא עדיין אורח סובייטי, והורשע בהשתתפות בהוצאות להורג המוניות של אורחים בלאטביה, בין 1941 ל־1944.

דובר סובייטי קרא לגרמניה להעמידו למשפט. דובר משרד החוץ הסובייטי גנאדי גראסימוב, אמר במסיבת עיתונאים במוסקווה: „אנו מוכנים לספק לשלטונות גרמניה את כל החומר הדרוש".

● קיפור יפן קיבל אתמול שני עירויי דם, לאחר התקף שיעול והקאות דם, שהשאירוהו ללא יכולת לדבר— מסרו פקידי הארמון.

שערי מטבע חוץ בנק הפועלים — 19.10.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	עברות והמחאות קניה	עברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7075	1.7288	1.7182
דולר אמריקני	1	1.58	1.65	1.6050	1.6250	1.6150
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8880	0.8990	0.8933
לירה סטרלינג	1	2.76	2.89	2.8116	2.8467	2.8267
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2597	0.2630	0.2618
ין יפאני	100	1.24	1.30	1.2608	1.2765	1.2711
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7879	0.7977	0.7923
פרנק שווייצרי	1	1.03	1.08	1.0515	1.0646	1.0574
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2580	0.2612	0.2594
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2405	0.2435	0.2417
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2302	0.2330	0.2317
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3746	0.3792	0.3774
דולר קנדי	1	1.31	1.38	1.3367	1.3533	1.3450
דולר אוסטרלי	1	1.26	1.36	1.3107	1.3271	1.3187
ראנד דרום אפריקאי	1	0.39	0.55	0.6572	0.6654	0.6614
פרנק בלגי	10	0.41	0.43	0.4240	0.4293	0.4263
שילינג אוסטרי	10	1.24	1.30	1.2623	1.2780	1.2709
לירה איטלקית	1,000	1.17	1.24	1.1927	1.2075	1.1994

חור תקציבי בהשכלה

קשה לומר שנוצר סיכוי לפתיחת שנת הלימודים כל עוד איש לא הבטיח לאוניברסיטאות לכסות את הגרעון הצפוי ■ בשבוע הבא תתקיים הפגנה משותפת של סטודנטים, מרצים ועובדים מינהליים מול משרד ראש הממשלה

יצחק שור

ביום ד' בצהריים, בעת פגישתו של ראש־הממשלה יצחק שמיר עם נציגי ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה), הוא עדיין לא ידע לומר, אם הממשלה תקיים ביום א' ישיבה מיוחדת שתעסוק בהשכלה הגבוהה, כפי שביקש שר החינוך והתרבות יצחק נבון. אולי נדון, אמר שמיר, ומכל מקום, ברור שהממשלה הבאה, זו שתקום לאחר הבחירות, תצטרך להתייחס למשבר. לנציגי ור"ה הציע רה"מ לחזור ולדון עם העובדים באפשרות של חזרה לעבודה תקינה.

יו"ר ועד ראשי האוניברסיטאות, פרופ' יהודה בן־שאול מאוניברסיטת תל־אביב, אינו רואה כל סיכוי, כי הסטודנטים יחזרו לספסל הלימודים. אין לו גם מושג מתי יווצר מצב חדש. ראשי האוניברסיטאות מוכנים לחזור ולשוחח עם ועדי העובדים, אך קשה לומר שנוצר סיכוי לפתיחת שנת הלימודים כל עוד שאיש לא הבטיח לאוניברסיטאות לכסות את הגרעון הצפוי, בסך 15 מיליון שקלים. האוצר אמנם מוכן להזרים לאוניברסיטאות את חלקה היחסי של הממשלה בתוספת השכר, המתחייבת מהסכם המסגרת, בשיעור של שני שלישים. לשליש האחרון אין כיסוי, והאוצר לא העביר עדיין את חלקו.

הממונה על השכר באוצר, יעקב רנון, הזכיר השבוע לראשי האוניברסיטאות, כי נציגם השתתף במו"מ עם ההסתדרות, ומקובל היה על הכל כי השינויים שיחולו בשכר העובדים במגזר הציבורי יחולו גם על עובדי האוניברסיטאות. האוצר איננו סבור שעליו לשמש כתובת לפתרון המצוקה התקציבית של המוסדות, משום שכבר פעל רבות לפתרון המצוקה. בראשית פברואר השנה אימץ האוצר את תוכניתה הרב שנתית של הוועדה לתכנון ולתקצוב (ות"ת), שהיא הגוף המקבל את תקציב המדינה להשכלה הגבוהה ומחלק אותו למוסדות. לפי תוכנית זאת תזרים האוצר, החל מתשמ"ח, 25 מיליון שקלים לשנה. זוהי תוספת מופלגת, שעה שבכל המשרדים נעשה קיצוץ. האוצר מודע לקשיים, אך את הפתרון, הוא סבור, אין לחפש בממשלה אלא במו"מ עם העובדים, כדי שאלה יעשו ויתורים.

פרופ' יהודה בן־שאול. אין כל סיכוי

פרופ' יעקב זיו. לחתום על הסכם מסגרת

ברוח זאת דיבר גם ראש הממשלה עם ראשי המוסדות ביום ד'. מנכ"ל האוניברסיטה העברית, פרופ' יואש ועדיה, אינו מעריך שעובדי הסגל המינהלי והטכני יסכימו לוויתורים, משום ששכרם נמוך ממילא, ומצויים אפילו עובדים הנזקקים ל"השלמת הכנסה" ממשרד הרווחה, כדי שיגיעו לרמת שכר המינימום במשק. נציג האוניברסיטה העברית בוועד הארצי של הסגל האקדמי הבכיר, פרופ' עוזיאל לוי, אמר כי כפי שמשרד הבריאות, למשל, אינו מבקש מן הרופאים והאחיות לוותר על חלק משכרם כדי לממן את הוצאותיו, כן אין לבקש ויתור מן הסגל האקדמי; קודם כל צריכים ראשי המוסדות לחתום על הצטרפות להסכם המסגרת בדבר תוספת השכר בשירות הציבורי, בשיעור של 5 אחוזים החל מיוני 1988 ו־6 אחוזים החל מ־1.4.89. לאחר מכן, אם יבקשו המוסדות מן הסגל האקדמי לוותר, ניתן יהיה לדון בבקשה כזו.

יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה, הפרופ' יעקב זיו, סבור גם הוא, כמו משרד האוצר, שהמעסיקים, אנשי ור"ה, צריכים לחתום על הסכם המסגרת ולאפשר פתיחת שנת הלימודים לאלתר. אחרי הכל, הוא אומר, הלך האוצר לקראת המוסדות שעה שהסכים לבצע חלק מתוכנית ההבראה הרב־שנתית. האוצר עשה זאת חרף העובדה, שהתוכנית לא אושרה עדיין על־ידי מליאת הממשלה. תוכנית ההבראה הוגשה לפני פחות משנתיים ואף נדונה בשתי ישיבות ממשלה, ואולם זו לא קיבלה החלטות כלשהן. לפי תוכנית זאת, היתה הממשלה צריכה להוסיף לבסיס התקציב של המוסדות כ־50 מיליון דולר במשך שלוש השנים תשמ"ח־תש"ן, שהם כ־17 מיליון דולר מדי שנה. בהיעדר החלטת ממשלה, הוסיף האוצר את מחצית הסכום הנדרש.

פרופ' יעקב זיו, מקווה, כי הממשלה תקיים ביום א' דיון ותקבל החלטות המאשרות את תוכנית ההבראה הרב־שנתית. זיו מתואם עם השר נבון. שר החינוך והתרבות ביקש באמצע השבוע ממזכירות הממשלה לקיים דיון דחוף במשבר ולאשר את תוכנית ההבראה. במקביל ביקש נבון מאנשי ור"ה, כי יחתמו על הסכם המסגרת ויאפשרו את פתיחתה של שנת הלימודים.

פרופ' יואש ועדיה, מנכ"ל וסגן נשיא האוניברסיטה העברית, סבור, שתוכנית ההבראה הרב־שנתית, אשר הוגשה לממשלה לפני כשנתיים, איננה רלבנטית עוד. מצד אחד מונעת הממשלה העלאת שכר הלימוד ושכר הדירה במעונות, ושוחקת את ערך הדולרים של התורמים מחו"ל על־ידי קביעת שער לא ריאלי בין השקל לדולר, בשיעור של 20 אחוזים מדי שנה, מצד שני — הממשלה איננה מגדילה את תקציבי המוסדות, ומכאן הגרעונות המצטברים.

את הגרעון המצטבר משנים קודמות אומדים אנשי ור"ה ב־170 מיליון דולר. נוסף לכך צפוי גרעון של 50 מיליון דולר בתקציב שנת הלימודים תשמ"ט.

בשבוע הבא, אולי ביום א', תיערך הפגנה משותפת של סטודנטים, מרצים ועובדים מינהליים וטכניים מול משרד ראש הממשלה. מטרת ההפגנה, אומר יו"ר הסתדרות הסטודנטים בירושלים, נדב ליסוכסקי, היא להזיז משהו. המסר לא יהיה מי אשם, אלא מה עושים כדי לפתוח את שנת הלימודים.

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר בחופשה

כותרות משנה

רמאויות קטנות

■ פרופ' (מיל.)

סטיגמה היא כמו דבק מגע. בקושי יורד. גם אם היא חיובית. משה ארנס, למשל, ידוע כאיש ההגון ובזה יישאר גם אחרי שנתגלה, שידו היתה בגניבת דעת קטנה.

משעשע לחשוב מה היה עושה בנייך במיטבו עם איש מספר שלוש במפלגת העבודה, ועוד ראש מטה הבחירות שלה, שהיה נתפס בשימוש לא כל־כך מסודר בתואר פרופסור. משעשע לא פחות כיצד ומתי החמיץ ארנס הזדמנות להשתחרר מן הפלונטר בו הסתבך. דוד לוי הגיש לו אותה על מגש של כסף. לפני כמה שנים הוא ליגלג דווקא על תואר הפרופסור של ארנס. "הפרופסור הזה, האינטליגנט הזה", קרא לו ברמזו על התנשאותו האקדמית על הפרימיטיבים המרוקאים כמוהו.

"אני? פרופסור? מי אמר לך דבר כזה? מה אתה משמיץ אותי?" — היה צריך להגיב ארנס. הוא לא עשה כך כי הבין, שבמקרה זה דוד לוי היה אמנם יורד מאשמות האינטליגנטיות נגדו, אבל היה מטיח בו טענות של אי־יושר על כי ארנס לא תיקן את הרושם המוטעה שנוצר במשך השנים והעדיף להישאר פרופסור.

ההגינות מחייבת להוסיף, שתואר פרופסור לא נרכש כמו תארי ה־בי.איי., ה־אם.איי. או הדוקטוראט. הוא מוענק על־פי תפקיד, וכאשר הפרופסור חדל למלא את התפקיד, שום תקנה לא מחייבת אותו להיקרא פרופ' (מיל.) כדוגמת אלוף שפורש מצה"ל ומיום פרישתו נקרא אלוף (מיל.). כך שהפרת חוק או פגיעה בתקנות לא היתה כאן. אולי אפילו לא גניבת דעת, רק סחיבת דעת...

■ ארנס שבע וישראל שלימה

כמו מורה לילד טעון־טיפוח הסביר, חזר והעיר עזר וייצמן למשה ארנס — בעימות ביניהם במועדון העיתונות — שהחתימה על הסכם קמפ־דייוויד היתה חתימה על החלטה 242 המחייבת פינוי שטחים על ידינו גם ביהודה ושומרון. האוטונומיה, בה כל־כך רוצה ארנס, היא רק שלב מעבר להסדר הקבע, שהוא כפוף ל־242, כלומר, כרוך בנסיגה.

לא עזר דבר. ארנס המשיך להשתבח באוטונומיה כבהישג הליכוד, הודה בקשר בין קמפ־דייוויד, — שם חתמו גם על האוטונומיה — לבין 242, לא הכחיש שבהחלטת 242 מדובר גם על נסיגה. איך זה מסתדר עם ארץ־ישראל השלימה, הקשו עליו עוד ועוד. הרי גם הערבים קראו את נוסח קמפ־דייוויד? לאן תוביל את הסתירה?

הוא העדיף ליהנות מכל העולמות. גם של איש שומר הסכמים, גם של איש נחוש, שלא מוותר על חלקי מולדת. גם של אדם אשר בא בטענות למקשים עליו, הם פשוט לא נבונים, כנראה כי הם לא מוכנים להשלות את עצמם ולהטעות את האחרים. זה כבר ניסיון בוטה ושקוף של גניבת דעת.

■ המשק החופשי

אתה רק אומר או שומע את המלה חופש, וכבר טוב לך על הלב. אתה אומר או שומע משק חופשי ואתה כבר נושם יוזמה, רווחה ועושר. ומי שלא כבר הוא בולשביק. והבולשביזם נכשל. לכן, כל מה שהיה בישראל הוא כשלון, כל מה שיהיה או צריך להיות, הוא ניצחון החופש.

פירסומאי המערך, ביחד עם הפוליטיקאים שלו, לא מבינים שורע לפניהם שדה מוקשים חופשי. אי־אפשר לעקוף אותו. אפשר רק לעבור אותו בפריצת דרך. סיסמה יש להם בשביל זה, אומץ־לב — לא כל־כך.

פריצת דרך בשדה המוקשים הזה הוא הצבעה על הישגים של המשק הריכוזי, כפי ששלט כאן בימי היישוב הציוני והמדינה היא הסבר על הצורך בהכוונת הכלכלה של כל מדינה בעלת משימות לאומיות. (שלנו: קליטת עלייה, פיזור האוכלוסייה, פיתוח חקלאות, עידוד תעשייה). משימות שהיזם החופשי לא ירוץ אליהן, כי הן אינן ריווחיות כל־כך. בוודאי לא בשנים הראשונות. מי שלא מוותר על המשימות האלה אינו חופשי לוותר על הכוונה ועל ריכוזיות מסויימת.

כל־כך קשה להזכיר מה קרה בשבע השנים הטובות של "שוויצריזציה" בישראל, שנפתחה בידי שמחה ארליך ונגמרה עם ארידור וכהן־אורגד? כל־כך מסובך להדגים שביישוב הציוני ובמדינת ישראל תמיד היה משק משולב בין יוזמה ציבורית ופרטית והוא יישאר כזה עד הגשמת הציונות? כל־כך קשה לשכנע את הציבור, שעם התקדמות הגשמת הציונות ובהתאם לקצב ההגשמה ישתנה השילוב בין שני המיגזורים? הוא לא יבין שנעשו גם שגיאות אבל רק משגיאות לא היינו מגיעים את כל מה שבנינו?

התשובה הנכונה היא תיקון השגיאות והמשך השילוב בין שני המגזרים אבל לא התכחשות לצורך במשק ריכוזי וגם לא הסתרת קיסר, ההסתדרות, התנועה הקיבוצית, הערבות ההדדית כי אולי הם יזכירו אותו חופשי־חופשי למישהו.

אריה פלגי

משה ארנס. סחיבת הדעת

לסין — בדרך המשי

ברקמת היחסים העדינה הנקשרת לאחרונה בין ישראל וסין — יש לנהוג בזהירות, ללא יומרות. עלינו להבין שגורל העם הסיני אינו תלוי בחוכמתנו — טוען זוג הפרופסורים — דרור — אשר השתתף בכנס בינלאומי לתיכנון שנערך בסין

טלי ברזילי - זוננפלד

מדינת ישראל שאינה נודעת בסבלנותה הרבה ותמיד הזדרזה לצאת בהכרזות פומביות על קשריה המדיניים עם מדינות העולם, עלולה לשבש את ריקמת היחסים העדינה הנרקמת והולכת לאחרונה בין סין לישראל.

זוג הפרופסורים הירושלמים, יחזקאל דרור, פרופ' למדע המדינה, ורחל אלבוים־דרור, פרופ' לחינוך, השתתפו בתחילת חודש ספטמבר בכנס הבינלאומי לתיכנון שנערך בסין. פרופ' יחזקאל דרור, שנמצא עם הסינים בקשרי מדע בשלוש השנים האחרונות ושאחד מספריו תורגם לסינית, התרשם שיש כר נרחב לפעילות מדעית־מקצועית עמם. הוא אומר, "יש שלושה תנאים להצלחת קשרי המדע עם הסינים." הוא אומר, "עלינו לעשות זאת ללא יומרות, עלינו להבין שגורל העם הסיני שלו תרבות שלטון בת — 4000 שנה, אינו תלוי בחוכמתנו. הסינים רואים עצמם מבחינה היסטורית, כמרכז התרבות העולמית. וכשמדובר במאסות של אנשים, אנחנו עדיין קטנטנים לעומתם. זוהי גם מידת היחס שעלינו לגלות נוכח התרומה שאנחנו יכולים לתרום להם, אם כי היא קיימת.

עלינו להבחין בצורה הברורה ביותר בין הקשרים המדעיים־מקצועיים, לבין הקשר המדיני. בשלב הזה אני מציע, שהמגעים יצומצמו לקשרי מדע בלבד וכל רמיזה מצדנו או הדלפות, כמו אלה שכבר היו על כל מיני קשרים מדיניים, יופסקו. הן יכולות רק להזיק ולחבל בקשרים אנחנו צריכים להיות סלקטיביים מאוד ולהיזהר באלו נושאים אנו רוצים למכור להם את מרכולתנו. הם פנו אלינו למשל, בעניין המינהל הציבורי. אני חושב שזה שטח שאין לנו כל־כך במה להתפאר בו, ולא כדאי לנו להיכנס אליו. לעומת זאת יש לנו הרבה מה לומר בתחום החקלאות או בתחומים מסויימים במדע ורפואה."

פרופ' דרור מדבר על חברה עצומה המנסה להתארגן מחדש, שאחד מאפיוניה הוא הסתירות הפנימיות הרבות. "הסינים עוסקים בארכיטקטורת החברה שלהם. למרות האוכלוסיה הגדולה, רק קבוצה קטנה מאוד בצמרת, עוסקת בתיכנון הרפורמה הזו. הסינים טוענים, שמדובר בכ־200 איש. להערכתי, זו קבוצה של כ־30 איש בלבד. הסינים זקוקים היום לליברליזציה יותר מכל דבר אחר. יחד עם זה, הליברליזציה מביאה לשחיתות וכבר קמה שם קבוצה של עשירים בקנה מידה בינלאומי. אחד מהם, בעל חברת משאיות גדולה, מתעשר חדש שהפך מיליונר בזכות הרפורמות החדשות, והכל בדרך חוקית לגמרי, ביקש להתקבל למפלגה הקומוניסטית. העניין נדון בהרחבה מעל דפי העיתונות הסינית, שכן לדעת רבים עומד העושר המופלג בסתירה לחברות במפלגה".

"הליברליזציה הפתאומית, המואצת", מסבירה פרופ' אלבוים־דרור, "גרמה לפריצת סכרים מהירה והסינים הופכים דומים יותר ויותר לחברה מערבית־חומרנית. הפרסומות והראוותניות 'צועקות' מאמצעי התקשורת והן מערביות לגמרי. הרבה פרסומות למוצרים חשמליים מפוארים, מכוניות, אופנועים ועוד. תדמית החבר'מן למשל, היא של נער שיש לו אופנוע הונדה. כל ילדי בית־הספר, וגם הקטנים ביותר עוסקים בשעות אחר הצהריים בקניות ובמכירות. הכל מחפשים ג'ובים בשעות שלאחר הלימודים. שאלתי אותם מה הם עושים עם כל הכסף, והם סיפרו לי שהם אוספים כסף לווקמן או לג'ינס, כל מה שילד מערבי טיפוסי אוהב.

החוג המבוקש ביותר באוניברסיטאות הוא החוג למנהל עסקים, והכל רוצים להיות אנשי עסקים כשיהיו גדולים. דוגמה נהדרת לניצול הפרצות בחוק, כדי להשיג עוד ממון וחיים נוחים, ראינו ברובע המסעדות בקנטון, לשם לקח אותנו המארח שלנו. רובע של בניינים רבי קומות, בהם רק מסעדות. בקומה הנמוכה מסעדות די עממיות וככל שעולים למעלה הופכות המסעדות ליותר ויותר מפוארות ויקרות. המסעדות היו מלאות בסועדים סינים, והמארח הסביר לנו שמדובר בניצול כספי ציבור. הסינים נוהגים להזמין אלה את אלה לארוחות עסקיות ולהגיש קבלות", אומרת פרופ' אלבוים־דרור.

חופש מואץ

"מדיניות ההגבלה על הילודה, היא קריטית להצלחת הרפורמות" מסביר פרופ' דרור, "אבל אין לשכוח "שהגבלה זו עומדת בסתירה גמורה לליברליזציה, שהרי מדובר בכפייה". לליברליזציה הסינית מסתבר, יש עוד פנים. "דווקא עכשיו", מסבירה פרופ' אלבוים, "כשהם הולכים לכיוון חופש מואץ, ומותר לאיכרים לפתח חקלאות פרטית, לאחר שהשלימו את המיכסות הממשלתיות שהם חייבים למדינה, הם משתמשים בילדים ככוח עבודה, ומעדיפים להעסיק אותם בשדות מאשר לשלוח אותם לבתי־הספר. גם קצב הילודה גבר באזורים אלה, שכן העונשים מפחידים אותם פחות. יש להם כסף והם מוכנים לשלם קנסות. נוצר מצב שהם יולדים ילדים, מתעשרים, ובמקום שהחינוך יתפתח, רמתו יורדת, כי הילדים עובדים ואינם לומדים."

שליטה ריכוזית

פרופ' דרור מדבר על לימוד מעמיק של החברה הסינית בטרם נצא לייעץ, שכן מדובר במאסות שאנחנו איננו רגילים להן. "כל הספרות המערבית ותורת המימשל לא ישימות על מיליארד אנשים המשתרעים על פני שטח רחב כל־כך. ואשר יש להם כשלושים קבוצות אתניות. איך אפשר לדבר שם בכלל על דמוקרטיה בתנאים שכאלה?"

ואכן, על דמוקרטיה וחופש קשה לדבר עדיין, שכן "אפשר לחוש שנמצאים במדינה שבה יש שליטה ריכוזית", מסבירה פרופ' אלבוים. "כשהייתי במרכז לאומנויות בשנחאי, הסתובבתי שם לבד כשעה בערך. זה היה סיור פרטי שלא תואם עם אף אחד וגם לא היה מי שידע שאני עומדת להגיע. אחרי כשעה בערך, ניגש אלי אדם, שהציג את עצמו כנציג המפלגה, ואמר שהוא הממונה על המרכז. הוא ביקש את פרטי האישיים, הוציא פנקס ורשם אותם. שאלתי אותו לשם מה נחוצים לו פרטי, ומדוע הוא כותב אותם. תשובתו היתה — לצורך סטטיסטיקה. העניין הזה נתן הרגשה של שליטה מלמעלה".

— איזה חינוך מקבלים ילדים בסין? האם גם הוא מחקה את המערב? או שמא זהו חינוך המזכיר את הארצות הקומוניסטיות?

"בפגישות שאירגנו לנו, התרשמתי שהתלמידים מטופחים מאוד. הם שאלו שאלות אינטליגנטיות ואפילו נועזות. באחד מבתי־הספר כששמעו שאנחנו מישראל, שאל תלמיד את הד"ר אריקה לנדאו, שגם היא השתתפה בכינוס, "מדוע כבשתם את פלשתין?" משהבעתי את פליאתי, הסבירו לי שילדים אלה רגילים בביקורים ומורגלים בשיחות עם זרים. מסתבר שיש להם בתי־ספר קבועים אליהם הם מביאים אורחים, שם יושבים התלמידים המוצלחים, ובהם יש יותר ציוד. בביקור בלתי מתואם בבית־ספר פגשתי מצב עגום למדי. בלטה הרמה התברואתית הירודה. בכל המקומות נודף ריח חריף של שתן, ליכלוך, לכלוך רב. קירות הכיתות אינם צבועים ובדרך כלל השופים. ככל שמתרחקים מהערים, רמת החינוך יורדת. בכפרים, כ־30% מהילדים שמעל גיל גן־חובה אינם לומדים כלל, ישנם איזורים דלים, בהם כ־70% מהאוכלוסיה היא אנאלפבתית.

"נושא החינוך הוא ללא ספק מבין הנושאים היותר בעייתיים בסין. מורים רבים עוזבים את המקצוע לטובת מקצועות אחרים. הם מתלוננים על שכר נמוך. הם גם מקבלים מתנות, ולא פעם הן שוות ערך לכסף. "בעיה נוספת הקשורה בדרך זו או אחרת לחינוך, היא חוסר של דור שלם של אנשי מדע, דור המהפיכה."

פרופ' אלבוים מדברת על חברה בתהליך מהפיכה מואץ, חברה שעוברת שינויים דראסטיים, שלסיכום יש דעות לכאן ולכאן בקרב הסינים. "יש מי שמפחדים שסין איננה יציבה מספיק בשביל לעמוד בהתפתחות המואצת הזו, ואינם בטוחים שההתפתחות תהיה דווקא לכיוון של הליכה לתרבות מערבית מתפתחת. להיפך, יש קולות המדברים על מהפיכת נגד העלולה להחזיר את הגלגל אחורנית".

פרסומות סיניות בתדמית מערבית ● ליברליזציה מהירה מדי!

הערצה ללא עבר

"הסינים מכירים את ישראל מהעיתונות של 'היום'" מסבירה פרופ' אלבוים. [illegible] על הרקע ההיסטורי, היהודי או התרבותי שלנו. [illegible] הם יודעים שאנו מדינה קטנה צעירה ומפותחת מאוד מבחינה טכנולוגית, והם מעריכים זאת מאוד, [illegible]

[illegible] הם יודעים שאנו מדינה [illegible]

[illegible] "אנחנו יושבים רחוק כאן, חשוב [illegible] אם נלמד אותם והם אותנו".

יו"ר הליגה נגד השמצה, ברטון לוינסון. איפ"ק נהג באורח עצמאי ובלתי מייצג

מלחמת השדולות

ראשי שלושה ארגונים יהודיים בארה"ב הקימו לובי חדש, שיתחרה בלובי הקיים וייצג עמדות מתונות, שלדבריהם מאפיינות את הקהילה היהודית בארה"ב

דלית שחורי

שלושה ארגונים יהודיים, החשובים ביותר בארה"ב, יצאו בביקורת נגד הלובי הפרו־ישראלי בוושינגטון (איפ"ק) והחליטו להקים לובי פרו־ישראלי מתחרה משלהם, שיפעל במקביל לאיפ"ק וייצג עמדות מדיניות מתונות יותר בענייני המזרח התיכון.

שלושת הארגונים הם הליגה נגד השמצה של "בני ברית", הוועד היהודי־אמריקני והקונגרס היהודי־אמריקני. ראשי ארגונים אלה טוענים כלפי איפ"ק, שהתנהגה פעל בנושאי מפתח הנוגעים לישראל מבלי להתחשב בקונסנזוס הקיים בקהילה היהודית בארה"ב.

במכתב ששיגרו ראשי שלושת הארגונים לנשיא איפ"ק, אדוארד לוי, אשר תוכנו פורסם אתמול ב"ניו־יורק טיימס", נאמר, כי איפ"ק פעל באורח עצמאי ובלתי מייצג, בשלושת המקרים הבאים:

התנגדותו לעיסקת הנשק הגדולה בין ארה"ב וכוויית;

מאמציו להביא לסגירת משרדי אש"ף בארה"ב;

מאמציו להביא לכך שיאסר ערפאת לא יקבל אשרת כניסה לארה"ב, ואף לא לניו־יורק אם יבקש לבוא כדי לדבר לפני עצרת האו"ם.

ראשי הארגונים היהודיים סבורים, כי לא היה מקום להתנגדות כה תקיפה מצד איפ"ק לעיסקת הנשק האמריקנית עם כווית, מאחר שהדבר לא היווה איום ישיר או מכריע על בטחון ישראל. יצויין, כי עמדה דומה ביטא גם שר הבטחון יצחק רבין, בעת ביקורו האחרון בוושינגטון, בסוף יוני השנה, ועל רקע זה התגלע ויכוח חריף בינו ובין איפ"ק.

לגבי סגירת משרדי אש"ף בניו־יורק, טוענים ראשי שלושת הארגונים, כי היה מקום להתחשב גם בהתחייבויות ארה"ב כלפי האו"ם, ולא היה צריך להכביד עליה בלחץ כה כבד. טיעון דומה הושמע כלפי פעולת איפ"ק למנוע מתן אשרת כניסה לארה"ב ליאסר ערפאת.

כותבי המכתב טוענים, כי לא נועצו בהם די וכי העמדות שננקטו על ידי איפ"ק אינן משקפות את מיגוון הדיעות ואת הקו המתון יותר המאפיין את הקהילה היהודית. הם קוראים לאיפ"ק לקיים עימם התייעצויות בעתיד ולתאם איתם פעולה. אך עם זאת הם מודיעים על הקמתה של "יוזמה מדינית משותפת למען ישראל בוושינגטון", שתופיע לפני ועדות הקונגרס וסוכנויות המימשל השונות ותייצג את עמדות שלושת הארגונים.

פקיד באיפ"ק אמר ל"ניו־יורק טיימס", כי הקמתו של לובי פרו־ישראלי נוסף תערער את יעילות הייצוג למען ישראל בוושינגטון. הציר בשגרירות ישראל בוושינגטון, עודד ערן, אמר ל"ניו־יורק טיימס", כי "האופן שבו הקהילה היהודית רוצה להיות מיוצגת בוושינגטון הוא עניינה שלה. אך מנקודת המבט של ישראל, קהילה מאוחדת היא קהילה חזקה, ומנקודת מבט זו — קול מאוחד עדיף".

על המכתב לנשיא איפ"ק חתמו נשיא הוועד היהודי־אמריקני, תיאודור אלאנוף, וסגן הנשיא בפועל, איירה סילברמן, נשיא הקונגרס היהודי־אמריקני, רוברט ליפטון, ומנהל הקונגרס, הנרי סיגמן, מנהל הליגה נגד השמצה, אברהם פוקסמן, ויו"ר הליגה, ברטון לוינסון.

יוסף שמי

עוברים

ניתוח ו... בחזרה לרחם

צעד נועז נוסף נעשה בטיפול בעוברים — 12 ניתוחים בעוברים שסבלו מליקוי של הצטברות נוזלים במוח, בוצעו כאשר אלו הוצאו זמנית מרחם אימם, והוחזרו שנית עד לסוף ההריון

רופאים־חוקרים מבית־החולים האוני־ברסיטאי של דטרויט מישיגן מצאו, כי טיפול כירורגי בעובר, במקרים של הידרוצפליס (הצטברות נוזלים במוח), עיוותי ראש, שפתיים ועוד — מועיל, וסימני ניתוח נעלמים לגמרי. בשנים האחרונות הצליחו במרכזים רפואיים מסויימים להתקדם מאוד באיבחון ואף בטיפול בעובר שעודו נמצא ברחם אימו.

אך לאחרונה נמסר על צעד נועז נוסף בטיפול בעוברים. רופא בשם מיכאל הריסון מאוניברסיטת קליפורניה שבסאן־פרנציסקו ביצע 12 ניתוחים בעוברים, אשר לשם כך הוצאו זמנית מרחם אימם והוחזרו לאחר מכן למקומם עד לסיום תקופת ההריון. הניתוחים בוצעו כאשר האם והעובר הוכנסו למצב של הרדמה. הניתוחים נעשו בעוברים שסבלו מליקויים קשים כמו הידרוצפליס, ליקוי העלול לגרום למותו של העובר או הילוד.

הצוות מסאן פרנציסקו ביצע כאלף ניתוחים בחיות ניסוי, עד שהעז לחזור על אותו הטיפול בבני־אדם. הוצאת העובר מרחם אימו לשם ניתוח והחזרתו מבוצעות אך ורק כאשר אין סיכוי לעובר, וניתן להבטיח שהאישה ההרה תעבור את הניתוח בשלום. מריעותי הרופאים אפשר ללמוד, כי מניתוח בן שעתיים וחצי, שעתיים עסקו בהוצאת העובר ובהחזרתו, ולאמיתו של דבר עסקו באישה.

חיות ניסוי

עד כה כאמור, נעשו הניתוחים כאשר העובר היה ברחם אימו והכירורגים הגיעו אליו מבחוץ, זאת כאשר לרשותם מתקני שיקוף מעולים, כלי ניתוח ומתטים בעובי של שיער. גם הוצאת הנוזל המצטבר בגולגלתו של העובר אפשרית בדרך של החדרת קטטר לנקודה מתאימה, כאשר העובר נשאר ברחם אימו.

עבודות מחקר סביב הטיפול הכירורגי בעובר, בתוך רחם האם או מחוצה לו, טיפולים כירורגיים בעוברים של חיות ניסוי נתנו דחיפה לחיפוש תשובה לשאלה — מה מקור השוני שבהתנהגות רקמות העובר בהשוואה לרקמות הילד או מבוגר. שכן נמצא שלעובר כושר ל"מחיקת" כל סימן של טיפול כירורגי. מנהל המחלקה הכירורגית־פלסטית ב"ריצ'־מונד" ווירג'יניה, קאלמן כהן, מצא שאצל עוברי ארנבות מפריש הגוף בתום הניתוח כמויות גדולות של גליקוסאמינגליקאן, במקום חלבון קולגן המופרש לרוב אצל ילדים ומבוגרים. הבדל זה בין סוגי החלבון, הוא כנראה זה הקובע שאצל העוברים נעלמים כל סימני הניתוח או הפציעה.

גילוי "סודות העובר" בשטח זה עשוי לסייע לרפואה להתגבר על בעיות קשות המתעוררות בטיפול בכוויות.

זכויות אנוש לעובר – כן או לא!

העובר כחומר מעבדה

בעזרת תאי עוברים ניתן לאבחן מחלות, לנצלם ליצירת חומרים הנמצאים בשימוש בתעשיית הקוסמטיקה ואף לצורכי מחקר רבים ■ טענות הבעד והנגד כבר מושמעות

דיביטיס אינסיפידוס — DIABETES INSIPIDVS, בעברית סוכרת תפלה, מחלה שעיקרה פליטה מרובה של שתן והתייבשות הגוף עד כדי סכנת מוות, וכן את מחלת קושינג שעיקרה הפרשה יתר של הורמון יותרת הכליה, שתי מחלות אלה ניתן לאבחן על־ידי ניצול תאים מתאימים של עובר אנושי. אפשר גם לנצל תאי עובר שהופל טרם זמנו ליצירת חומרים הנמ־צאים בשימוש בתעשיית הקוסמטיקה, ואף לנצל את הרקמות השונות של העובר לצורכי מחקר רבים.

מנהלת מכון למחקר בפילדלפיה, ל. דוקאס, מפיצה בין מכוני מחקר שונים גופי עוברים לצורכי מחקר, ואינה רואה בזה כל פסול. אך עם זאת יש כנראה כאלו החושבים אחרת, גם בקרב אנשי המדע וגם בקרב הפוליטיקאים. בארה"ב ובגרמניה המערבית עומדים להכין תקנות שיצרו את צעדיהם של החוקרים.

הנושא עמד על סדר היום בסימפוזיון בינלאומי שנערך בספטמבר השנה בבית־החולים בטאסטה ארה"ב. בו גם הושמעו דעות נגד ניצול רקמות עוברים שנולדו מתים, הופלו שלא בכוונת האישה ההרה, או שהוצאו מגופה של האישה בשל סיבות רפואיות הנוגעות לאם או לעובר, למשל מחלה תורשתית, מונגולואידים ועוד. המשתתפים בדיון מבדילים בין עובר עד לחודש השלישי מההפריה ומעל לחודש השלישי. הרופאים אינם רואים פסול בניצול רקמות עוברים שנולדו מתים טרם זמנם או אף קרוב לזמן המתאים לסיום ההריון או כאלו שמתו מיד אחרי הלידה בשל סיבוכים קשים, פגעים תורשתיים ועוד. מה גם שלרוב, אין האישה ובני משפחתה מתנגדים לניצול מסוג זה.

שאלה מוסרית

לטענת השבועון הגרמני "דר שפיגל", אין על־פי החוק להורי העובר זכויות על פרי ביטנה של האישה. כן אין צורך במילוי אחרי תקנות הקבורה. חובת קבורה נוגעת לגוויית אדם, אך לא לעובר.

החוקרים לעומת זאת טוענים, כי החברה חייבת למצוא בעצמה תשובה לשאלה המוסרית המתעוררת בקשר לניצול רקמות עובר לצורכי איבחון מחלות, טיפול בבני־אדם במצבים מסויימים וכן מחקר.

תוצאות אינן ברורות

יש להזכיר, כי בשוודיה ובמקסיקו נעשו נסיונות להשתלת תאי מוח לחולים במחלות קשות מרפא כגון מחלת פרקינסון בשלבים מתקדמים ומחלות אלצהיימר ודמנציה. התוצאות אינן ברורות. בשוודיה, כך מוסרים, חדלו להשתיל תאי מוח לחולי פרקינסון, במקסיקו ממשיכים בטיפול כירורגי בחולי פרקינסון, אך עם תוצאות לא ברורות.

המחוקקים עומדים להציב הגבלות על מחקר ושימוש ברקמות עוברים. בכירי החוקרים מתקוממים נגד כוונות אלה. אחד מהמכירים מאוניברסיטת אולם שבמערב־גרמניה אמר בהקשר זה, כי קל יותר להקים מחדש מפעל ליצור מכוניות כמו פולקסוואגן אחרי הרס מלחמתי מאשר להפעיל מחדש את מערכת המחקר אחרי חודשים או שנים של שיתוק מטעמים מנהליים.

זהבה מווס

מר בנקאי ואדון ישראלי

מרקוס. אין מקום לחקירה

כמה מלים על שוויוניות בחקירת צוותי משטרה

בשבוע שעבר הובאו לבית־משפט השלום בתל־אביב מרדכי איינהורן וגיורא גזית, ששימשו כמנהלי בל"ל ובנק הפועלים. בבקשה להוצאת צו מעצר פירט סקו משה פישמן מהיחידה הארצית לחקירות הונאה את החשדות נגדם והתברר כי, השניים חשודים בעבירות כבדות משקל, השניים חשודים בעבירות כבדות משקל: עבירות על חוקי רשות ניירות הערך, עבירה על פקודת הבנקאות ובן עבירות של מרמה והפרת אמונים של מנהל בתאגיד בכך שנתנו ייעוץ לקוי ללקוחותיהם לרכוש את מניות בנק וגרמו לאי־גילוי עובדות הוויסות לציבור הרחב. עוד צויין בבקשת המעצר כי המשטרה אינה מתנגדת לשחררם בערובה לאחר שיפקידו את דרכונם למשטרה.

השניים, מרדכי איינהורן וגיורא גזית, לא נעצרו בזמן חשיפת הפרשה. הם נחקרו במשרדי היחידה ולאחר מכן ביקשו החוקרים להבטיח כי יהיו בטווח השגה לכל אפשרות של חקירה נוספת, וביקשו כי בית־המשפט יורה על הפקדת דרכוניהם של החשודים כנהוג כלפי כל חשוד אחר נגדו מועלות האשמות כבדות מסוג אלו. מטבע הדברים פורסמה בקשת המעצר של המשטרה בהבלטה ובהרחבה ניכרת.

היועץ המשפטי לממשלה לא אהב את ההד הציבורי שהתלווה לחקירה ואת הבאתם של הבנקאים לבית־המשפט, הבאה שביזתה והשפילה אותם, לדעתו, ולאחר התערבותו קיבל הצוות העוסק בחקירה הנחיה חדשה, האומרת כי אין להביא יותר בנקאים חשודים בפרשה לשחרור לפני בית־משפט, אלא יש לשחררם מהמשטרה ולהסתפק בהפקדת דרכונם במשטרה מרצונם. ובכך נדמה לגורמים המתאימים כי נשמרת השוויוניות בין הבנקאי לבין ישראלי, כלא שיאמר כי כולם שווים בפני החוק, אבל יש השווים יותר. החלטה זו זכתה לביקורת נרחבת בתקשורת ובקרב הציבור הרחב.

אתמול הסביר המפכ"ל מדוע הורה לאנשי צוות החקירה שלא להביא יותר חשודים בפרשה בפני שופט, וטען בפני העיתונאים ש"גם היום מקבלת היחידה לחקירות הונאה את מלוא גיבוי כפי שהיה בעבר של ראש הח"ק וכל המערכת. זה אינו אומר שאני כמפכ"ל צריך להסכים לקבל דעתו של כל אחד ואחד ביחידה. לפני כשנתיים והתבקשו לברוק בנושא הבנקים את כל החומר שהצטבר. בעקבות ועדת בייסקי הוקם צוות על דעת פרקליטות המדינה והיועץ המשפטי לממשלה שבדק והגיע למסקנה כי אין מקום לחקירה פלילית.

"החומר הועבר בחזרה לפרקליטות של היועץ המשפטי לממשלה שקבע שיש מספיק חשד לביצוע עבירות פליליות והשיב לפני כחודשיים למשטרה את החומר". לדעת המפכ"ל נעשתה שגיאה בהבאתם של הבנקאים לבית־המשפט. שגיאה שכאמור הוא עצמו, ראש הח"ק, לא חווה (וכנראה אינו שגיאה במקרי חשודים אחרים), אלא רק לאחר שהיועץ המשפטי לממשלה האיר את עיניהם. מכיוון שמבחינה חוקית אין זה מסמכותו של היועץ המשפטי להורות לגוף המקצועי, קרי המשטרה, כיצד לנהל את חקירותיה, הרי שהיה עליו לדבר עם המפכ"ל, ואכן רב ניצב קראוס אומר, "בהתערבות היועץ לא ראיתי פגיעה בחוקרים, היועץ המשפטי המליץ ואני קבעתי, אני מקבל את סמכותו של היועץ המשפטי וגם את פנייתו. לא היה בכך שום דבר שהפריע למהלך החקירה", ומסביר המפכ"ל לאחר שהבאתם לבית־המשפט פורש כמעצר משטרתי, למרות שלא נעצרו ולו לרגע, שקל היועץ המשפטי שיקולים נוספים לגיטימיים מבחינתו ומבחינת הנזק שנגרם בשטח מסוכן שצער פורמלי זה אינו משקף המציאות.

חינם אין כסף

המחלקה לזיהוי פלילי במשטרת ישראל זוכה ליוקרה בינלאומית ומוסדות כמו האף.בי.אי והסקוטלנד יארד מבקשים לעתים קרובות עזרה

חלק ניכר מעבודות צוות הנעשית לשם פענוח פשעים, מניעתם והשגת הוכחות וראיות חותכות בכל שניתן להצגה בבית־המשפט, נעשה על־ידי המחלקה לזיהוי פלילי. היחידה היא בין חמש היחידות הטובות בעולם, לדברי ראש מז"פ. השבוע הוצגה היחידה לראשונה בפני הכתבים הפליליים, החוזים מדי פעם בעבודה טכנאיה בשטח. אך אנשי יחידה זו אינם מסתפקים בלרוץ אחר האירועים, והם אוספים וצוברים מידע שניתן ליישמו במניעת פשעים או פיענוחם, תוך מתן ביסוס מדעי להנחותיהם של החוקרים בשטח.

השבוע הגישו ראש המחלקה, ד"ר יוסף אלמוג, וראש האגף לחקירות, ניצב יהושע כספי, למפכ"ל עבודה שנעשתה בהיקף גדול במעבדת הנשק. לראשונה בעולם נבדק נושא הפגיעות מזריקת אבנים בהיקף כה נרחב, ולחוקרים שאספו את כל הנתונים הפיסיקליים בנושא, כמהירות הלוע, מבנה גוף האדם וכו' — יש היום הוכחות מדעיות לעובדה שאבנים מסוגלות להיות קטלניות ולגרום לסוגי פגיעות חמורות יותר מאשר שיערו קודם לכן. ובכך ניתן למעשה לסתור התבטאויות של מספר אישים כיו"ש שבכל הנראה אינם מכירים את סיפור דוד שפגע בגוליית באבן. הם טענו שהאבנים הנזרקות מאז החלה האינתיפאדה אין פגיעתם חמורה.

מאז תחילת האינתיפאדה עסקה היחידה לא רק באבנים, היא סייעה במענות מספר מעשי רצח, בהם הרציחות באשדוד, במושב שפיר ובאשקלון. כן עוסקים ביחידה בפרויקט להשוואה אוטומטית של טביעות אצבעות.

צוות בכיר שהתמנה לנושא הגדיר את הדרישות הטכניות והמקצועיות לצורך שימוש במערכת להשוואה אוטומטית של טביעות אצבעות, ובעקבות כך עומדת המשטרה להשקיע כסף רב בציוד הכרחי זה. עוד מפותח במז"פ שיטות אופטיות וכימיות שחלקן הוא פיתוח עצמי וחלקן בשיתוף בינלאומי. מציאת טביעות אצבע בזירה הינה לעזר רב בחקירות משטרתיות. במידה והחוקרים עלו על חשודים אפשריים ניתן באמצעות טביעות האצבעות לאשר או לשלול בוודאות גמורה את הקשר בינם לבין האירוע.

עד לפני כעשור קשה היה לגלות טביעות אצבע סמויות, ורק לאחרונה שופרו הטכניקות לחיפוש טביעות האצבע. כיום במקום להשתמש בשיטות ריסוס או חמיסה כימית, משתמשים במעבדה לזיהוי פלילי במכשיר לייזר נייד המסוגל לגלות טביעות סמויות שלא טופלו כלל באבקות ובחומרים כימיים, וכן ניתן לגלות לאחר טיפול מתאים טביעות אצבע שבכל דרך אחרת לא היו ניתנות לגילוי. בדרך זו ניתן אף לגלות כתמים ביולוגיים כמו נוזל זרע או כתם דם שנספגו בבגדים או סיבים שניתנים לגילוי באמצעות פילטרים שונים. ראש היחידה סיפר אתמול כי לפני שנים אחדות נערך סקר בשיתוף עם אוניברסיטת ירושלים על־ידי פרופ' אליהו הרנון מהפקולטה למשפטים בקשר לספקי רז"ן הקשורים לעבודת מז"פ והתברר כי, בתי המשפט בארץ מתייחסים בכבוד ראש לראיות שסופקו על־ידי מערך הזיהוי. בנושאי הפוליגרף נחשבים אנשי המחלקה בארץ לגורם המקצועי בעולם, והתמקצעותם של אנשי מז"פ מאפשרת כיום חילופי מידע ורע בינלאומיים — עם האף.בי.אי', הסקוטלנד יארד ומשטרות אחרות בלא שתידרש תמורה כלשהי במשטרת ישראל.

כסא טוב באמצע

דורית גפן

תקתוקי שעון התיקו

סקרי דעת הקהל של הליכוד ושל המערך אינם שונים בהרבה. ההבדלים ביניהם הם קטנים מאוד, וזה אולי הסימן הטוב ביותר שאין הם טועים. המגמה שהסתמנה בשבוע שחלף היתה צמצום כמעט מוחלט של הפער בין המערך לליכוד, עד כדי שוויון כוחות. גם התיקו בין שני הגושים, הימין והשמאל, ממשיך להיראות כמגמה שהולכת ומתחזקת. את התיקו עשויים אולי לשבור המתלבטים. דומה, ואולי הזיכרון הקצר בוגד בנו, שעוד לא היתה מערכת בחירות, שבה אחוז כה גדול של בוחרים המשיכו להתלבט וזמן קצר כל־כך לפני מועד הבחירות.

את פשר ההתלבטות אין צורך להסביר. המצב מבולבל, וישנם לא מעטים שאינם מסוגלים להחליט. במערך למשל מספרים, כי מדי יום מגיעות מאות פניות טלפוניות של אנשים, בעיקר מקרב "הקולות הצפים", שמבקשים לדעת ולברר את עמדות המפלגה בנושאים שונים. במטה המערך הקימו "קו חם", הפועל במשך 24 שעות ביממה כדי להשיב לפניות הרבות. מניתוח השיחות ישנם רבים מהמטלפנים, אשר מהססים בין הליכוד והמערך, אך גם כאלה שמתלבטים בין המערך לשמאל. מכל מקום "הקולות הצפים", הם אלה אשר עשויים להטות בסופו של דבר את הכף לטובת אחד משני הגדולים, הליכוד או המערך. ואולי גם לטובת אחד הגושים.

נסיון העבר מלמד, כי המאריכים בהיסוסיהם עד לרגע האחרון, חוזרים ברובם על הצבעתם הקודמת. הם מסבירים אחר־כך, כי "היד לא נתנה לי". סינדרום "היד" אופייני יותר למהססי הליכוד.

ההימור על תיקו בבחירות אינו יכול להיחשב בנתונים הקיימים להימור פרוע מדי בנורמת הבחירות הישראלית. וממילא, השאלה שמטרידה את הציבור היא: אז מה יהיה? האם ילכו לבחירות חדשות? ספק רב. כל המפלגות מתחילות כבר לגרד את תחתית הסיר התקציבי שלהם, שלא לדבר על התשישות של הפוליטיקאים, שמתרוצצים ורצים כבר ימים רבים, חלק מהם כבר במצב של כמעט אפיסת כוחות. אבל אלה אינם הנימוקים היחידים. אין להניח, כי סיבוב נוסף של בחירות ישנה באופן משמעותי את התוצאה. לכל היותר תשתנה החלוקה בתוך הגושים.

האם פירוש הדבר, כי אנו צפויים לקדנציה נוספת של ממשלת אחדות לאומית, במתכונת כזאת או אחרת?

האם שמעון פרס ויצחק רבין יוליכו את מפלגתם לסיבוב אחדותי נוסף? האם מפלגתם תסכים לכך?

עזר ויצמן כבר אמר, כי לדעתו אין מקום לעוד ממשלת אחדות. שמעון פרס לא אמר דברים מפורשים, וכל אחד יכול להבין מהם מה שנוח לו. דווקא יריבו הפוליטי, השר ארנס, העריך, כי פרס לא ילך לממשלת אחדות. לדבריו, זה יחסל סופית את אמינותו. אנשים הלוקחים ברצינות את תשוקתו של פרס לפרוץ דרך לתחילת תהליך מדיני, טוענים, כי לא יהיה לו עניין בממשלת אחדות, שתקפיא את המצב. אחרים, הטוענים כי הם מכירים את פרס, סבורים כי לא תהיה לו ברירה (והכל כמובן בהנחה שהמערך לא יוכל להרכיב בעצמו את הממשלה הבאה). אי־הליכה לממשלת אחדות, תהיה מבחינתו סוף הקריירה הפוליטית, ומי שמכיר את פרס, אומרים אותם "פרסולוגים", הוא לא מוכן עדיין לסיים את פעילותו הפוליטית. אשר לרבין, ההערכה היא כי הוא יתמוך בממשלת אחדות, כרע במיעוטו. אך ספק אם ייצא בעניין זה נגד פרס, אם זה יחליט להעדיף את האופוזיציה.

נימוק נוסף, לא פחות מכריע, שעשוי להשפיע על החלטת ראשי המערך הוא החשש כי ממשלה ימנית בראשות הליכוד, תמשיך לפגוע במשק ההסתדרותי בניסיון לקעקע אותו עד היסוד.

מי שאינו מרוצה מדברי שמיר על ממשלת אחדות הוא דוד לוי. הוא רואה בכך טעות טקטית, שתוצאותיה עלולות לפגוע בליכוד בבחירות. לדעתו, יש להציב בפני פעילי המפלגה אתגר של השגת רוב בליכוד להקמת ממשלת ליכוד. הוא גם רואה בכך ערעור אמינות הליכוד, אשר מצד אחד מתקיף את המערך על חוסר לריאליות בממשלה, ושולל לחלוטין את עמדות המערך ומצד שני, מציג אותו כפרטנר כמעט ודאי לממשלה הבאה.

גם המערך וגם הליכוד הולכים במוצהר לניצחון בבחירות, ולהקמת ממשלה בראשותם. אך גם במערך וגם בליכוד יודעים שהפוליטיקה היא אמנות מיצוי המצוי, וכי יש הבדל למה שאתה אומר כאשר הכל בכיבול פתוח, לבין מה שאתה מחליט בנתונים אמיתיים של אפשרויות מוגבלות ומאולצות.

כהנא. הליכוד הרוויח

המצוד

בעוד רבים אומרים ברוך שפטרנו מ"כך", ושמחים שוועדת הבחירות המרכזית ובית־המשפט העליון החליטו על פסילת השקץ הזה מכניסה לכנסת הי"ב, יש גם אחרים. אין צורך לומר תומכי כהנא עצמם, אשר אינם אוהבים, בלשון המעטה, את מה שקבע והחליט בית־המשפט העליון על אופי תנועתם, ועל היותם מחוץ למחנה, מעבר לגדר הפרלמנטרית. בעניין זה עוד נשמע מהם. הם אינם מתכוונים לעבור על "הביזוי" הזה, שלהם ושל מנהיגם, בשקט. את החשבון העיקרי הם יעשו, ככל הנראה, עם הליכוד. שהרי המערך והשמאל מוקצים אצלם מחמת מיאוס. הללו בוגדים, עוכרי ישראל, אוהבי ערבים רחמנא ליצלן. אבל הליכוד, הוא בגד בהם. נתן יד למערך ולשמאל כדי לפסול את "כך". ממש קנוניה. ואכן לליכוד יש בעיה בעניין זה. לא רק אצל תומכי כהנא, אלא גם אצל תומכיו. לפחות חלק מהם. אפשר היה לראות את הדבר למשל במוצאי־שבת, כאשר תומכי "כך" הפגינו ברמת־גן. מולם ניצבו מפגינים אחרים, נציגי תנועות נוער ומפלגות, גם מהליכוד. אך בצד של הכהניסטים, שיצאו נגד פסילת רשימתם, עמדו גם ליכודניקים. הפיצול הזה אינו מקרי. הוא מבטא את האהדה ל"כך", או לפחות לרעיונותיו של כהנא, בקרב חלק ממצביעי הליכוד. יותר מזה, האלקטורט של כהנא, שיש המעריכים אותו בכמה עשרות אלפים קולות, היה בשעתו מגיע ברובו לליכוד. לפני ש"כך" רצה לכנסת. היום מעט מאוד מהם יצביעו לליכוד. הם יחפשו לעצמם כתובת אחרת לתת לה את קולם. מבחינתם, הליכוד בגד בהם, ועוד עם מי? עם המערך ועם השמאל השנוא עליהם.

האם תומכי "כך" יתנו עכשיו את קולותיהם לתחיה, לרפול ול"מולדת", שאומרת במלים של שבת את מה שכהנא אומר בשפה בוטה ופשוטה?

התחיה לא התמהמהה. היא יצאה מיד בקריאה לאוהדי כהנא להצביע לתחיה בבחירות. גם גנדי מבקש לקלוט אותם. רק תעתועי האבסורד הישראלי יכולים לקטלג את תנועת "כך" כתנועה אידיאולוגית. אבל שנאה וגזענות אינם נושאים שמותר לזלזל בהם. ללא ניכוש בלתי נרפה של עשבים שוטים אלה, הם עלולים להתפשט ולהתרחב.

לאוכלוסיית אוהדי "כך" יש בעיה עם התחיה, "מולדת" ורפול. הללו מצטיירות בעיניהן כמפלגות אליטיסטיות, אינטליגנטיות, מבוססות ואשכנזיות, למרות שאיש לא יחשוד בגאולה כהן, שהוריה נולדו באירופה.

כבר נאמר בכמה הזדמנויות, כי בחינת המאפיינים של מצביעי "כך" מלמדת, שרוב רובם של האנשים שייכים לשוליים של השוליים החברתיים. השכלה נמוכה ביותר, מצב כלכלי וחברתי נחות. אפשר למצוא אותם בעיירות פיתוח ובשכונות קשות בערים. רבים מהם שייכים לקטיגוריה החברתית של "הדפוקים". קל היה להם להזדהות עם כהנא, שעבד על העלאת הדימוי העצמי שלהם, והוכיח להם, כי גם "דפוקים" יכולים לדפוק אחרים, את הערבים למשל.

האם יכולים פרופסור נאמן, או גנדי לתת להם מענה לדימוי הירוד שלהם, או דווקא לחזק אותו עוד יותר.

מי שעשוי לקלוט חלק לא מבוטל של קולות הכהניסטים זוהי ש"ס. מפלגה עדתית, אשר עושה חיל הן בעיירות פיתוח והן בשכונות מצוקה. חיזוק המסר הלאומני שלה יכול להוות תשובה למצביעי "כך", שיחפשו למי להצביע.

ראוי לזכור, כי בית־המשפט פסל את "כך" מלרוץ לבחירות לכנסת הי"ב, אך הוא לא הוציא את התנועה עצמה ואת ראשה מחוץ לחוק. כהנא ותנועתו ימשיכו לפעול, ולהרביץ את תורתם הגזענית והפסבדודתית.

התפרשות הצבעת תומכי "כך" למפלגות הימין תוכל להיבדק ולהיחקר רק לאחר הבחירות, וגם אז ספק אם ניתן יהיה למדוד במדויק את התחלקותם בין המפלגות, אך דבר אחד אפשר לקבוע בוודאות כבר עכשיו. הליכוד כבר הרוויח. והרווח שלו מפסילת "כך", עלול להיות משמעותי במוצאי הי"ו בנובמבר, אם אכן יווצר תיקו בין הגושים, שלא לדבר אם יהיה יתרון קל לימין. הליכוד לא יצטרך להידרש לשאלה האם להישען על כהנא. הבעיה הזו נפתרה עבורו.

אם לעשות פרפרזה על הביטוי ש"לכסף אין ריח", אפשר לומר, כי גם לקול בקלפי אין ריח. גם אם מאחוריו ניצב גזען יהודי. כוודאי לא כאשר הקול הזה נטמע בקולות אחרים.

הסוס השחור

מי יהיה "הסוס השחור" והמפתיע של הבחירות לכנסת הי"ב? מי יהלל הפתעה אלקטוראלית. האם תחזור התופעה של ש"ס בבחירות לכנסת הי"א, אשר פרצה לעולם הפוליטיקה הישראלית, יש מאין, עם ארבעה מנדטים?

אם מותר לעסוק מעט בניחושים, הרי ההפתעה, אם תהיה, תתרחש שוב במגרש של האלקטוראט הדתי. והפעם, סף מתקבל הרושם מהתגובות שמגיעות ממקומות רבים, מי שיפתיע תהיה תנועת מימד בראשותו של הרב עמיטל. המסר"ן שרוב אנשי מימד הם מ"טובי בניה", מנסה להרתיע את המצביעים הדתיים בטענה, כי קולותיהם ילכו לאיבוד, אם יצביעו למימד, שמן היא לא תעבור את אחוז החסימה. אבל מאחורי הכרזות אלו מסתתרת דאגה גדולה במפד"ל, כי מימד לא רק שתעבור את אחוז החסימה, אלא אולי גם תזכה בשני מנדטים. המלגה הקיצוני שבמפד"ל, אותם אנשים ממש, שבגללם זכרתו חלק מהמצביעים המסורתיים של המפד"ל, כמו למשל אבנר שאקי, חנן פורת ויוסקה שפירא, מנצר הסכם עודפים עם מימד, הוו להם סימות. כמו למשל, שמימד ערקה מהמתנת, ואין זה מוסרי, בביכול לעשות אתה הסכם. הוו גם סיבות פרגמטיות יותר. המתנה הקיצוני במפד"ל חשש, כי הסכם עם מימד יזהיע חלק מהבוחרים, שיחששו, כי קולותיהם הלכו למפלגה מתונה, גם אם היא דתית.

כפי שכבר נאמר, מימד עשויה בהחלט להיות אחת ההפתעות הקטנות והחשובות של הבחירות. אין צורך לומר, כי בגורל הצלחתה כן־גם יהיה [illegible] המפד"ל.

את סיכוייה האלקטוראליים של מימד, תנועה שהתארגנה ממש ברגע האחרון, אפשר לייחס לשני דברים עיקריים. הראשון, הבשורה החדשה־ישנה שהיא מביאה לציבור הדתי־ציוני־לאומי, מתינות ונסיון לגשר בין הדתיים לבין החילונים, לא בדרך של כפייה ותחרות עם המפלגות החרדיות, אלא בדרך של הגדלות, הבנה וסובלנות. [illegible]

[illegible]

כיסים ריקים

בימים האחרונים ירדה ללא הכר כמות המודעות שמפרסם הליכוד בעיתונות הכתובה. במטה ההסברה הסבירו לכמה מהשרים העורכים מסעות אישיים, כי המודעות שלהם לא מתפרסמות, לא חלילה מפני שמישהו מנסה לפגוע בהם, אלא בגלל הסיבה הפרוזאית, של מחסור־כיס. פשוט אין כסף. תגידו, איך זה ייתכן, הרי רק לפני חודשים ספורים בלבד שמענו במטה הליכוד, כי הפעם הכיסים תפוחים ומלאים. מדי כמה ימים הקשבנו לאחד המתרימים של הליכוד, אשר סיפר בהתלהבות וכמובן בגאווה, על כך שהוא מחזיק בידיו התחייבויות של תורמים. לא דיברו אז על כסף קטן אלא על מיליוני דולרים. שמענו את ארנס, שמענו את ביבי נתניהו, שמענו את אהוד אולמרט ושמענו מקורבים של שמיר, שסיפרו כי לאחר הופעותיו בארה"ב באו יהודים טובים והציעו לתרום למען הליכוד. לאן נעלמו כל המיליונים? האם הליכוד שקוע בעשייה גדולה ויקרת מחיר, ואנו לא יודעים על כך? הייתכן, כי זהו עוד טריק מלוכלך של המערך, או שהליכוד פשוט הסתיר זאת מפנינו, מחשש מפני עין בישא? למה לא מספרים לנו שום דבר.

אבל יכול להיות שכל דיבורי הרהב על שפע התרומות היו קצת מנופחים. מישהו כבר טען, ולא אתמול, כי כל מתרים של הליכוד נסע והביא למעשה את אותן התחייבויות שקיבלו האחרים. כלומר, עברו על אותם התורמים.

גם הקופה של המערך אינה מלאה. זאת הסיבה שהחלו לאסוף עתה תרומות מחברים מהשורה. במערך פתחו את הספרים של רבבות המתפקדים למפלגה, ושלחו להם איגרת אישית של פרס, שיפתחו את לבם ואת ארנקם.

כדאי לציין, כי מגביות ואיסוף תרומות מחברים ואוהדים אינם המצאה של המפלגות הגדולות. מערכת הבחירות היא תענוג יקר לכל מפלגה, ורובן נאלצות לגייס כספים, גם כסף קטן.

שאלות לשר הביטחון

בעת שירותי, לפני כ־40 שנה, בחטיבת "עודד", בא אלינו "פוליטרוק" — קצין תרבות. הוא הרצה לפנינו על העזרה מברית־המועצות ושיבח אותה על היותה היחידה המושיטה לנו סיוע בעת צרה. היה אצלנו בגדוד מהנדס, שהיה קומוניסט, והוא סיפר כי בעת כיבוש נצרת החיילים שלנו התייחסו בברוטליות לערבים, וכי אם אנחנו רוצים עזרה מברית־המועצות ספק אם הם יתנו לנו אותה כאשר זה יחסנו לערבים. קם חבר "חרות" ואמר שהערבים יודעים שפה אחת, הכוח, ולא שפה אחרת.

הייתי רוצה להציג מספר שאלות לשר הביטחון:

כמה ילדים ומבוגרים ערביים עלינו להרוג עד שהאינתיפאדה תיגמר? כמה בתים צריך לפוצץ כדי לקבור התקוממות? כמה פרדסים צריך לעקור כדי שיפסיקו לזרוק אבנים משם? כמה ערבים יש לגרש כדי שיהיה סוף להתקוממות? כמה אלפים יש לעצור כדי שהמצב יירגע?

שר החוץ של ארצות־הברית טען שאתה מגרש כאלה שיש לדבר איתם, והוא אינו שייך למפלגה שמאלנית. ומה אמר ראש ממשלת הולנד שהיה כאן, במה הוא הצדיק את המעשים הללו שאנחנו עושים לערבים?

אנחנו אומרים שאין אמון בערבים, ואני שואל — מי הפר את ההסכם עם אש"ף בלבנון, האם לא אנחנו?

אני חייב לציין שהייתי במפלגת העבודה, וכשהיה הוויכוח בין רבין לפרס אני הייתי נגד פרס.

איה וינברג, פרדס חנה

דואגים לעצמם

בעוד כמה ימים יתקיימו הבחירות לכנסת הי"ב. בושה וחרפה, שאותם השרים וחברי כנסת, "נבחרי העם", במקום לתת דוגמה אישית לעם — דואגים לעצמם.

ההתייקרויות האחרונות הגיעו ל־8% בערך, או לפועלי ייצור ולעמך הנבחרים האמורים לדאוג לעם מאשרים 4.12% תוספת יוקר לעצמם, לכל הבכירים במדינה, הם מאשרים פי שלושה.

יש לציין, שבינתיים עוזי ברעם ורן כהן המליצו על סולידריות עם עמך, ועל הסתפקות ב־4.12 אחוזי תוספת. וזה מוצדק ב־100%, כי משכורתם של הבכירים היא כמו משכורות של חמישה מסגרים סוג אלף, שמפרנסים עשרות נפשות.

משה לוי, הגושרים

לגייס מיד

כאזרח המשרת 25 שנה במילואים ביחידת שדה, נתרדתי מהגילויים בפרשת השחיתות במתן הפטורים משירות בצה"ל. השחיתות נמשכה לשמיים זה מזמן. כיצד יתכן, למשל, שאנשים שוחררו משירות עקב היותם "שבר כלי שאינו מתפקד", "בלתי שפויים", "חולים" וכו', משמשים בחייהם האזרחיים כמנהלי עסקים, אשפי בורסה ומצליחנים?

אני מציע לשלטונות הצבא לעקוב אחר מקבלי הפטורים ולברוק את מעשיהם בחייהם האזרחיים. בטוחני שמיד תתגלה הרמאות של קבלת הפטור. את המשתמטים יש לגייס מיד ולהטיל עליהם עונשים כבדים.

עמוס גולן, ירושלים

ירדן והאינתיפדה

אחד הלקחים החשובים ביותר של האינתיפאדה הוא, שבירדן אין אינתיפדה. ושלא יגידו לנו שחוסיין מונע אותה.

אם היה צורך אמיתי באינתיפדה בירדן, היא היתה פורצת שם למרות הכל. היא אינה פורצת, כי הפלשתינים מרגישים בנוח בירדן ורואים בה את ביתם.

לעומת זאת, גובר והולך חוסר הנוחות של חוסיין, המרגיש שירדן "בורחת" לו מתחת לידיים, ושום אינתיפאדה פרטית מצידו לא תוכל לשנות את העובדה שירדן היא היא המדינה הפלסטינית.

דוד חן, ירושלים

ג' עם כל דבר

כידוע, הג'ינגל של רשת ג' מכריז: "כולם עם ג' — וג' עם כולם". עתה — לאחר שכל גדולי האדמו"רים בארץ וכחו"ל הורו לחסידים להצביע בעד אגודת ישראל (שסימנה ג'), נראה שאגודת ישראל (כאופן אבסורדי לחלוטין...) תוכל לאמץ לעצמה ג'ינגל זה: "כולם עם ג' — וג' עם כולם..."

דוד אמסלם, בת־ים

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים, בשל חוסר מקום. קוראים, הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

תגובות

לשמור אמונים גם הפעם

דב בר־ניר

נדבר גלויות, ונשים את הקלפים על השולחן: על אף חריש עמוק שנעשה בקיבוצינו, להבטיח רוב ברור ומפורש בעד רשימת מפ"ם לכנסת, עדיין נמצאים חברים רבים מאוד, רבים מדי, בקיבוצינו, המתכוונים לתת את קולם לרשימת המערך (וקרי, מפלגת „העבודה" בכנסת). מאמין אני בכל רוחי, כי טעות בידם ואף נזק תנועתי לא קטן ייגרם על־ידם, אם לא ישנו את אופן הצבעתם ברגע האחרון.

יודע אני, כי בעיניהם, כוונתם רצויה: לנוכח העימות האדיר הנערך עתה בין המערך והליכוד, סבורים חברים אלה כי אסור לבזבז קול, וכי אם חלילה לא יגבר, מספרית, המערך על הליכוד, יזמין נשיא המדינה את הליכוד דווקא לנסות להרכיב ממשלה, וגרורותיו הדתיות ו"התחייתיות" יסייעו בידו להמשיל עלינו ממשלה ריאקציונית ותיאוקראטית לכל דבר, תוך החמצה ביודעים של סיכויי השלום באזורנו.

כאן אקדים ואומר: אם מנהיגי המערך סבורים, כחברי קיבוצינו המתכוונים להצביע בעדם, כי העיקר הוא לצבור כוח אלקטוראלי עדיף על כוחו, של הליכוד, מדוע דחו הם את הצעת מפ"ם להקים רשימה מתקדמת, מ„שינוי" דרך מפלגת העבודה, ר"צ ומפ"ם שתהווה כוח מרבי בקלפי, ותבטיח את הטלת הרכבת הממשלה העתידה עליו? עובדה נחרצת היא שמנהיגי מפלגת העבודה העדיפו את האינטרס המפלגתי שלהם על פני הסיכוי החיוני להקים חזית רחבה להבסת הליכוד, בציבור ובכנסת.

תיתכן גם הצבעה אחרת, של מיעוט בין חברי קיבוצינו, והפעם לטובת רצ. הרי גם אליהם פנינו להקים רשימה משותפת וגם הם דחו את ידנו המושטת. לא אתעכב אפילו על האופי הליבראלי של רשימת רצ, שלא זו בלבד שאין היא סוציאליסטית, אלא רבו הביטויים בתוכה הנושמים מעין זרות לתנועה הקיבוצית, לחברת־העובדים, ואף להסתדרות העובדים הכללית. היינו מוכנים להבליג על כל אלה, אך גם הפעם העדיפו מנהיגי רצ את מה שנראה להם כאינטרס מפלגתי, על־פני הסיכוי להקים חזית מתקדמת לפחות בסוגיות השלום, זכויות האזרח וההגנה על האופי החילוני של מדינת ישראל.

אשאל, איפוא, את החברים שעדיין שוקלים אפשרות להצביע בעד אלה או אלה: הרי מערכת הבחירות קובעת לא רק את התוצאות המיידיות, על סף הרכבת ממשלת ישראל חדשה — היא קובעת את הרכב הכנסת לארבע השנים הקרובות. כלום כל מפלגה, כל גוון בדעת־הקהל, כל כת וכל רסיס־מפלגה ייוצגו בכנסת, ורק מפ"ם, בשר מבשרנו, נציגתנו האידיאית במשך עשרות בשנים, ששמונים־וכמה קיבוצינו ראו בה גם ודגל מאז הפך השומר־הצעיר לתנועה אידיאית ופוליטית — רק מפ"ם תחליש את נציגותה במו־ידיה, לקראת אחת התקופות הגורליות ביותר בעתיד העם והמדינה?

חיים אנו בעידן שבו אפופים אנו רמייה, דמאגוגיה, רדיפת כסאות והבטחות־בעלמא לבוחר התמים. והנה, גם בקרב מתנגדינו הקנאיים ביותר, איש לא העז עד כה להטיל ספק בכנות נציגי מפ"ם, ביושרם בנקיון כפיהם בחריצותם ובמידת האידיאליזם היאה לנציג ושופר הציבור. ככל שעיינתי במצע הנוכחי לבחירות, שאלתי את עצמי: כלום כשלה תנועה זו בעבר, או שמא קלעה, לרוב, למטרה ציבורית רצויה, בהמלצותיה ובהצעותיה לתיקון החברה הישראלית והשגת השלום המיוחל? והנה, כולנו עשויים לטעות, אך בהשוואה לאחרים, דומני כי כשלנו הרבה פחות מיריבינו ובעלי־בריתנו. מפלגת העבודה, למשל — שעל־פי גולדה מאיר אפילו „לא ידעה" על עצם קיומו של העם הפלשתיני, אחרי כן פסלה בתכלית הפסילה את נוסחת שם־טוב — יריב — מצטרפת עתה לנוסחה זו על בהונות הרגליים, בשלושת־רבעי פה.

עדיין אין אנו מחוסנים בפני האפשרות השלילית של נסיון הקמת ממשלת „אחדות לאומית" חדשה, לאחר הבחירות הבאות עלינו, לטובה או לרעה. סבור אני, כי מפ"ם חיונית גם בעתיד לעם ולארץ, כי אסור להחלישה בהצבעה, כי חובה לחזקה ולהאדירה במבחן ציבורי זה. מכאן קריאתי לפוסחים עדיין על שתי הסעיפים: כל חייכם הייתם חברי השומר־הצעיר ומפ"ם, שמרו גם הפעם אמונים לעצמכם, ב־1 בנובמבר!

נחיה ונראה

נפתלי בן־משה

ההסדר הקיים לעדכון שכרם של השרים וסגניהם, חברי הכנסת והמנכ"לים וכל שיירת המיוחסים הנלווית אליהם — הוא שערורייתי מכל זווית שנסתכל עליו: רק שערוריית המשכורות־וההטבות־והגימלאות־והפיצויים, שנטלו לעצמם בכירי בל"ל (ולא רק בל"ל), עולה עליה בחומרתה. הפער שנוצר מן השוני בין שתי שיטות השכר והעדכון — אחת לנציגי הציבור ואחת לעובדי הציבור — אינו סטאטי, אלא דינמי, והוא הולך ומתרחב בהתמדה מכוח עצמו. על תוספת חריגה אחת מתוספת התוספת השנייה, וכך, מתוספת לתוספת, הפער עולה ומגיע עכשיו לפער של אחד לארבעה — 16% למיוחסים; כ־4.5% לעמך ישראל.

כבר בבסיס הרעיון, להנהיג מסגרת שכר ושיטת עדכון מיוחדת לנציגי הציבור, מונחת השקפה פסולה האומרת, שהדירוג האחיד ושיטת תוספת היוקר הטובים לכלל עובדי הציבור אינם טובים לנציגי הציבור. הציבור לחוד ונציגיו לחוד ובקהלו לא ייחד כבודם.

בשעה שהשכירים נתבעו להקריב קורבן למען היציבות והתעסוקה ולוותר עוד ועוד מאחוזי תוספת היוקר המקוצצת שלהם — היו נציגי הציבור צמודים במאה אחוז לשכר הממוצע במשק והפיקו את מלוא ההנאה מכל העלאות השכר של כל הציבור. זה לא הפריע לחלק מהם להופיע על תקן של מטיפי מוסר ולתבוע מהעובדים אחריות והתחשבות במצבו הקשה של המשק. על קיומו של מושג פרימיטיבי כמו דוגמה אישית הם טרם שמעו.

מדוע מה שטוב לחבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות אינו טוב לשר בממשלה או למנכ"ל משרדו או לחבר כנסת? גם אם נסכים — ואני מסכים — ששכרם של שרים ושל חברי כנסת צריך להיות בבסיסו גבוה יותר משכרו של עובד המדורג בדרגה העליונה של הדירוג האחיד — מדוע אי־אפשר לעשות זאת כמקובל, בעזרת השם, על־ידי מתן תוספת יוקרה או תוספת סיכון או תוספת שררה? על־כל־פנים, גם אם ישנה הצדקה לקבוע שכר יסוד גבוה יותר לשרים ולחברי כנסת, ודאי שאין הצדקה ששכרם הגבוה יותר יוצמד לשכר הממוצע במשק — וכך ליהנות מכל העולמות ואפילו מעליית שכר המינימום — ולא יהיה צמוד לתוספות השכר הניתנות, במידה שניתנות, לעובדי הציבור, ולא יעודכן ע"י תוספות היוקר הניתנות לכלל השכירים, שאגב גם מוגבלות בתקרה, שהיא נכון להיום 1,830 שקל ברוטו לחודש.

מעת לעת, כשעולה על הפרק עדכון שכרם של המיוחסים, הבולט בחריגותו על רקע המצוקה הכללית, מתרגשת סערה עונתית, שסופה שהיא חולפת עם הרוח. פה ושם קם חבר כנסת, שאיננו חש בנוח עד כדי למחות נגד סדרי העולם המשונים; כמה נציגים בהסתדרות מתעוררים ותובעים תגובה; קוראים תמימים וזועמים מריצים מכתבים למערכת ושואלים הכיצד ומדוע. אך עד מהרה שוכך הכל עד לתוספת הבאה. עד היום לא שמענו על שר אחד או על חבר כנסת אחד — ואפילו לא מחברי הכנסת של מפ"ם, שהיו היחידים שהתנגדו להסדר מתחילתו ותבעו לבטלו — שקם ומרד ועשה מעשה והחזיר לקופת המדינה את התוספת החריגה.

עד כאן הכל דברים שבשיגרה, ולא הייתי מתעורר להזכירם אלמלא הסערה מחוץ אל חוץ, שפקדה לפתע את הארץ, עם פרסום העדכון העונתי האחרון. מי לא התעורר? אפילו יצחק שמיר, האדיש בדרך־כלל, התעורר לפעולה. חברי הכנסת מן האופוזיציה ומן הקואליציה התחרו זה בזה — מי יעלה על מי בהסתייגותו, ונמצאו חברי כנסת שאף החליטו להקדיש את התוספת החריגה למטרה סוציאלית. ואם מפ"ם כך — מובן שרצ תרוץ אף היא ותצטרף לעגלה. וכי איך אפשר אחרת? וגם שר העבודה נזכר לפתע, שאפשר למחוק מתוך הגידול בשכר הממוצע את המרכיב של שכר המינימום. הסערה הפעם לא פרצה מלמטה, מתוך שורות העם, אלא הגיחה מלמעלה, מתוך צמרות הנבחרים, שמצפונם הרדום התעורר לפתע ולא נותן להם מנוח. איזה משב רוח של התעלות, של היטהרות והזדככות עבר במחנה, שכמוהו מזמן לא פגשנו.

הביטו וראו מה הבחירות האלה עושות לבן האדם. ממש לא להכיר. אפשר לשאול, מי הפריע לראש הממשלה להביא את הנושא לדיון בממשלה לפני שנה ולפני שנתיים? מי הפריע לחברי ועדת הכספים של הכנסת לפעול לביטול ההסדר? לא אשאל, כי זה יישמע מצחיק. אך אני מציע לזכור, שעדיין מוקדם לשמוח. מי שסבור שההתעוררות לפני הבחירות שמה קץ להסדר המפלה והמתנשא של נציגי הציבור עלול להתאכזב. החלטת הממשלה מדברת על הקפאת ההסדר ולא על ביטולו. ניפגש אחרי הבחירות, נחיה ונראה.

ראיון עם מזכיר חברת העובדים

מבן־גוריון עד רוזוליו

אתמול בבוקר קרא דני רוזוליו, מזכיר חברת העובדים, כי גוברים הקולות להחליפו. שוב, הוא אומר, מזכירים קולות אנונימיים. אם יידרש לפנות את הכיסא, לא ייאחז בו, הוא מבטיח, אבל „כל עוד אני נושא באחריות הזאת, אנחנו פועלים ויש לכך תוצאות".

בן־גוריון היה בין מקימי חברת העובדים, בשנות ה־20', במטרה להיאבק להגשמת ערכי עבודה ושוויון, ומבקריו של רוזוליו אומרים כי הוא האיש שיחסל את המכשיר המרכזי של תנועת העבודה בבניית חברה סוציאליסטית. תוצאות הביניים קשות, ובראשן המשבר הפוקד עתה את קונצרן "כור". עם פרוץ המשבר התייצבה צמרת ההסתדרות וחברת העובדים מאחורי המנכ"ל, בני גאון, ורוזוליו אינו יוצא מהשורה. "אחרי שייגמר האירוע, אני אלמד את הפרשה הזאת, כדי לקבל הסברים לשאלה כיצד בנק נוקט צעדים אשר עלולים לפגוע באינטרסים שלו עצמו", אומר רוזוליו. לדבריו, אין לו יסוד לומר שהנהלת "כור" נהגה בזלזול בכל הצעדים שקדמו לתביעת הפירוק של בנקרס טראסט. "האם מישהו חושב שככה מתנהלת מערכת עסקית? יכולים לבחון את כור רק על־פי התוצאות הכלכליות. עדיין לא פורסם המאזן החצי־שנתי של כור, אבל אני יכול לומר שבתהליך שכור כבר נמצא בו הנתונים הכלכליים מרשימים. ולכן, ההנהלה נבדקת ביישום משימתה על פני רצף של זמן וצריך לתת לה ציון טוב. יש לכור מועצת מנהלים, ואני לא חבר בה. הבנק יכול היה לפנות למועצת המנהלים ולומר שהמנכ"ל איננו טוב. אבל עד כה לא התקבלה שום פנייה כזאת."

צריך למכור חברות ולמצוא שותפים

מזכיר חברת העובדים טוען, שצריך לשתף את הממשלה במשבר הפוקד עתה את משק העובדים. "כאשר אנחנו רואים את החרדות של קונצרן כלל, ואת המאזן של קבוצת אי. די. בי., יש לנו הצדקה לבוא לממשלה ולדרוש ממנה שתהיה שותפה. המשבר הנוכחי נובע ממדיניות עצירת האינפלציה, ואת האינפלציה לא יצר כור ולא ח"כ אברהם שפירא. בשלב זה הממשלה לא רוצה להתערב ונגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו, מייצג את הגישה הזאת. אבל פרשת כור איננה האירוע היחיד שידרוש התערבות ממשלתית — אני רוצה להזכיר כי פרשת המשבר בהתיישבות עדיין לא הסתיימה."

בעיית המפתח של חברת העובדים, לדברי רוזוליו, היא בעיית ההון. הוא מגלה, כי ניהל מגעים עם "פירסט בוסטון" ועם חברת "אקסיום איי. איי. אף.", כדי לקבל הצעות לגיוס הון־שותפים במפעלים של חברת העובדים או למכור חברות מסויימות, ובקרוב יוקם צוות מצומצם בצמרת חברת העובדים לעניין זה. בניגוד להודעות מוקדמות של בני גאון, שאמר כי בשלב זה אין כל כוונה למכור את מניות "כור" בחברת "משקיעי ישראל", אומר רוזוליו כי "משקיעי ישראל", הרשומה בארה"ב, היא אחת המועמדות למכירה. האם מה שמוצג בימים אלה כתוכנית הבראה מקפת בכור" לא היה צריך להתבצע גם לולא הגיש בנקרס טראסט תביעת פירוק נגד הקונצרן? רוזוליו אומר, שאי־אפשר לערבב טאקטיקה של מו"מ עם מה שנעשה בשטח. "צריך למכור חברות ולמצוא שותפים. אלה דברים שעובדים עליהם. השאלה היא, איך ליצור מערכת שאפשר להביא אליה הון־שותפים", הוא אומר.

האחריות בבעיה סמנטית

השאלה בדבר תוכנית ההבראה של כור מחזירה את רוזוליו לנושא האחריות, ואחריות הוא מושג חביב עליו, בעיקר כאשר מדובר בניתוח הסמנטי. את המשפט המתחיל במלים "התמוטטות משק העובדים", הוא קוטע. "משק העובדים לא מתמוטט. המשק הישראלי עובר את התקופה הקשה ביותר שלו. יצא הגורל, שאני מכהן בתקופה הזאת, ואז שואלים מי אשם בזה. אשמה בזה הממשלה, שיצרה את המדיניות. השאלה היא, האם קראו את המפה נכון. אני לא יצרתי את משבר הוויסות של

דוד בן־גוריון. המייסד

דן רוזוליו

בנק הפועלים. בתקופתי אין טענות לגבי פעולות בנק הפועלים. אני לא יצרתי את השער הקפוא, שמפגר ב־75 אחוז אחר האינפלציה. ב־1983 החלטנו החלטות שהיום היו מתקבלות אחרות. הוחלט להקים 20 מפעלים חדשים של כור בעיירות פיתוח בזמן משבר ומיתון. היום זה לא היה נעשה. הקמת המפעלים ב־83 היא מקור רציני למשבר הפוקד עתה את חברת העובדים, אבל ההחלטה התקבלה אז בגיבוי של כל מוסדות ההסתדרות."

חברת העובדים, הסובלת מקשיים במרבית החברות שבבעלותה, עלולה לאבד גם המבצר הכספי האחרון שנותר בידה — בנק הפועלים. לפני מספר שבועות הודיע רוזוליו למשרד האוצר, כי חברת העובדים מוכנה להיכנס למו"מ על הרחבת זכויות ההצבעה של מניות בנק הפועלים. רוזוליו אינו נראה מודאג מאיבוד השליטה על בנק הפועלים. לדבריו, המו"מ עם האוצר יהיה על שווי מניות ההצבעה ועל היקף האשראי שיינתן לבעלים הנוכחיים של הבנקים, במקרה זה לחברת העובדים, כדי שיוכלו לרכוש מהממשלה מניות בהיקף שיבטיח להם את השליטה. האוצר רוצה השוואה מוחלטת של זכויות ההצבעה, אבל מזכיר חברת העובדים חושב שזו שגיאה.

כיצד שומרים על השליטה בבנק הפועלים

להסכמה העקרונית של חברת העובדים ל"הרחבת זכויות ההצבעה" מצרף רוזוליו מספר הסתייגויות: הרחבת זכויות ההצבעה לא תחול על מניות כאשר הן נמצאות בידי הממשלה, ההרחבה תיעשה במו"מ ולא בחקיקה, בעלי השליטה יקבלו על כך פיצוי שייקבע במסגרת המו"מ ויש לחתור לכך שהבעלות תישאר בידי הבעלים הנוכחיים. במכתב ששלח רוזוליו לסגן שר האוצר עדי אמוראי, לפני כחודש, הוא מזכיר כי חברת העובדים הציעה במהלך השנה האחרונה גם הצעות מעשיות, כגון הקצאת מניות [illegible] מכירת מניות בנקים שלגביהן לא [illegible] אחריות ממשלתית. אולם לדבריו, [illegible] ההצעות האלה לא היה טיפול מעשי וכך נוצר זמן רב שבו ניתן היה לדון בנושא ללא אווירת בחירות.

השאלה היא, כיצד תוכל חברת העובדים לגייס את ההון הנחוץ לשמירה על השליטה בבנק הפועלים. "החלטנו להיכנס למו"מ וישנן הרבה דרכים לגייס הון. מאחר [illegible] שהממשלה סגרה את מניות הבנקים כאגרות חוב, 31 באוקטובר 88 איננו תאריך משמעותי. הממשלה איננה בעלים של הבנקים כרגע. נצטרך למצוא דרך, גם בשביל ההתיישבות, לגייס הון כדי להחזיק את הגוף. עד היום חברות בהסתדרות לא היתה כוונה בהשקעות ליצירת הון בעלים". לדעת רוזוליו יש מקום להשקעה כזאת.

אודי נחשון, חיים מרגלית

פילפל

וחוץ מזה, אין כלכלת בחירות

שלמה פרנקל

משה נסים הוא שר האוצר הראשון בהיסטוריה של מדינת ישראל שאינו מנהל כלכלת בחירות. זה לא היה כלל באשמתו שהממשלה לא אישרה את קיצוץ הסובסידיות בסוף חודש אוגוסט או ספטמבר. אילו קוצצו הסובסידיות בספטמבר, למשל, והיו גוררות בכך אז את עליות המחירים שהן גוררות עכשיו בענפי המזון והאירוח, היה מדד ספטמבר שפורסם לפני ימים אחדים עלול לעבור את תחום 2% המסוכן, להעלות מאוד את חישוב של האינפלציה בחישוב שנתי ולהבהיר כי האינפלציה תחת מימונו של נסים כלל לא נבלמה, אלא עלתה. אחר־כך התברר לפתע כי משרד האוצר כלל לא [illegible] לאישור הממשלה כדי לקצץ בסובסידיות, אבל למרבה הצער זה התברר מאוחר מדי והשפעת המסובסדים תבוא לידי ביטוי רק במדד אוקטובר, שיתפרסם ב־15 בנובמבר, זה, כידוע, יהיה שבועיים תמימים אחרי הבחירות. כלומר, מדד שאין לו שום משמעות אלקטוראלית. אבל חוץ מזה, נסים אינו מנהל שום כלכלת בחירות.

[illegible]

גידול ביצוא להולנד

■ במחצית הראשונה של 88 גדל היצוא להולנד ב־25 אחוז והסתכם ב־256 מיליון דולר. השבוע התקיים באמסטרדם טקס חלוקת אותות משווק מצטיין ליבואנים ואנשי עסקים הולנדיים שתרמו להגברת היצוא הישראלי להולנד. כל יבואן שהשתתף בטקס קנה לפחות בסך 300 אלף דולר שווי סחורות תוצרת ישראל ב־87, אך רובם קנו סחורות בסכומים גבוהים בהרבה. בסך־הכל הם מייצגים רכש של מעל 170 מיליון דולר. היבואנים המצטיינים פעילים בתחומי המזון, תשומות השקיה, כימיקלים, מוצרי מתכת, אלקטרוניקה, פלסטיק וטקסטיל.

מענקי מחקר

■ ועדת המחקר, בראשות המדען הראשי של משרד התעשייה והמסחר יגאל ארליך, דנה בחודשים אוגוסט וספטמבר ב־95 בקשות למענקים ואישרה 65 פרוייקטים בסכום כולל של כ־21 מיליון דולר בתחומי המיכשור הרפואי, כימיה, מכונות, ביוטכנולוגיה, תוכנה ואלקטרוניקה, מעגלים מודפסים, אנרגיה, פלסטיקה ומוצרי צריכה. המדען הראשי בתמ"ס מסר, כי במחצית השנה שחלפה ואפריל־ספטמבר 88) היתה עלייה של 11 אחוז בניצול תקציבי המו"פ לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

במסדרונות האוצר / גל אגם

סבירות גבוהה לפיחות בינואר

השוק השחור מבולבל. התעשיינים צועקים. הציבור הרחב אוגר דולרים. גם החלפנים. יודעים שיהיה פיחות. הכל משוכנעים בכך. יש גם תאריכים "אטרקטיביים", רק איש אינו מעז להמר עליהם בכל מאת האחוזים. אפילו לא בחמישים.

נדמה שלאיש אין עוד ספק — גם לא לשר האוצר משה נסים — שפיחות חייב יהיה להתבצע בקרוב, אולי אפילו בקרוב מאד. אבל, יש כמה "הפרעות" בדרך, שאינן מאפשרות את ביצועו של פיחות כזה במועד כה קרוב, כפי שרבים משוכנעים.

מהם המועדים הקריטיים?

★ ה־30־28 באוקטובר — אם יבוצע פיחות במועד הזה, יעשה כאן האוצר מה שמכונה "תרגיל מלוכלך". אותם בעלי מניות הבנקים, שכבר אכלו מרורים הרבה מאז 1983, יאכלו במקרה הזה עוד הרבה יותר קש. תמורת מניות הבנקים תיקבע לפי השער היציג של הדולר ביום ה־27 באוקטובר 1988, דהיינו פיחות באותם שלושה ימים — עד לזיכוי חשבונות הבנקים, ב־31 באוקטובר, במלוא התמורה המובטחת, שתהיה 104 דולר ל־100 דולרים של אוקטובר 1983 — יגרום להפסד הפיחות לכל בעלי המניות ולרווח נקי לקופת המדינה. אבל יש מי שמוכן בכלל להעז ולהמר עלכך שמשה נסים יבצע פיחות יום־יומיים לפני שבעלי המניות יילכו לקלפי?

★ ה־2 בנובמבר — אפשרות סבירה לפיחות. גם לפני ארבע שנים בוצע פיחות יום לאחר הבחירות. כך לא יפסיד איש דבר. נסים לא יפסיד קולות בבחירות, מחזיקי מניות הבנקים לא יפסידו שקל אחד מהפיחות ועם ישראל לא יזכור בעוד ארבע שנים שעשו לו תרגיל שכזה. ובכל זאת, אני מוכן להמר שב־2 בנובמבר לא יהיה פיחות...

★ החודש הראשון שלאחר הבחירות — איש לא יצפה כאן לנסים ונפלאות דווקא מנסים. הם יעסקו במלאכת המרכבה של הרכבת הממשלה החדשה ויכול מאד להיות שפיחותון של כמה אחוזים לא יזיז לאיש. ובכל זאת, האם משה נסים, אחרי כמעט שנתיים של התאפקות, מאז ה־12 בינואר 1987 — וימים ספורים לפני שיטוש כנראה את המשרד — יבצע בכל זאת פיחות? סביר יותר שהוא ישאיר את "המלאכה הבזויה" ליורשו.

★ חודש דצמבר — השר החדש עתיד להיכנס למשרד האוצר בחודש האחרון של 1988. מועד נוח לפיחות. הוא גם לא היה מי שהבטיח שלא יעשה פיחות בזמן הקרוב. ובכל זאת, האם פיחות יהיה הצעד הראשון שיבצע שר חדש, בימים הראשונים לישיבתו על כס שר האוצר? לא נראה כל־כך הגיוני.

★ ינואר 1989 — עכשיו כבר נראה הגיוני יותר ששר חדש, אחרי חודש במשרד האוצר, יתחיל לגבש תכנית חדשה ומעשים חדשים. עכשיו גם יגברו הלחצים על השר הזה לבצע את הפיחות "המובטח", ואיש לא יאשימו ש"רק נכנס וכבר פיחת". בהחלט סביר שכאן, בנקודה זאת, יבוצע סוף־סוף הפיחות "המיוחל".

ובכמה? שוב שאלה טובה.

★ 5 אחוזים — הגיוני, אבל עדיין נראה נמוך מדי. הרי פיחות בשיעור כזה לא יספק את התעשיינים וגם לא יהווה "גשר" על הפער הקיים עדיין בין האינפלציה במדינות שעימן אנו סוחרים (3־5 אחוזים לשנה) לאינפלציה הידועה שלנו (16־15 אחוזים).

★ 10 אחוזים — הגיוני. אין כמעט ספק שזאת תהיה ה"פשרה".

★ 15 אחוזים — גבוה מדי לטעמם של כלכלנים רבים. עלול לפגוע ביציבות ולחדש את האינפלציה. יהיה קשה לעקר פיחות כזה מהשכר. פחות הגיוני.

המסקנה שלי, ובעניינים האלה הרי קל להתבדות — פיחות של 10 אחוזים יבוצע בסביבות חודש ינואר 1989. למי ניתנה נבואה אנחנו כבר יודעים. אז זאת לא נבואה. סתם ניתוח האמור להיות הגיוני. אבל בפיחות בישראל היה כבר פעם היגיון?

שנה למפולת בוול סטריט

היום לפני שנה זעקו הכותרות בכל אמצעי התקשורת בעולם — "התמוטטות בוול סטריט — מפולת בבורסות העולם". מתחת לכותרות באו הפירוט: מדד דאו־ג'ונס צנח ביותר מ־500 נקודות (20%). הפסדים של מאות מיליארדי דולרים למשקיעים ברחבי העולם. הדולר בירידה — עלייה במחירי הזהב. בהלת מכירות בכל הבורסות הגדולות באירופה ובמזרח הרחוק. חשש כי ההידרדרות תימשך. על העולם ריחף צילו המאיים של "יום חמישי השחור", 28.10.1929, בו התמוטטה הבורסה בניו־יורק וגררה את העולם לשפל עמוק שנמשך עד פרוץ מלחמת העולם השנייה.

הידיעות שהתפרסמו לפני שנה תארו בהלה נוראה בבורסות. נחשול של פקודות מכירה קרתנויות ומבוהלות שטף את כל המרכזים הפיננסיים בעולם וגרם מפולות ומכירות חסרות תקדים של מניות. גם בבורסה של תל־אביב היו היצעים גדולים ושערי רוב המניות ירדו. ההפסד בתל־אביב באותו יום נאמד ביותר ממיליארד דולר.

ב־21 באוקטובר נמסר על הפסד של 1,000 מיליארד דולר בבורסות הכספים ברחבי העולם. בעידן המחשבים והטלקומוניקציה, כל העולם הופך לעיירת אדמה — הגדיר את המצב אחד המומחים. מומחה אחר קבע, כי ההתמוטטות בבורסה אירעה בגלל המסחר הממוחשב על־פי מחשבים, בו קונים ומוכרים בלוקים גדולים של מניות. מומחה שלישי טען, כי המפולת נגרמה בגלל שערי הריבית הגבוהים ברוב מדינות העולם. ארה"ב נתפסה במצב כלכלי שכלל גרעון ללא תקדים בתקציב ובמאזן המסחרי.

לכל היה ברור, כי התרופה למשבר שהביא להתמוטטות הבורסות בעולם היא הורדת שיעורי הריבית והזרמת כסף. שבועיים לפני ההתמוטטות העלה הפדראל ריזרב את שיעורי הריבית, מחשש להיחלשות הדולר. מאז תחילת המשבר הופנו כל העיניים לעבר הבית הלבן. התערבות ממשית, כפי שנדרשה, פירושה היה מיפנה רדיקאלי בכל מה שהטיף הנשיא רייגן מאז שנבחר לכהונתו. רייגן הטיף לכלכלה של שוק חופשי, והגבלת המעורבות הממשלתית במשק.

כלכלה חופשית בערבון מוגבל

דיבורים דומים שומעים אצלנו בימים האחרונים. אולם בארה"ב, למרות כל המחוייבות לכלכלה חופשית, מעורבות הממשל היא עמוקה ויש לכך דוגמאות אין ספור: הכספים שהממשל הזרים לחברת המכוניות "קרייזלר", לפי דרישת המנכ"ל לי איאקוקה; הזרמה דומה לחברת הטלפונים אי.טי.טי., כדי להציל עסקותיה מחוץ לארה"ב; הזרמת כספים לחקלאים, כדי לשמור על מחירים מובטחים ולמנוע מעבר של חקלאים לערים; מערכת חוקים פרוטקציוניסטית המגינה על התעשייה האמריקנית, כמו "חוק הטקסטיל", שפגע ביצוא סדיני פלאנל מישראל לארה"ב, וביצוא צינורות פלדה ומוצרים אחרים שהיצרנים בארה"ב חוששים מהם. כאשר קיימים חוקים כאלה, כאשר קיים זיכרון קולקטיבי של פחד כאוטי מנפילת הבורסה מאז אותו "יום שישי שחור" בסתיו 1929, לא פלא שהנשיא רייגן התערב. ראשי הבנקים החשובים בעולם נקראו לוושינגטון. התקיימו דיונים, שערי הריבית ירדו, הכספים הוזרמו, והיו מפסידים — כל מיני "קטנים" שיצאו מהמשחק.

מסקנה — אין "כלכלה חופשית" בשום מקום: ממשלה מתערבת כשצריך, ולא חסרות דוגמאות לכך, דווקא במדינות קפיטליסטיות.

כך קרה בארה"ב וכך קורה עכשיו בבריטניה. מרגרט תאצ'ר, אבירת היוזמה הפרטית, מנשלת את הכוויתים מהחזקותיהם בחברות נפט בים הצפוני.

נשאלת השאלה, האם יש סיכוי שגם אצלנו ילמדו א"ב בכלכלה.

חיים מרגלית

מחקר

ריסון השכר היה גורם מרכזי בתכנית הייצוב

עבודתם של יעל ארטשטיין מבנק ישראל וצבי ווסמן, „מדיניות שכר בתכנית דיסאינפלציה, התכנית לייצוב המשק הישראלי מיולי 1985", מתמקדת בתרומתה של מדיניות השכר, הן להפחתה המהירה באינפלציה, בראשית תכנית הייצוב של יולי 85', והן לקושי להמשיך ולצמצמה לשיעור חד־ספרתי, בהמשך.

העבודה העלתה, כי בתנאי משבר חמור, וכחלק מתכנית כוללת, ניתן לפקח על השכר במידה לא קטנה של הצלחה. יש להזכיר, שמדיניות השכר היתה רכיב מרכזי בתכנית הייצוב, שתפקידה היה לאפשר למשק לעבור במהירות לשיווי משקל ריאלי חדש, שבו קצב האינפלציה נמוך יותר, תוך תשלום מחיר נמוך יחסית במונחי אבטלה. בעבר היתה הצלחתם של הנסיונות לרסן עליות שכר מוגבלת ביותר.

מחברי העבודה מצביעים על שלושה סוגים של מגבלות על עוצמת ועל משך ההפעלה של מדיניות שכר:

א. ההבדלים שבין ענפי המשק גורמים לשוני ביכולת להפעיל עליהם ריסון שכר, ומדיניות אחידה עשויה לדחוף כלפי מעלה את השכר הממוצע.

ב. ההשפעה המרסנת של אמצעי הפיקוח פוחתת מהר יחסית, ולפיכך יש לנצל את הזמן הקצר בו הם משפיעים לביצוע השינויים הבסיסיים המתחייבים במשק.

ג. על עוצמת ריסון השכר להיות מותאמת לרמת הפיקוח שניתן להפעיל על יתר המחירים במשק — מחירי מוצרים, שער חליפין, שערי ריבית וכד'. לכן היא מוגבלת על־ידי היכולת לפקח על המחירים האחרים.

מסקנה מרכזית העולה מהעבודה הוא הצורך בתרגום גמיש יותר של הסדרי שכר כלל־ארציים לחוזי שכר ברמת הענף והמפעל, ואותה מיישמים המחברים להצעה לשנות את הסדר תוספת היוקר. מוצע לאמץ הסדר שבו ניתן פיצוי נמוך בלבד בגין עליות מחירים שמתחת לסף מסויים, ואילו בגין עליות מחירים שמעבר לסף זה יש להעניק פיצוי כמעט מלא.

מחיר סביר לזיתים

■ סגן שר החקלאות פנה למשרד האוצר כדי לקבל מימון שיאפשר רכישה של 1000 טונות שמן זית ממגדלי זיתים ישראלים. בעזרת רכישה זו מקווה סגן השר לקבוע מחיר שוק סביר עבור היצרנים שיעמוד על 3.25 דולר לק"ג שמן זית. השנה צפוי שפע ביבולי הזיתים, בכלל זה בכרמי הגדה המערבית, ומצפים לשיא של 28־25 אלף טון שמן זית. רוב היבול מהגדה משווק בדרך כלל לירדן וכיום מנסים למצוא לו שווקים נוספים.

יבוא מתחרה

■ משרד התעשייה והמסחר יפעל להשוואת תנאי היבוא של מוצרי חשמל ואלקטרוניקה עם התנאים שבהם פועלים היצרנים המקומיים — הבטיח מנכ"ל המשרד, יורם בליזובסקי, בביקור שערך במפעלי חברת "אמקור". מנהלי "אמקור" הציגו לפניו נתונים, לפיהם חשיפה מוחלטת של ישראל ליבוא מוצרי חשמל מארה"ב ומאירופה, בעקבות ביטול המכסים בינואר 89, עלולה להביא לפגיעה חמורה ביצרנים המקומיים. בליזובסקי אמר, כי הנושא יידון השבוע במפגש של נציגים ישראלים עם רשויות הסחר בוושינגטון. הוא הבהיר, כי התמ"ס ימנע מצב שבו הייצור המקומי יהיה נחות בהשוואה ליבוא.

העורך הכלכלי: צבי טימור

חדשות המשק

בל"ל מערים קשיים על הסדר סולל־בונה

בנק לאומי מערים קשיים על השלמת ההסדר שיאפשר לאחד את סולל־בונה עם שיכון עובדים. בשבוע הבא אמור להיכנס לתפקידו המנכ"ל החדש של שיכון עובדים, עוזי ורדייזר, שכיהן כנשיא בנק הפועלים בצפון אמריקה.

במגעים שהיו במהלך אוגוסט השנה הודיעו בנק הפועלים ובנק לאומי על נכונותם למחוק עוד 120 מיליון דולר מחובות סולל־בונה, תוך התחייבות כי שני הבנקים יקבלו נכסים של החברה בשווי של 80 מיליון דולר ויממשו אותם. בעקבות המהלך הזה אמורים חובותיה של סולל־בונה לרדת ב־200 מיליון דולר ולעמוד על 150 מיליון דולר. מהלך זה הוגדר כתנאי הכרחי להשלמת האיחוד בין סולל־בונה לשיכון עובדים.

כאמור, בשלב זה מתעכב מהלך האיחוד כיוון שבנק לאומי עדיין לא התחייב להיות שותף למחיקה נוספת. בצמרת חברת העובדים מעריכים, כי העיכוב הזה הוא טכני ואינו נובע מהתנגדות עקרונית למהלך. מעריכים, כי בנק לאומי נתון עתה בלחצים בעקבות משבר כור (הקונצרן חייב לבנק כ־150 מיליון דולר) ולכן הוא מעכב בשלב זה את ההחלטות בעניין סולל־בונה.

הסכמת שני הבנקים הגדולים לבצע מחיקה נוספת של חובות סולל־בונה אינה פותרת את כל הבעיות הקשורות לאיחוד. לחברה יש חוב של עשרות מיליוני דולרים לנושים אחרים מחוץ למערכת הבנקאית והיא תצטרך לקיים איתם מו"מ נפרד על הרכב ההתחייבויות לאחר האיחוד עם שיכון עובדים.

אודי נחשון

האינפלציה השנה תגיע ל־17%

שיעור האינפלציה החזוי לשנת 1988 יגיע לכ־17 אחוז — מעריכים כלכלני בנק הפועלים. הם מציינים, כי קצב האינפלציה ב־12 החודשים האחרונים חזר ועלה והגיע ל־16.3 אחוז לשנה, בדומה לרמה שהיתה בשנה הקודמת.

באוקטובר צפויה עליית מדד של כ־2 אחוזים, בעקבות תשלום תוספת היוקר, עלייה עונתית של מחירי ההלבשה וההנעלה, עלייה עונתית של מחירי הירקות והפירות וייקור המוצרים המסובסדים. להערכת הכלכלנים, בחודשים נובמבר־דצמבר יעלה המדד בדומה לספטמבר (1.7 אחוזים לחודש), כך ששיעור האינפלציה השנתי יגיע ל־17 אחוז.

יצויין, כי תחזיתם של כלכלני בנק הפועלים על שיעור עליית המדד בחודש שעבר היתה הקרובה ביותר לשיעור עלייתו בפועל. הם צפו עליית מדד של כ־1.5 אחוזים, בניגוד להערכות האוצר, שצפה עלייה של עד 0.8 אחוזים.

א.נ.

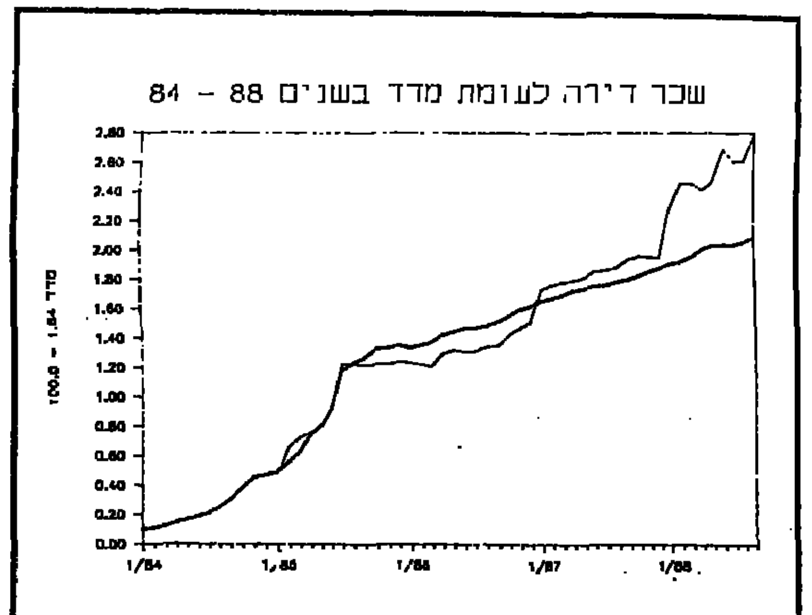

שטרית יפרוש מבל"ל עם מינוי דירקטוריון חדש

פרופ' שמעון שטרית הודיע כי יתפטר מדירקטוריון בנק לאומי לאחר הרכבת הדירקטוריון החדש. שטרית הודיע לנגיד בנק ישראל, שדרש ממנו להתפטר לאלתר, כי יסיים את כהונתו כאשר יתמלאו דרישות החוק בדבר מינוי נציגי ציבור ורשים בדירקטוריון הבא של בל"ל.

שטרית אומר, כי יציג בפני הדירקטוריון הבא, עם התכנסותו לישיבה הראשונה, את עמדתו בעניין דרכי הטיפול בחוזים האישיים של בכירי הבנק, ויבקש קיום דיון בדו"ח הרשות לניירות ערך בנושא החוזים האישיים. לדבריו, משתמשים בו בתואנה לעיכוב הרכבת הדירקטוריון החדש, למרות שאין כל מניעה עניינית וחוקית להקמתו, ולכן החליט, לטובת הבנק, להתפטר מתפקידו עם מינויים של נציגי ציבור לדירקטוריון החדש.

א.נ.

קולנוע

חופשה בכפר

„קיץ אצל סבא" — במוזיאון ת"א

„קיץ אצל סבא". משחקי ילדים כעילה לבדיקת המערכת המשפחתית המתמוטטת

יעל ישראל

בפסטיבלי הקולנוע האחרונים נתוודענו ליצירתו של הבמאי הטייוואני המוביל כיום בארצו, הו הסיאו הסיין. יצירתו של הסיין מאפיינת את התעוררות הקולנוע שבא מהארצות המפותחות של המזרח הרחוק. קולנוע המושפע עד מאוד מהניאוראליזם המשובח של גאון הקולנוע היפני, יסוז'ירו אוזו, בנושא, באסתטיקה ובנימה המתבוננת והאמפטית בה מתנהל הסרט.

„קיץ אצל סבא" נעשה בשנת 84'. בארץ ראינו גם את סרטיו המאוחרים: „עת לחיות ועת למות" משנת 85', „כאבק נישא ברוח" משנת 86', ו„בת הגילוס" משנת 87', כולם, ללא יוצא מן הכלל, עוסקים במשפחה טיוואנית מלוכדת שגורל אכזר כמו מוות, מחלה או עוני — מפזר אותה לגורמים. הסיין מרבה לצלם בסגנונו של אוזו, בעדשה מתבוננת, דרך מסדרונות ברחובות, מרחוק, כלי להתערב ישירות בנעשה. מתוך נימה מזרחית סטואית. אך להבדיל מאוזו, שעסק בעיקר בבני המעמד הבינוני ביפאן של שנות החמישים. מעדיף הסיין לעסוק ברוב סרטיו בבני המעמד הנמוך. יוצא דופן הוא „קיץ אצל סבא", שעוסק בדיוק בשכבה החברתית בה טיפלו סרטיו של אוזו. זהו גם סרטו האופטימי והמלבב מכולם.

נקודה נוספת שיש לציין היא שהסיין, בניגוד לאוזו שעסק לרוב בפטריארכים מזדקנים — מתמקד בבני הדור הצעיר. ב„קיץ אצל סבא" הוא מספר את הסיפור דרך נקודת המבט של זוג ילדים קטנים, פליטי עיר שהגיעו לבית סבם שבכפר לאחר שאימם אושפזה בבית־חולים. מערכת סיפורית זו תוארה כבר בעשרות סרטים, כמו „חופשה בכפר" הצרפתי, „נהר הבוץ" היפאני. „חיי ככלב" השבדי ואחרים. מה שבכל זאת מפריד את הסיין משרשרת סרטי „הילדות בכפר" היא העובדה שהוא תמיד דואג לא לנתק את הילדים מחברת המבוגרים, ולהאיר את הסיפור לאו דווקא מנקודת המבט הילדותית. הילדים — על תעלוליהם, משחקיהם וסצינה נפלאה של מירוץ צבים) — הם רק עילה לבדיקת המערכת המשפחתית המתמוטטת.

טונג טונג בן ה־11 ואחותו הקטנה טין טין נוסעים ברכבת מטייפה הבירה אל הכפר הפסטורלי, שם גר סבם, רופא כפרי נוקשה, טיפוס פטריארך קלאסי מסרטי אוזו, המסתיר בליבו הרבה אהבה ואכפתיות לבני משפחתו המתרחקים ממנו. אשתו, סבתא מלבבת, מנסה לשמור על שרידי הליכוד המשפחתי. בלי הצלחה מרובה. הבן הצעיר הכניס את חברתו להריון ומסתבך בקשרים עם בריונים — למורת רוחו של אביו הזורק אותו מהבית. מבנה המסגרת של הסרט, על שלל האנקדוטות הילדותיות שוברות הלב — עוזר לעכל את הסיפור האמיתי. המהפכה התרבותית שעוברת על טייוואן בשנים האחרונות. טייוואן המשגשגת, בסגנון הקפיטליזם האמריקני, זו שהפכה לראש החץ הטכנולוגי של המזרח הרחוק ומאיימת לבלוע את יפאן בבניית מחשבים אישיים וטלוויזיות — מתעמתת עם טייוואן המסורתית, הריאקציונרית, המתעקשת על קצב איטי ורגוע, אך מגביל.

תקליט קל'אסי

איטלקי באמסטרדם

אלה לזר־שריף

צ'ייקובסקי: סימפוניה „מנפרד" אופ' 58, תזמורת הקונצרטחבאו, מנצח: ריקרדו שאי דקה 2־441־421, ת"ק 1988, הקלטה דיגיטלית 59 ד'.

ברהמס: סימפוניה מס' 1 בדו מינור, אופ' 68, פתיחה אקדמית חגיגית אופ' 80, תזמורת הקונצרטחבאו, מנצח: ריקרדו שאי דקה 2־295 421, ת"ק 1988, הקלטה דיגיטלית, 56 ד'.

עם מינויו של ריקרדו שאי למנצחה הקבוע של תזמורת הקונצרטחבאו המהוללת במקומו של ברנרד הייטינג, החלה חברת דקה להוציא לאור בצורה אינטנסיבית ביצועים חדשים תחת שרביטו. הראשון שלפני הוא הסימפוניה הראשונה בדו מינור מאת ברהמס. על ת"ק זה אין להרחיב את הדיבור לבד מהתייחסות להקלטה הטובה לפי מיטב מסורת חברה דקה וכן לנגינתה המסודרת והיעילה של התזמורת. זהו ביצוע שאינו מציג כל אמירה חדשה ונשמע דהוי משהו, כאילו נעשה כלאחר יד. המקצבים קונבנציונליים וחסר מתח פנימי בכל ארבעת החלקים. היות וניתן למצוא סימפוניה זו באין ספור ביצועים אני ממליצה לחפש ביצוע אחר.

הת"ק השני מציג סימפונית „מנפרד" של צ'ייקובסקי המבוססת על יצירתו של ביירון ואשר נכתבה על־פי הרעיון והיוזמה של בלקירב, ידידו של צ'ייקובסקי. בלקירב התכוון, למעשה, לשכנע את ברליוז לכתוב את היצירה אך ברליוז היה כבר זקן וחולה. צ'ייקובסקי כתב יצירת מופת המתארת, בארבעת פרקיה, את סיפורו של מנפרד בצורה דרמטית ותוך כדי שימוש בלייטמוטיביקה מיוחדת ובתיזמור מזהיר. יש ביצירה ניחוח ברליוזי מובהק.

הביצוע שלפנינו שונה מזרח ומערב מן הת"ק הקודם. התזמורת מנגנת ביופי צלילי נדיר ובלהט רב וריקרדו שאי מוצא ביצירה דרמה גדולה כאילו היתה אופרה. הפרק השני, בו מופיעה פיית האלפים לפני מנפרד מתוך מפל המים בהרים, מבוצע בטמפו מהיר, לעיתים על גבול האפשר עברו כלי העץ המתאמצים בכל כוחם להדביר את המרכבה בדהרתה. הקלטה מצויינת, באיכות של הדוגמה. מומלץ ביותר לאוהבי יצירה מיוחדת ויפהפיה זו של צ'ייקובסקי.

מאהלר אנאליטי
ו„צמחוני" במקצת

מאהלר: סימפוניה מס' 9, סימפוניה מס' 10 (אנדנטה־אדג'יו). הפילהרמונית הוינאית, מנצח: קלאודיו אבאדו. דויטשה גרמופון, 2־423564, 2 תקליטים 1988, הקלטה דיגיטלית מביצוע חי, 10448 ד'.

התשיעית של מאהלר זכתה בשנים האחרונות למספר רב ביותר של ביצועים וגם מבין הטובים קשה להצביע על אחד ויחיד שיספק אותנו לגמרי. גישה אחת מפגינה את החושניות ורוחב הצליל ואת המסה של התזמורת, ומראה את היצירה כפרסקו גדול. לעומת גישה זו מציג אבאדו ביצוע העלול להשמע „צמחוני" במקצת. הוא מכליס כניסת כל כלי ואת השזירה בלתי אפשרית כמעט לשמיעה אפילו באולם הקונצרטים של קווים פוליפוניים תזמורתיים על־ידי כך שהוא משנה את הדינאמיקה הקיצונית המופיעה בפרטיטורה של מאהלר. מי שזכה לשמוע את ביצועו של אבאדו עם הפילהרמונית הישראלית בעונה הקודמת, שמע למעשה גרסה דומה מאוד לזו שבהקלטה שלפנינו ואף נזכר, אולי, בהבדל בין גישתו של אבאדו לבין ביצועו של ברנשטיין כמה שנים לפני כן. הגישה של תמונת רנטגן היתה מתאימה יותר למנצח כמו פייר בולז אך דווקא אבאדו מנסה להראות בביצוע את ההתקרבות של מאהלר אל הסיגנון הרוורקאפוני של שנברג. הביצוע של אבאדו מדגיש ביותר שאת עובדת היות מאהלר נשוא הערצתם של שנברג, ברג ווברן. כנגד תפישה זו אזכיר את הביצוע היחיד במינו של קאראיין עם הפילהרמונית הברלינאית שהוקלט בקונצרט חי אף הוא ומהווה אב טיפוס של תפישת הפרסקו את היצירה.

אבאדו מגיש, כנוסף לסימפוניה התשיעית, בונוס חשוב ביותר: האדג'יו מתוך הסימפוניה העשירית של מאהלר. ברומה לעמיתיו הרומנטיים, סבר גם מאהלר שמלחין כותב בימי חייו רק תשע סימפוניות גדולות. כדי לרמות את הגורל לא כלל את „השיר על הארץ" ברשימת הסימפוניות המכוספרות שלו. בכל זאת רצה הגורל אחרת ומן הסימפוניה העשירית נשארו רק סקיצות. גם פרק האדג'יו אינו שלם בתיזמורו ומנצחים רבים ומוסיקולוגים ידועי שם ניסו להשלים את הפרק הזה ואף לשחזר את כל הסימפוניה. לדעתי אין אפשרות לנחש מה היה עושה מאהלר לו השלים את הסימפוניה שלו וכל פעולה כזאת היא במידה מסויימת, שרירותית וחסרת טעם. כאשר תקשיבו לאדג'יו, או למה שנותר ממנו, תקבלו תמונה מדוייקת של המעבר הבלתי נמנע של מאהלר אל עולם אחר שונה לחלוטין ומרוחק. זהו מאהלר המשקיף על עצמו מן הצד האחר, מטבע של הזדככות. יש פה גם התייחסות שונה לחלוטין על ערכים טונאליים והוא כבר נוגע ממש בשנברג.

לביצוע יש אותם האיפיונים עליהם הצבעתי קודם. נגינת התזמורת ללא דופי והקלטה בהירה ואנאליטית.

זהו ת"ק בעל ייחוד ואם כי לא הייתי שמה אותו כביצוע הראשון והמועדף שלי הייתי רוכשת אותו כמשקל שכנגד, כאלטרנטיבה לגיטימית.

להיכנע להוליווד

„בעל בהשאלה" — בקולנוע רב־חן בת"א

רנה פוטנציק ב„בעל בהשאלה"

יעל ישראל

לעתים מתרחשים בסרטים דברים שיוצריהם אפילו לא התכוונו לכך. ומיותר לציין שזה קורה במקרה, בניגוד לכשרונם המצומצם או לתחכמותם המינורית.

הסרט ההולנדי „בעל בהשאלה" הוא דוגמה מצוינת לכך. זוהי הפקה הולנדית שרצתה להתחרות בתוצרים ההוליוודיים המסחריים, ולשם כך הסרט מצוחצח, נראה כאילו עשיר, נטוע בעיר כמו אמריקנית, גיבוריו מדברים אנגלית כמו אמריקנית, הם אפילו עושים ג'וגינג, והמזון שבא לפיהם הוא צ'יפס והמבורגר — כל סמליה השחוקים של האמריקנה. בסרט זה קרה דבר מצחיק. בלי שהיוצרים התכוונו לכך הפך הסרט לתשקיף רנטגן של הקולנוע ההוליוודי. ריקני, נפוח, צבוע. אינסטנט קולנוע. זה קרה דווקא מפני שהסרט ההולנדי, ברוב טיפשותו, ניסה להידמות לתוצרים האמריקניים, ולשם כך הוא נוטל רק את הסממנים הכי בוטים שמסמלים את החיים האמריקניים. הוא לוקח נושא שחוק (פמיניזם מיושן, נוסח הקולנוע ההוליוודי בשנות השבעים), וג'וגינג (שבאמריקה כבר הפסיקו לעשות לפני חמש שנים), צ'יפס והמבורגר (באמריקה זה כבר מזמן הפך לסושי) וחיים בפרברים (באמריקה כולם כבר קצו בחיי הפרבר וחזרו ללב מנהטן).

אפילו תפאורות הבתים, המעוצבים יתר על המידה, הוא קריקטורה מעוותת של הסרטים ההוליוודיים. כמובן, שמה שמגוחך בכל העניין זה שההולנדים בכלל לא התכוונו לעשות סאטירה על הסרטים ההוליוודיים. הם פשוט רצו סרט מסחרי שסוף סוף ישבור את מחסום שפתם הכנרה ואולי יחדור לשוק ההוליוודי. מחשבה נואלת, מפני ששום מדינה לא תצליח להתחרות ברמת ההפקה ההוליוודית. גם לא הפקות יומרניות בהן קלי מקגיליס או מרושקה דטמרס, שתי ערלות יפהפיות, מגלמות חלוצות עבריות, ומה שקורה מסביב הוא סט הסרטה שמנסה להראות עשיר בתפאורות ותקציבים, אבל בעצם הוא רק חיקוי של חיקוי של הדבר האמיתי, הוא הקולנוע ההוליוודי. שגם הוא בסך־הכל חיקוי של חיקוי של החיים האמיתיים. ודי לחכימא ברמיזה.

אם לחזור לקומדיה ההולנדית „בעל בהשאלה" הרי גם בחומריה היא גונבת בלי כשרון מההצלחה האמריקנית, הלוא היא הקומדיה „סוזן סוזן" של סוזן זיידלמן. מדובר כאן בחילופי זהויות במסכת פמיניסטית מרוכבת. אשת הקריירה נענית למודעה שמפרסמת עקרת הבית במטרה למצוא מחליפה לחודש לבני ביתה הטרחניים. עקרת הבית מתערה בחיי ההוללות הקלילים של אשת הקריירה, המגלה מה נעימים החיים בחיק בעל רב טרוניות וילדים מפונקים.

הקולנוע ההולנדי אינו משופע בהצלחות או בסרטי איכות. נראה שרוב הסרטים הנעשים שם נכנעים לצורה המסחרית, ורוב הבמאים שואפים להגיע להוליווד. אחד מהם, פול ורהובן עשה את זה בגדול בהוליווד. גם פונס רדמרקס הוותיק עשה סרט הוליוודי־הולנדי מזור בהפקתם של גולן גלובוס. עכשיו מנסה הבמאית נושקה ואן ברקל להכניס רגל אל בתי הקולנוע של אמריקה, המלאים כמו זבל בתוצרים דהויים כשלה.

וידאופרה

הדון הרזה

יוסי שיפמן

דון ג'ובני של מוצרט ודה־פונטה. הפקת תיאטרון החצר ותזמורת הבארוק של בית האופרה דרוטינגהולם, שבדיה, בסדרת ההקלטות של חברת „רגיון". בתפקידים הראשיים: האקאן הגגארד כדון גיובאני, אריק סדן כלפורלו, הלנה דוזה כדונה אנה, בירגיט נורדין ואניטה סולד כצרלינה. במאי־גרן ירמטלב, מנצח—ארנולד אסטמן.

ההפתעה נופלת עליך כבר מן התמונה הראשונה. נגני התזמורת כולם לובשים בגדים מתקופתו של מוצרט, וראשיהם עטויי פיאות לבנות מפודרות. מרגע שהמנצח מרים את ידיו מסתבר גם, שהצליל הוא דל ומצומצם יותר מן הצליל שבזיכרון הקולקטיבי שלנו.

אחרי שהאוזן מתגלית למוצרט במהדורה דיאטטית, נפתח המסך וגם כאן נראה כי החיסכון כולט בכל עוצמתו. ההפקה כולה מסתמכת על כשרונם הזמרתי־משחקי של המשתתפים. מעט מאוד אבזרי תפאורה מאכלסים את הבמה. בעצם, כמעט ואין חפצים.

היסוד התיאטרוני החזק ביותר הוא שימוש מרובה בקדמת הבמה, אותו חלק במה הבולט כלפי האולם, גם בשעה שהמסך נסגר. או נשארים לפני המסך זמר או שניים, ומציגים שם את הסצנה: האקן הגגארד, הזכור לטוב כשגילם את פאפאגנו, בהפקה הנפלאה של ברגמן ל„חליל הקסם", חיוניותו וקולו מצאים גם כאן.

דוגמה נוספת לדיאטטיות של ההפקה היא הסצנה שלפני האחרונה, הקומנדטורה, או בעצם, הפסל שלו, בא לארוחת־הערב עם דון ג'ובני. האורח מגיע בצניעות מרהימה. גובהו אינו עולה כמעט על גובה אדם מן היישוב, או של כל שחקן אחר על הבמה. והגליכה לגיהינום גם היא מוצנעת ללא אש או זיקוקים. סתם יו־דה אל מתחת לבימה. כל ההתניות תובעות מן הצעות עוצמה משקיה. רובו אכן עומד ב־ סימה. ומוצרט, מוצרט יוצא בכבוד גם מן הה־ דורה הזו, שאולי מקרבת אותנו יותר אל ה־ ופת כתיבתה של האופרה. לשוחרי המוצ־ האתר ולמסתקרנים אמיתיים.

היבואן: בית התקליט, רח' פינסקר 41, תל־אביב.

תערוכה

אמנים למען המלחמה באיידס

שמונים אמנים ישראלים תרמו מיצירותיהם לתערוכה שהכנסותיה מוקדשות למימון פעולות הוועד למלחמה באיידס — סיוע לנפגעים מהמחלה, חינוך והסברה לציבור הרחב ולקבוצות הסיכון.

התערוכה תתקיים בגלריה הוראס ריכטר, ביפו העתיקה, בין ה־20 ל־24 באוקטובר. רכישת התמונות מוכרת כתרומה לצורכי מס.

בין האמנים המשתתפים: שמעון אבני, אביבה אורי, יוסל ברגנר, ציבי גבע, יאיר גרבוז, יחזקאל שטרייכמן, צונה שימשי, ויגאל תומרקין.

ספרים למדף

הבחנה בתרשים זרימה

המדריך לבריאות המשפחה הוצאת עם עובד ומשרד הביטחון

790 עמודים צפופי דפוס, גדושים איורים, תרשימים וגם תצלומי צבע. הקדמה של עורך The Macmillan Guide to Famiky Health — ד"ר טוני סמית; הקדמה של פרופסור מרדכי רביד, העורך המדעי של המהדורה העברית; מדריך לשימוש בספר — הכי חשוב כי בלעדיו הולכים לאיבוד.

חלק ראשון: גוף האדם, כולל גם התעמלות, אכילה נכונה, בטיחות ובריאות סביבתית וכל הציורים הצבעוניים של האדם המצוייר וחלקיו — שכל כך מפחידים את קליה רופאים המציצים לספרי האנטומיה. חלק שני — דומני שהוא החשוב ביותר — הסימנים ואבחון עצמי. עושים את זה בעזרת תרשימי זרימה, האם אתה סובל מירידה במשקל / עודף משקל / נדודי שינה / כאבי ראש וכו' — לך בעקבות החץ. התחל כאן, קרא את השאלה, ענה כן או לא, בהתאם לתשובה יוביל אותך החץ לשאלות הבהרה נוספות או לאבחנה, שבמקרים מסויימים היא מרגיעה (התופעה נורמאלית במצב זה), באחרים — מפנים אותך לעמוד זה וזה, (ייתכן שאתה סובל מדכאון, עמוד 297 ו/או מחרדה, עמוד 300). בסוף התרשים — כשמתברר ששום דבר לא מתאים לך — אתה תמיד נדרש לפנות לרופא. הגיגה להיפוכונדרים.

החלק השלישי שהוא עיקרו של הספר דן במחלות, הפרעות ובעיות אחרות. הסדר הוא, כך נרמה לי, מלמעלה כלפי מטה ומבחוץ פנימה. מתחיל במחלות העור ומגיע להפרעות דם והפרעות מערכת העיכול. באמצע — כל המחלות כולן וביניהן משולבים פרקים המוקדשים לבעיות ספציפיות של הריון, התבגרות, זיקנה וכו'. המון מלים לטיניות (מנוקדות), איורים ודיאגרמות, כאמת משהו רציני. החלק הרביעי מתייחס לסיעוד החולה, טיפול רפואי מקצועי, סיעוד ביתי, גסיסה ומוות... לכל זה נספחים לוח מונחים: מדריך עזרה ראשונה במקרה של תאונה או מצב חרום, ופרק קצר מאד על איידס, שנוסף כנראה למהדורות האחרונות.

חסר אינדקס פשוט, המפרט את הנושאים שבספר — ובפרט את המחלות — בסדר אלפאביתי, שנוכל למצוא את המונח „פוליו", למשל. אולי זה בכוונה, כדי שלא נרוץ ישר לספר ולבדוק מה כתב הרופא במכתב ההפניה (שפתחנו, כמובן), ואולי המטרה היא להרגיל את הקורא להגיע אל המחלה באמצעות הסימפטומים שלה. לך בתרשים הזרימה וראה באיזה עמוד לקרוא.

ספר רציני מאד, כבר אמרנו. המקור שלי ברפואה צבאית מתלהב ממנו. בעיקר מפני שעורכיו לא נוטלים על עצמם אחריות גדולה מדי ובסופה של כמעט כל עצה שולחים אותך לרופא. (צב"ש)

תפריט אולימפי

היום מסתיימת בפרנקפורט אולימפיאדת השפים. נמשכה רק 5 ימים והטלוויזיה לא שיגעה את הישוב, למרות שזה אולי לא פחות מעניין מקפיצה לגובה. אולימפיאדת השפים מתקיימת מדי 4 שנים, בשנה האולימפית. השנה נוטלים בה חלק נבחרות של 43 מדינות. המשלחת הישראלית מונה 6 שפים (חברים בחוג אשפי מטבח) ושופט. תלמה, שאימצה את חוג אשפי המטבח, פרסה את חסותה גם על המשלחת, ציידה אותה במדים ובמתנות לראשי המשלחות המתחרות. ישראל משתתפת באולימפיאדות אלה מ־1964 ונציגיה זכו לא פעם במקומות ראשונים. הצוות משתדל להרכיב את התפריטים על טהרת תנובת הארץ.

התחרות מחולקת לשני שלבים: המטבח הקר – מבחר סלטים (16 פלטות קרות). הנשפטים לפי קריטריונים של ועדת שיפוט בינלאומית והמטבח הבינלאומי החם, שצריך להיות יצוגי ככל האפשר. מבין 3 הצעות שנשלחו לוועדה הבינלאומית נבחר התפריט הנראה לוועדה מקורי ולאומי ביותר ואותו מבצעים המתחרים (כסעודה ל־150 איש) לעיני השופטים והקהל כשהם „כלואים" בתא של זכוכית, המצויד בכל עזרי המטבח המודרני.

משתתפי המשלחת הישראלים הם השפים: אורי גוטמן (יו"ר חוג אשפי המטבח), אילן רוברג (פלאזה טבריה), אלי פדידה (רמדה־רנסנס ירושלים), אבי מויאל (רמדה ת"א), אליאס פינטו (הילטון ת"א) ומיכה גינטר (דן־פנורמה חיפה). לפאנל השופטים הצטרף שלום קדוש (שרתון־פלאזה ירושלים).

במהלך האולימפיאדה נערכה – זו הפעם הראשונה – ארוחת ערב חגיגית בחסות יוניצף. הטבחים יתרמו את המאכלים וכל ההכנסות קודש למען הילדים הרעבים בעולם.

המשלחת הישראלית הציגה תפריט שכלל מרק דלעת עם גרעיני חמניה קלויים, צלי טלה ממולא, סלסלת שוקולד וכדורי פפאיה ברוטב רימונים ועוגת תיבת נוח. קיבלו את המרשמים (פרט לזה של העוגה) ל־6 מנות. בבקשה.

מרק דלעת עם גרעיני חמניה

100 גרם מרגרינה; 1.5 ליטר מים; 1 בצל בינוני, 1 תפוח אדמה בינוני; 400 גרם דלעת; 100 גרם קצפת פרווה; 40 גרם אבקת מרק זהב; 20 גרם גרעיני חמניות קלופים וקלויים; מלח, פלפל לבן.

מקלפים את התפו"ד, הבצל והדלעת. חותכים את הבצל לרצועות. מטגנים במרגרינה עד שמתקבל צבע זהוב. מוסיפים את התפו"ד והדלעת החתוכים ומבשלים כ־5 דקות. מוסיפים את התבלינים ו־1.5 ליטר מים, מוסיפים את הקצפת פרווה (לא מוקצפת) ומבשלים 40 דקות. מסננים את המרק. את הירקות המרוסקים בבלנדר ומחזירים למרק. מבשלים יחד 10 דקות ומגישים עם גרעיני חמניה קלויים.

צלע טלה ממולא

צלע טלה שלם (10 צלעות); 100 גרם מרגרינה; 250 גרם בשר טחון, 20 גרם פטריות יער יבשות; 200 גרם תרד מבושל וטחון; מלח; פלפל; טימין; חוט קשירה; סכין חיתוך דקה.

פותחים את הצלע בעזרת סכין עדינה. משטחים את הבשר בעזרת פטיש מטבח ומורחים עליו את הבשר הטחון והמתובל. על הבשר הטחון מורחים שכבת תרד טחון ומתובל. מפזרים על התרד את הפטריות הקצוצות, מתבלים בטימין. מגלגלים את הבשר לכיוון הצלעות וקושרים בעזרת חוט קשירה. מורחים מעל מרגרינה ומפזרים מעט טימין. אופים בתנור בחום בינוני כ־45 דקות. בגמר האפייה מוציאים את החוט ופורסים את הצלעות לפני האורחים.

סלסלות פפאיה

מרקיה או גביע מנירוסטה, שמורים במקפיא; כף פריזיאן (כף עגולה המאפשרת חיתוך בצורת כדורים); 400 גרם שוקולד; 1 ק"ג פפאיה; 30 גרם אבקת סוכר; ¼ כוס קיראסו תפוזים.

לרוטב סביון: 1 כוס יין לבן יבש; 3 חלמונים; 100 גרם סוכר; ¼ כוס מיץ לימון; ¼ כוס מיץ רימונים.

ממיסים את השוקולד בתוך סיר כפול (מעל מים). מוציאים את המרקיה או הגביע המקפיא, טובלים בשוקולד המומס כרבע דקה ומחזירים למקפיא. לאחר 5־10 דקות אפשר לקלף את השוקולד בזהירות ומקבלים גביע שוקולד. מכינים 6 גביעים ל־6 מנות. לוקחים את הפפאיה ובוצעים עיגולים בעזרת כף פאריזיאן. מוסיפים לעיגולי הפפאיה את אבקת הסוכר ו־¼ כוס קיראסו תפוזים ומשהים במקרר. הכנת הרוטב: מקציפים בכלי חרס או נחושת את החלמונים, הסוכר והיין ומוסיפים את מיץ הלימון ומיץ הרימונים. מניחים את כדורי הפפאיה בתוך גביעי השוקולד ויוצקים את רוטב הסביון. מקררים מעט ומקשטים לפני ההגשה בעלי נענע.

דג דקר בשמן זית

(הדג אינו שייך לאולימפיאדה, אבל נשאר מקום, לכן אני מוסיפה מרשם שקיבלתי מהילטון ירושלים. הדג הוגש שם בסעודת ראש השנה).

1 דג דקר במשקל 1 ק"ג; ½ חבילת קוסברה; 8 שיני שום; 1 כף גרעיני פלפל שחור גרוס, רבע כוס שמן זית; מלח; מיץ מ־4 לימונים.

קוצצים דק את השום והקוסברה. כותשים גרעיני פלפל שחור במכונת טחינה של קפה. את כל החומרים והנוזלים מפזרים על הדג משני הצדדים ומשרים במקרר כשעתיים. אופים בתנור בחום בינוני במשך 12 דקות.

חרשים משוחחים במחשב

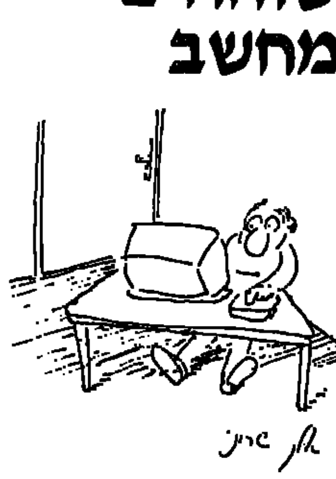

אוניברסיטת גאלודט בוושינגטון היא הקולג' הארבע־שנתי היחיד בארה"ב, בו לומדים רק סטודנטים בעלי ליקויי שמיעה. הקולג' עלה לכותרות העיתונות האמריקנית בחודש מארס האחרון, כשהסטודנטים יצאו במחאה וכפו את התפטרות הנשיאה החדשה של האוניברסיטה, מפני שלא היתה לקויית־שמע. אוניברסיטת גאלודט היא החלוצה בשימוש במעבדות ENFI (רשתות תקשורת אלקטרוניות לתקשורת בין־אישית).

רשתות תקשורת אלה בכיתות, מאפשרות לסטודנטים לקויי השמיעה לתקשר אחד עם האחד ועם מוריהם ברשתות תקשורת מקומיות 10Net של חברת DCA, המיוצגת בישראל על־ידי מסוף תקשורת מחשבים. רשתות התקשורת מחוברות למערכות מיתוג וידאו המיוצרות על־ידי חברת ריילטיים לרנינג סיסטמס מוושינגטון.

שמואל רבין, מנהל אגף תקשורת מחשבים אישיים בחברת מסוף, אומר שהתקשורת ברשתות המקומיות מאפשרת לסטודנטים לתרגל שימוש בשפה האנגלית באופן חי ואינטראקטיבי, והיא מאפשרת למורים לפקח על התקדמות התלמידים בלימוד השפה.

מאז תחילת הפרויקט ב־1985, הוא גדל ממעבדת כיתה ניסיונית אחת עם 10 סטודנטים למעבדות הנוכחיים: 5 מעבדות שבכל אחת מהן 12 מחשבי IBM PC AT או תואמים, המקושרים דרך רשת תקשורת 10Net באמצעות חוטי טלפון רגילים. המחשבים האישיים מקושרים למחשב AT שמתפקד גם כמחשב אישי ולא רק כרכז רשת התקשורת. מערכת הבקרה של המורה מורכבת משני צגים המחוברים ללוח בקרה שמקושר לרשת 10Net. צג אחד פועל כמחשב אישי על רשת 10Net, בעוד שהאחר מאפשר למורה לראות ולגשת למסכי התלמידים בעת עבודתם.

המערכת מאפשרת למורה גם להקרין תמונות על המסך שלו או על המסך של כל תלמיד בכיתה. היכולת של דיאלוג ברומני ביחס לטקסט נתון על־ידי כל משתמש במערכת היא היבט ייחודי של המערכת.

המערכת בנויה כך שתרפיס את מהלך השיעור עבור כל תלמיד, מה שחוסך את הצורך לנהל רשימות. תכונה זו חשובה במיוחד ללקויי שמיעה, שחייבים להסתמך על שפת סימנים וקריאת שפתיים בכיתה.

היום תורי לקבל חיסון

שנתיים של בושם

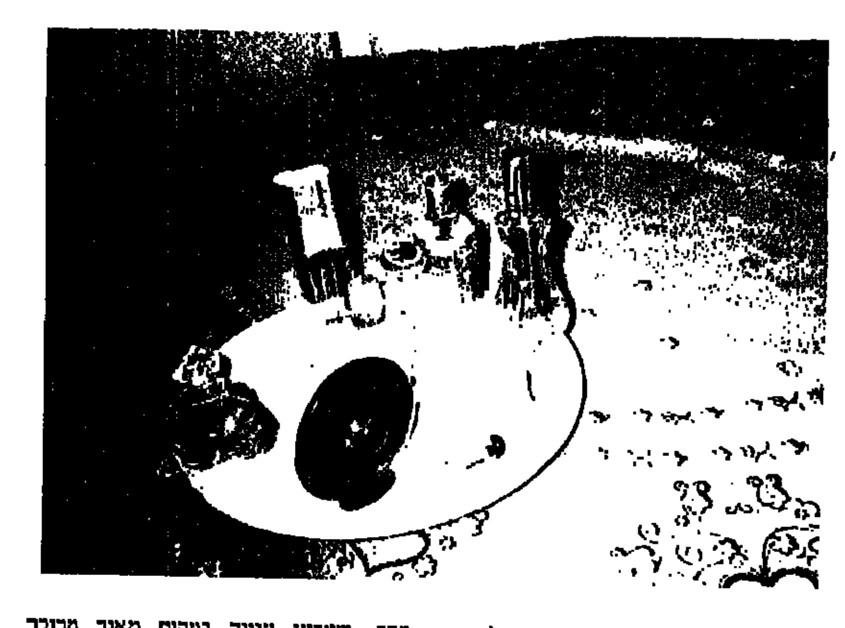

היו אלה שנתיים של בושם בישראל. כדי לקבל את זכויות השיווק היבואן צריך להוכיח ליצרנים מחו"ל שקיימת תוכנית שיווק ראויה. קחו למשל את הבושם „ג'ורג'יו בוורלי־הילס", בושם שמקשט כבר יותר מחמש שנים דוכני פרפמריות יוקרתיות ברוב ערי העולם, בראש השנה האחרון הבושם הגיע לישראל.

מה גרם לשלמה לאופר, צעיר ולא מוכר, בן 29, להצליח להשיג את זכויות היבוא לישראל? הוא הצליח לשכנע את היצרנים שיש לו תוכנית הפצה אופטימלית. סכום קטן של חצי מיליון דולר סייע להסיר ספקות.

פריט חדש עם פרסום טוב נמכר היטב עם התחלת השיווק. איך אומרים: את הנאגלה הראשונה אפשר למכור די בקלות, השאלה היא: אם ימשיכו לרכוש את המוצר בהמשך. שלמה לאופר יכול היה להתיישב בשלווה ולהינות מסעודת החג כיוון שאחרי השקת הבושם „ג'ורג'יו" במלון אכדיה שבהרצליה, ומסיבת הפרסום נמכרו רוב בקבוקי הבושם, יותר מ־1,500 בקבוקים.

ג'ורג'יו, כמו רוב הבשמים, הוא יקר מאוד, — 170 ש"ח עבור בקבוק. בחנות היוקרתית הפאריזאית גלרי רה לה פייט רואים את מוצרי, ג'ורג'יו מרחוק. אך שם כבר לא כל־כך מתלהבים ממנו ולכן המחיר ירד.

היבואן יאלץ להילחם קשות כדי להרוויח לפי התוכנית.

התקופה שקודמת לחגים היא התקופה המומלצת להמליץ לקהל הישראלי פריטי יוקרה כגון בושם. חברת פרסטיג' קוסמטיקה הציגה לקהל את בושם „פלומה פיקסו" וחברת „נורית" הציגה את הבושם של אמן אופנת צמרת הצרפתי, קלוד מונטנה, שם הבושם: מונטנה. פאלומה פיקסו, שהבושם קרוי על־שמה, היא בתם של הצייר הדגול פאבלו פיקאסו ופרנסואה וילוט. פאלומה גדלה בין אמנים וידועה כדמות דראמטית המכירה היטב עולם האמנות, ובמיוחד קשורה היא לאופנה. כבר בגיל 20 עיצבה תלבושות תיאטרון והמשיכה בעיצוב בגדים יוקרתיים שכללו מעילי פרווה, בגדי עור ותכשיטים. החל משנת 1980 היא עיצבה תכשיטים בצורה בלעדית לטיפאני. כמו מעצבי אופנה רבים מצא פאלומה שאין די בבגד אלגנטי, גם הבושם חשוב להופעת האיש. פאלומה מנתה לסבה, אב אימה, אמיל ז'ילוט, שהיה אחד המומחים הידועים ביצירת בשמים, ולמדה ממנו הרבה. בשנת 1984 הציגה פאלומה פיקאסו לראשונה את הבושם שלה, שהאריזה היתה הדבר המיוחד בו. בקבוק עגול שקוף, עטוף בטבעת זכוכית, שחור, דומה לטבעת שעיצב עבור טיפאני.

גם מונטאנה עיצב את מכל הבושם שלו בצורה מאוד יוצאת דופן: סלילי וכוכית עמומה ומטוספסת, דומה לחמוקי גוף אשה. למשפחת הבשמים שהגיעו לישראל בדרכים שונות, אך באישור והסכמת יצרניהם אפשר להוסיף את „פויזן" בושם דרמאטי במכל סגול כהה, שעדיין עומד במקום מאוד מכובד בעולם, את ג'יאני ורסאצ'ה, בושם איטלקי, בקבוק זכוכית הדומה לקריסטאל, „נינה", בושם שהוציא בנה של נינה ריצ'י לשוק לזכרה של אמו, ונמצא במכל יפהפה בצורת לב. בושם נוסף, עדיין וחזק גם יחד שנמכר יפה בישראל וגם בחו"ל הוא „פלייר ד'אורלאנ", הוא ארוז בבקבוק ספריי קלאסי. גם מקומם של בוסמיהה מבית „אסטי לאודר" וה„מאריק", שכבשו לפני כשנתיים את השוק הישראלי, לא נפקד. וכמובן, הבושם של ג'ורג'יו ארמני אותו ייבאה הלנה רובינשטיין. רשימת הבשמים היא מן השנתיים האחרונות, כולם מוכרים, וכל בושם מצא את ייעודו.

הבושם הוא חומר בעל תרכובת מיוחדת, אשר ניחוחו פועל על חוש הריח. יש קירבה בין תולדות הבשמים והקוסמטיקה. רבות מן הצורות הקדומות של הבושם נוצרו באמצעות תהליך עיבודם של צמחים ריחניים עם שמן שומשום, שקדים או זית. ההפרדה של המרכיב הריחני הטבעי מן הצמח מתבצעת על־ידי הרתחה של החומר האורגני בכיים, בנכלים סגורים, באמצעות אש פתוחה או אדים. מתקן הזיקוק מחובר באמצעו למכשיר עיבוי, דרכו עוברים האדים המוליכים את החלקיקים העדינים של תמצית השמן. השאר יוצא דרך הפתח התחתון. לבושם שבמקורו בבעלי חיים ישנה חשיבות גדולה בהכנת מיני בושם, כיוון שאלו מקנים חיוניות ומפזרים את החומר הפעיל. בעל החיים העיקרי הוא ה־מוסק, צבי או אייל, החיי באיזורים הרריים של האטלס וההימלאייה. מן הבלוטות של הזכרים, מפיקים חומר בעל ריח חזק במיוחד.

קשה להצביע מתי התחילו להשתמש בבשמים לשם גירוי כלשהו. ידוע שהשתמשו בבשמים כקורבן לאלים בפולחנים דתיים. ילידים מרחו את גופם בשמנים ריחניים. קליאופטרה לא רחצה את גופה בחלב סוסות, אלא הכירה סודם של ריחות שמעוררים את תענוגות החושים. בימי הביניים משחו הצרפתים את גופם במי־הונגריה, כי לא אהבו להתרחץ במים וסבון, וחיפשו דרך לחסל את ריח גופם הלא־נעים. אין בושם המכיל רק מקור ריח אחד, רובם כוללים עשרות צמחים, תבלינים והפרשות של חיות.

בבושם משקיעים מיליוני דולרים ומרוויחים הון עתק במכירתו. כל מעצב בושם שומר את מרכיביו בסוד. אם משקיעים כסף רב ועבודה רבה לבושם, אזי צריך להזכיר את האימפריות הגדולות שהוקמו במטרה לעצב את המכלים המתאימים לבשמים. מומחים אומרים, שהבקבוק עולה יותר מן הבושם. ככל שהחברה יוקרתית יותר, המכלים יהיו דומים יותר ליצירות אמנותיות מאשר למכל נוזל. ג'ורג'יו לא עשה מאמצים גדולים מדי בעיצוב מכל בשמיו והבקבוקים חלקים, נקיים למראה וקלים לשימוש. לעומתו, בנה של נינה ריצ'י מצא מעצב אמן למכלי בושם „הנינה" שמשווקים בצורת לב, והמוגר בחיקי פרח זהב. מונטנה מעמיד על שולחן האיפור את ספלו, אין זכר לבקבוק, ופאלומה פיקאסו מצאה את המכל האלגנטי והאמנותי ביותר של בשמי השנה. אז למה נחשב הבושם לפריט הרצוי ביותר בין כל הפריטים הקוסמטיים? קודם כל: הפירסומת. אחר־כך הרצון „להישאר בשטח".

בבית־המשפט משתמשים בריח הבושם, שתמיד מקבל ריח שונה במקצת לפי טיב ההפרשות האישיות של נושא הבושם, כ־ קורפוס דה־לקטי. כלומר מומחים יכולים להצביע על אדם שהיה בשטח לפי ריח שנשאר במכונית או חדר. חוש הריח שלנו מפותח בדרך־כלל וריח יכול להשפיע על מערכת המין, העצבים. אנחנו לא רק טועמים אוכל אלא גם מריחים אותו ואפשר להתאהב בזולת בגלל ריחו, ואפשר שריח מסוים דוחה. בושם טבעי נשקל כזהב רק זהב נשמר לנצח ובושם... מטעה. הוא לא חומר, הוא אשליה ריחנית שבזכותו אפשר לדמיין עולמות נסתרים.

חיה יוסף

19 שערים הובקעו בתשעת משחקי קדם גביע העולם אתמול ברחבי אירופה ורק

בוומבלי ובמינכן לא נכבשו שערים

חיים שר (גרמניה), ויוסי חן (אנגליה), מיוחד ל„על המשמר"

78 אלף צופים במינכן ו־65 אלף צופים בלונדון התאכזבו אמש משני משחקים במסגרת מוקדמות גביע העולם בהם לא נכבשו שערים. במינכן, במסגרת בית מספר 4, שיתקו מערב גרמניה ואלופת אירופה הולנד ובלונדון לא יכלה אנגליה לשבדיה בבית מספר 2.

30 אלף הולנדים שהגיעו למינכן יצאו שבעי רצון מתוצאת התיקו לפני משחק הגומלין שיערך באמסטרדם.

המערב־גרמנים גילו עדיפות על הולנד שחסרה את כוכבה רוד חוליט הפצוע. אבל המערב־גרמנים חסרו מזל. כדור של טון זיעזע את קורת שער הולנד ואילו פלר ופאך החטיאו ממצבים נוחים.

להולנד ניתנה הזדמנות אחת במחצית השניה ואולם מלך שערי אליפות אירופה מרקו ואן־באסטן לא ניצל אותה.

שפט דאלי מאיטליה.

בסוואנסי שבוולס סיימו וולס ופינלנד בתיקו 2־2.

את השערים לוולס הבקיעו דין סונדרס בדקה ה־24 מבעיטת 11 מטר, ואקי לאטינן (שער עצמי בדקה ה־40).

לפינלנד הבקיעו קארי אוקונן בדקה ה־8, ומיקה פאטליינן בדקה ה־45, לעיני 5000 צופים בלבד.

בית 4

1.	מ. גרמניה	2	0־4	3
2.	הולנד	2	0־1	3
3.	וולס	2	3־2	1
4.	פינלנד	2	6־2	1

בוומבלי, לונדון, עמד המשחק על רמה בינונית ולכל אחת מהנבחרות ניתנה הזדמנות נוחה שלא נוצלה. בדקה ה־51 ניצב האנגלי גרי ליניקר חופשי במרחק שבעה מטר מהשער השבדי אך בעט מעל לקורה. מנגד הגיע האורח שטרן לעמדה מצויינת מול פיטר שילטון (דקה 53) אך השוער הותיק זינק וקלט.

שפט ג'י ביגאט מצרפת.

שער בדקה ה־78 על ידי קריסטוף וואריזיצה העניק נצחון רדוק לנבחרת הכדורגל של פולין על אלבניה 1־0.

המשחק נערך בעיר חוזוב בפולין, בבית מספר 2 במוקדמות גביע העולם, וראו אותו 30 אלף צופים.

תיקו 1:1 בין סקוטלנד ליוגוסלביה

במשחק היחיד בבית מספר 5 סיימו סקוטלנד ויוגוסלביה בתיקו 1־1.

במשחק שנערך בגלאזגו, הבקיע מוריס ג'ונסטון בדקה ה־17, ואילו היוגוסלבי סרקו קאטאנץ' השווה בדקה ה־36, לעיני 42 אלף צופים.

הונגריה גברה על צפון אירלנד

נבחרת הכדורגל של הונגריה ניצחה בבודאפשט את נבחרת צפון אירלנד 1־0, משער שהבקיע אישטוואן ויצצ'ה בדקה ה־84.

המשחק היה במסגרת בית 6 במוקדמות גביע העולם.

רק 18 אלף צופים ראו המשחק.

איטליה ניצחה את נורבגיה

איטליה ניצחה אמש את נורבגיה 2־1, במשחק ידידותי.

נצחונות לבריה"מ ומזרח גרמניה בבית מספר 3

בבית מספר 3 במוקדמות גביע העולם בכדורגל שנערך בקייב, ניצחה נבחרת ברית המועצות את אוסטריה 2־0.

אלכסיי מיראלינצ'נקו (47) ואלכסנדר זאבארוב, המככב בשורות יובנטוס (69), הבקיעו את השערים.

באותו בית, ניצחה מזרח גרמניה בברלין את איסלנד 2־0, משעריו של אנדראס טום (34, 88) לעיני 12 אלף צופים.

בית 3

1.	בריה"מ	2	1־3	3
2.	מז. גרמניה	1	0־2	2
3.	איסלנד	3	4־2	2
4.	תורכיה	1	1־1	1
5.	אוסטריה	1	2־0	0

נצחון לבלגיה בבית מספר 7

בלגיה ניצחה בבית מספר 7 את שווייץ 1־0, במוקדמות גביע העולם.

את השער היחיד במשחק הבקיע פאטריק וורווט בדקה ה־30, לעיני 14 אלף צופים בבריסל.

בבית זה גברה שלשום צ'כוסלובקיה על לוכסמבורג 0:2.

ההולנדי ארווין קומאן מוכשל על ידי המערב־גרמני תומאס ברטהולד במשחק אמש במינכן – 0:0. משמאל צופה במתרחש יורגן קולר ממערב־גרמניה (תצלום: איי.פי)

ישראל אלימלך מהפועל חולון מנסה לפרוץ אמש בין שני כדורסלני פאנאתינאיקוס אתונה, סקפוליטיס (מימין) ואנטרוטסיס (תצלום: עוזי קרן)

חולון: שלום לגביע קוראץ

החולונים הביסו אמנם את פאנאתינאיקוס אבל חסרו להם עוד 4 נקודות כדי להשלים המשימה

הפועל חולון — פאנאתינאיקוס אתונה 76:93 (42:45)

יצחק ויסהוף

הפועל חולון מודח מגביע קוראץ'. אמש באולמה לעיני 1800 צופים ניצחה הפועל חולון את פאנאתינאיקוס אתונה — 76:93, 17 נקודות הפרש שלא הספיקו לחולונים לעבור את היוונים שניצחו במשחק הראשון ב־20 נקודות — 65:85.

שלוש פעמים במהלך המחצית השניה, הוליכה הפועל חולון ב־21 נקודות יתרון שהיה מספיק לעלות לסיבוב השני של המשחקים, אך לחימה, מסתבר, לא מספיקה כיוון שמאמן הפועל חולון אייבאן דנקן בתוספת חולשה של שמואל ויסמן וארי פיליפס מנעה מחולון לבצע את המשימה והותיר את היוונים מאושרים מהישגם.

הפועל חולון יכלה לנצח את הקבוצה היוונית ב־21 נקודות יתרון. שחקני פאנאתינאיקוס הצליחו להחזיק את החולונים על תוצאה נמוכה במחצית הראשונה, אך חולשה מדהימה שלהם במחצית השניה והעדרו של פיפוס מיכאליס שנפצע במחצית הראשונה הקלה את המלאכה על ניב בוגין, ארל ויליאמס ובנג'מין מקדולנד שהצליחו למוטט את היוונים.

הפועל חולון עלתה ליתרון 21 נקודות חמש דקות לפני הסיום מסל של מקדולנד — 63:84. היוונים הצליחו לצמק, אך פיליפס קבע שוב יתרון לחולון — 68:89.

ארגר ג'נוס המצויין שסחב 4 עבירות הצליח דקתיים לסיום לצמק את הפער ל־19, אך ארל ויליאמס בשתי קליעות עונשין קבע שוב יתרון 21 — 72:93.

סטראנקוס ופירולקיס הורידו הפער ל־17 הפרש לטובת חולון. המתח הרקיע שחקים. פיליפס החטיא, היוונים החזיקו בכדור, אך 17 שניות לסיום איבדו אותו לארל ויליאמס. גם ארל איבד את הכדור והיוונים איבדו אותו שוב, 12 שניות לסיום. מקדולנד בנסיון נואש לקלוע סל מרחוק שיקבע 20 הפרש לחולון וההארכה החטיא שתי שניות לסיום ושלח את חבריו אבלים וחפויי ראש לחדר הלבשה ואת היוונים שמחים ועליזים לשתיית האוזו.

מאמן הפועל חולון אייבן דנקן הפתיע במהלך המשחק מספר פעמים בחילופים תמוהים. בדקה ה־11 כאשר חולון היתה בתנופה ומחקה יתרון יווני הוציא את ארל ויליאמס וג'ונתן דלול שהיו מאבות המהפך והכניס למגרש את אבי מאור וניב בוגין, עובדה שאיפשרה לאורחים להוליך עד לדקה ה־17 (35:38). בדקה זו הנחית ארי פיליפס נוק אאוט לפיפוס מיכאליס ששכב דקות ארוכות על הפארקט ומשם נלקח לבית חולים. ההלם בשורות חבריו של פיפוס איפשר לחולון לעלות ליתרון — 42:45 במחצית.

המחצית השניה נפתחה בסערה מצד חולון שהוליכה 42:48 ו־54:64. כאן ספג דנקן עבירה טכנית שאיפשרה שוב ליוונים לצמק.

ניב בוגין נכנס והפיח חיים בחבריו. הוא קבע 59:70, לאחר מכן קלע עוד חמש נקודות רצופות וקבע — 61:75.

במשך שתי דקות וחצי לא קלעו האורחים סל וחולון עלתה ליתרון — 61:79. פיליפס איבד כדור אחד מניר בים שלו. כאשר נדמה היה כי חולון, עם בוגין, תעמוד במשימה הוצא בוגין ודלול חזר ואז באו דקות הסיום מורטות העצבים.

פיליפס רייץ במהלך המשחק ב־4 זריקות שדה מ־12 נסיונות — אחוז עלוב. גם זיסמן הירבה להחטיא ממצבים נוחים. ויליאמס לעומתו קלע 16 נקודות וקלט 21 כדורים חוזרים, ולחימתו עוררה התפעלות. בן מקדולנד היה טוב מאשר במשחקים הקודמים שלו בארץ, אך חסרות היו עוד כמה נקודות שלו שהוחטאו ממצבים נוחים.

חולון הותיר אמש רושם הרבה יותר טוב מאשר במשחקיה נגד הפועל הגליל העליון ומכבי חיפה בהם נוצחה, אך רושם לא מביא הישגים וחולון תאלץ מעתה להתרכז בליגה ובמשחקי גביע המדינה.

שפטו קורנלי מאיטליה ולמנב מבולגריה.

● קלעו להפועל חולון: דלול 19 (3x2), מקדולנד 17, ויליאמס 16, פיליפס 14, אלימלך 13 (3x3), בוגין 12 וזיסמן 2.

● קלעו לפאנאתינאיקוס: ג'ונס 25, סטרקוס 19, אנדריצוס 14, פירולקיס 8, יואנו 5 ופיפוס 5.

ובנות מכבי עשו זאת

שרות „על המשמר"

קבוצת הנשים של מכבי ת"א בכדורסל עלתה אמש לסיבוב השני בגביע רונקטי למרות שנוצחה במשחק־הגומלין באתונה ע"י אגיקם פרסטיב היוונית — 49:43. מכבי ת"א עלתה הודות לנצחונה הגבוה במשחק הראשון בתל־אביב — 63:82.

במחצית הוליכו היווניות — 22:25. כדורסלניות מכבי ת"א השתדלו לשמור על קצב איטי וזו אולי הסיבה לתוצאה הנמוכה.

בין היווניות בלטה פוריטו שקלעה 19 נקודות.

למכבי ת"א קלעו: ג'וסטר 12; וולף 10; קסטן 9; בראיילובסקי 7; שרף 3 ומקובר 2.

קבוצת מכבי ת"א תשחק בסיבוב השני נגד קבוצה בולגרית.

בנות אליצור הערב ביוגוסלביה

שרות „על המשמר"

איך לא לרדת מנכסות. זו תהיה הערב מטרתן של בנות אליצור תל־אביב שיתמודדו במשחק הגומלין במסגרת משחקי גביע אירופה לאלופות מול אלופת יוגוסלביה איידוקוולה שניצחה את הישראליות במשחק הראשון שהיה בארץ — 52:70.

בשורות איירה מככבות שתי שחקניות שזכו במדליית הכסף בסיאול — רוז'ה מוראנוביץ ומארה לאקיץ'.

האלופה תשחק הערב בנהריה

יצחק ויסהוף

אלופת המדינה בכדורסל מכבי תל־אביב תתמודד הערב ב־8 בנהריה נגד הפועל נהריה בסיבוב השני של גביע המדינה בכדורסל.

חוויה ספורטיבית צפויה לחובבי הכדורסל בעיר הקייט כשקווין מאגי, לאוואן מרסר, קן בארלו, דורון ג'מצ'י ויתר חבריהם יתמודדו מול שחקני הליגה הארצית אילן וקנין וחבריו.

משחק נוסף במסגרת משחקי הסיבוב השני בגביע המדינה בכדורסל יהיה במוצאי שבת באולם (7) כשהפועל חולון תארח את הפועל חיפה.

יתר המשחקים יהיו ביום חמישי הבא.

יריבה צ'כית להפועל תל־אביב

שרות „על המשמר"

קבוצת הכדורסל של הפועל תל־אביב תתמודד בסיבוב השני של משחקי גביע קוראץ' נגד הקבוצה הצ'כית סלובנסאטו ברטיסלבה. המשחק הראשון בין שתי הקבוצות יהיה בצ'כיה ב־2 בנובמבר.

אמש גברו הצ'כים על הקבוצה האיטלקית אליברטי ליבורנו — 81:86 (36:41). לברטיסלבה הירבו לקלוע פטרושקה וז'ופה 21 נקודות כל אחד.

גם במשחק הראשון ניצחו הצ'כים את האיטלקים באיטליה.

יריבת הפועל הגליל העליון במשחקי גביע אירופה למחזיקות גביע היא אורוסצ'ילני בניאש מהונגריה שגברה על אכילס מקפריסין 75־115. המשחק הראשון של הגליל יהיה בהונגריה ב־1 בנובמבר.

אתמול שב עוזר מאמן הגליל העליון אילן קובלסקי מהונגריה שם חזה בנצחון ההונגרים על הקפריסאים.

פולי־אופורטו 113:114

במשחקי גביע אירופה למחזיקות גביע בכדורסל, ניצחה פולי משווייץ את אופורטו מפורטוגל על חודה של נקודה 113:114, לאחר שפיגרה 68:57 במחצית.

הולמס (30), סטוקאלפר (25) ובראון (23) הירבו לקלוע לפולי. ספרינגפלן (33) ומאטוש (26) לאופורטו.

פולי עלתה לסיבוב הבא לאחר שניצחה בסיכום שני המשחקים 193־222.

צ'סקא סופיה גברה על צ'וקורובה (תורכיה) 77־68. בסיכום שני המשחקים 151־148.

אורנקאופונגיץ' (פינלנד) — האגבי (שבדיה) 88:93. הפינים ניצחו בסיכום 201־193.

דינצ'י ישפוט בשבת בבלומפילד

רחמים דינצ'י ישפוט בשבת את המשחק המרכזי בליגה הלאומית בכדורגל שבו תארח האלופה הפועל תל־אביב את מוליכת הטבלה מכבי נתניה.

משחקי המחזור השישי יפתחו כבר מחר כשהפועל חולון תפגוש ב־3 את מכבי ת"א.

גם בליגה הארצית יהיו מחר שלושה משחקים. מכבי יפו־הפועל חיפה; מכבי טמרה — מכבי רמת עמידר; בית"ר נתניה — הפועל יהוד.

רשימת ההולנדים הגיעה לארץ

יוסי מנטילט

רשימת שחקני נבחרת הנערים של הולנד הגיעה אתמול למשרדי ההתאחדות לכדורגל.

ההולנדים יגיעו לארץ ב־7 בנובמבר, יומיים לפני המפגש עם ישראל בהרצליה.

הנערים מישראל ממשיכים בהכנות למשחק במסגרת קדם אליפות אירופה לנערים ואתמול סיימו את משחק האימון עם בני יהודה ת"א בתיקו 2:2.

אייר הביסה את תוניס

12 אלף צופים חזו בדאבלין בנצחונה הגבוה של נבחרת אירלנד (אייר) על תוניסיה 0־4 (0־3), במשחק ידידותי.

המוליכה הארצית ניצחה באימון

יוסף חכם

במשחק אימון שהיה במכתש גבעתיים גברה המוליכה הארצית קבוצת הפועל רמת גן על הפועל קרית אונו מליגה א' בתוצאה 2:3 (2:2).

את השערים להפועל רמת גן כבשו יעקב נומרד, עוזי צדקה ויוסף שמריה.

מוותרת על 10 מיליון דולר

השחקנית רובין גיוונס אמרה אתמול כי לא תסכים לקבל כסף כלשהו במסגרת הסכם גירושין עם בעלה, אלוף העולם באיגרוף משקל כבד, מייק טייסון.

עורך הדין שלה, ראול פלדר, אמר במסיבת עתונאים כי הגירושין יהיו בשבוע הבא, וכי גיוונס ויתרה על כל דרישה כספית, שיכולה היתה להסתכם ב־10 מיליון דולר.

שחקנית הטלוויזיה בת ה־24 נישאה בפברואר השנה למתאגרף בן ה־22.

רומניה ניצחה בבולגריה

נבחרת הכדורגל של רומניה ניצחה בסופיה את נבחרת בולגריה 1:3 (1:1), בבית 1 במוקדמות גביע העולם.

52 אלף צופים ראו כיצד היקנה דורין מאטאוץ' יתרון לאורחים בדקה ה־25, אולם כעבור שש דקות השווה תריסטו קולב ל־1:1.

רודיון קאמאטארו, החלוץ הנפלא של רומניה, העניק את הנצחון בצמד שערים שהבקיע תוך 10 דקות (79 ו־89).

באותו בית סיימו באתונה נבחרות הכדורגל של יוון ודנמרק בתיקו 1:1.

45 אלף צופים חזו במשחק, בו הבקיע היווני טאסוס מיטרופולוס את השער הראשון בדקה ה־41 ופלמינג פובלסן השווה בדקה ה־56.

מרנשטיין — פרקיס; בלום — נאור
היום בחצי גמר אליפות ישראל

● טניס

משחקי חצי הגמר באליפות הלאומית של ישראל בטניס, יהיו היום אחר הצהריים החל מהשעה 2 אחר הצהריים במרכז הטניס בירושלים. חלק ממשחקי רבע הגמר אתמול התנהלו בגשם שוטף ובפעמיים הופסקו התחרויות והשחקנים נאלצו למצוא מחסה עד להפסקת הגשם ואז חודשו המשחקים והושלמו.

בתחרויות לגברים, לא נרשמו הפתעות. המדורג מספר 1 ואלוף ישראל, גלעד בלום, גבר על יורם בראון, 3:6, 3:6.

משחק מסקרן הציגו הצעיר בועז מרנשטיין ורביב ויידנפלד שהסתיים לבסוף בנצחונו של מרנשטיין 3:6, 6:4, 3:6.

פרקיס, אשר זכה להצלחה בשבוע שעבר בתחרות הפרס הגדול, כמעט והפסיד אתמול במערכה הראשונה מול אורן מוטוואסל שהוליך 1:3, 2:4, ו־3:5. על סף הפסדו התאושש פרקיס השווה, הוליך 5:6, מוטוואסל איזן ל־6:6 ופרקיס ניצח בשובר שוויון 4:7. במערכה השנייה הוליך מוטוואסל 3:4, אולם פרקיס השווה וניצח 4:6.

עמית נאור, ניצח בנקל את חיים ציון 1:6, 1:6.

במשחקי הזוגות הושגו התוצאות האלה: גיל קובלסקי ויובל הירש — מנשה צור ואוהר וייגברג — 6:3, 4:6, 6:7. אורן מוטוואסל וחיים ציון — משה סלפין וירון עוזצ'י 3:6, 3:6. יורם בראון ועמית נאור — רוני בירון ויובל קארוצ'י 2:6, 1:6.

גם באליפות הנשים לא נרשמו הפתעות. האלופה אילנה ברגר, גברה על מריני דרוש 3:6, 6:7. המערכה השנייה הסתיימה בשובר שוויון 9:11. יעל שביט — ענת וארזן 3:6, 2:6. חגית אוחיון — יעל סגל 5:7, 2:6. דליה קוריאט — שירה גפני 6:4, 3:6, 1:6.

במשחקי הזוגות: אילנה ברגר וחגית אוחיון — דניאלה קובלבסקי ויפעת עוזיאל 0:6, 1:6. דניאלה בלאנקה ולימור זלץ — דנה כרמי ויעל שביט 6:7, 1:6.

היום בחצי הגמר ישחקו בלום מול מרנשטיין ופרקיס מול נאור ובין הנשים ברגר מול שביט ואוחיון מול קוריאט.

עוד 3 מדליות זהב לנכים

שרות „על המשמר"

למרות הצלחותיהם עד כה משוכנעים כנראה שחייני נבחרת הנכים של ישראל להיות „רעבים" לזהב.

וזהי אולי אחת מהסיבות להמשך קטיפת המדליות המוזהבות אותן מנצחים השחיינים בהצלחה במסגרת אולימפיאדת הנכים בסיאול.

מכבי הברכה הפכו אתמול את יום התחרויות ליום של זהב. רון בולוטין בבית לקטועים דורג ראשון ב־100 מטר פרפר 1:05.08 דקות. שלמה פינטו ב־50 מטר פרפר 36.46 שניות בבית למשותקים. הזהב השלישי הוענק לסמדר צור שניצחה לאחר מאבק קשה במשחה ל־100 מטר פרפר — 1:38.08 דקה.

בועז אבהר, בבית לנפגעי שיתוק מוחין, דורג שלישי במאה מטר גב. באתלטיקה מדורג נחמן וולף בשלב זה במקום השני בתחרויות קרב 5 לאחר שסיים עד כה 3 מקצועות.

במשחקי הכדור־שער לעוורים גברה ישראל על הולנד 2־0 ותתמודד במשחק הבא נגד גרמניה. נבחרת הכדור שער של איראן הורחקה מהמשחקים לאחר התנהגות שחקניה במשחק שלא שוחק נגד ישראל.

בתחרויות הקבוצתיות היה אתמול לנו למעשה „יום הולנדי" מכיוון שבנוסף לכדור שער התמודדו גם שתי נבחרות הכדורסל שלנו נגד ההולנדים.

נבחרת הגברים עלתה לרבע הגמר, שבו תתמודד נגד ארה"ב, לאחר שהפסידה להולנדים 52:33.

נבחרת הנשים הפסידה להולנד בהפרש זעיר של שתי נקודות 33:31 לאחר 24:19 במחצית. הפסד זה מנע את סיכויי הנשים לזכות במדליה.

כדורעף, בשיתוף חגי זמיר, ניצחו הנכים את בריטניה 0:3.

אתמול הגיעו לסיאול שחקני הטניס לנכים של ישראל שנטלו חלק באליפות הפתוחה של ארה"ב בטניס לנכים שנערכה בלוס אנג'לס. באליפות זו, שמהווה למעשה אליפות העולם, דורגה האלופה הישראלית תיקי אבישי במקום החמישי.

מאזן המדליות עד כה הינו 6 זהב, 4 כסף ו־8 ארד.

בדירוג הכללי מדורגת ישראל במקום ה־18 מבין 66 מדינות.

איש העסקים שאול אייזנברג שפתר את בעיית התזונה דאג גם למיקרוגל עבור הספורטאים.

אתמול ביקר את המשלחת שגריר ישראל ביפאן נחום אשכול. סגן רה"מ ושר החינוך מר יצחק נבון שיגר אתמול מבריק ברכה לחברי המשלחת על הישגיהם.

מנהל רשות הספורט יריב אורן הבטיח לכתבנו אברהם תשובה לבדוק עם מנכ"ל רשות השידור את נושא שידורי הטלוויזיה שעליה עדיין ממורמרים הספורטאים.

זוהר כהן (משמאל) וחנוך בודין מציגים את מדליות הזהב שזכו בבריכת השחיה בסיאול באולימפיאדת הנכים. (תצלום: איי.פי.)

שתי הפתעות בליגה בכדוריד:
הפועל פ"ת — מכבי נתניה 17:20
אלי. הרצליה — הפ. רחובות 18:20

יוסף חכם

לאחר משחקי המחזור ה־3 בליגה הלאומית בכדוריד נותרה קבוצה אחת עם מלוא הנקודות — מכבי ראשון־לציון, שהביסה אמש באולמה את מכבי רחובות — 16:33.

שתי הפתעות היו כאשר האחרונה, הפועל פ"ת, גברה במשחק־חוץ על מכבי נתניה — 17:20, ואליצור הרצליה ניצחה את הפועל רחובות 18:20.

● הפועל פ"ת — מכבי נתניה 17:20 (7:8).

אולם ביה"ס בן־גוריון בנתניה. 150 צופים. שפטו: זבצקי ונוטמן. שערים להפועל פ"ת: אמיר 6; אריאלי 3; אוברקוביץ 2; זלבינגר 2; ר. גובלטש 1 וגונן גוז 1. למכבי נתניה: דוידאי 5; ספרוביץ 3; מריוס 2; פינקלשטיין 2; זמיר 2; בוארון 1; שמיר 1 ובכר 1.

המצטיין במשחק היה שוערה של הפועל פ"ת, זוהר כץ.

(דוד בכר)

● מכבי ראשל"צ — מכבי רחובות 16:33 (6:15).

אולם מכבי ראשל"צ. 150 צופים. שפטו: רוזנברג ווילברצוויג. שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 7; עמר 5; אילדיס 4; בלדר 4; דרוקר 3; ר. פרי 2; סגל 2; בשן 2; כנען 2; צרפתי 1 ואלינב 1. למכבי רחובות: רובינשטיין 6; חיימוביץ 3; גיסין 3; זיו 1; נץ 1; גלעד 1 ודגמי 1.

(יצחק פרי)

● הפועל רמת־גן — מכבי פ"ת 17:23 (8:11).

האולם ביהוד. 250 צופים. שפטו: ברנדווין והרט. שערים להפועל ר"ג: סומך 7; זלינגר 5; גרא 4; פרוכטר 3; סקלקה 2; זרמונסקי 1 ורגן 1. למכבי פ"ת: בכר 6; בני גוז 3; מנדל 2; קביליו 2; מלקין 2 וברויאר 2.

(שמעון קרידו)

● הפועל נוה־ים — א.ב. נס־ציונה 18:20 (10:8).

האולם ברמת־הכובש. 100 צופים. שערים להפועל נוה־ים: זיפרט 6; אלמוסנינוס 5; שמש 4; טננבוים 2; נאם 2 והרמל 1. לא.ב. נס־ציונה: אבירן 4; גבע 4; וינטרוב 3; י. גובלטש 2; ע. דורוביץ 2; פוסקו 2 ואדמוני 1.

● הפועל ראשל"צ — מכבי קרית־שרת/חולון 22:27 (11:16).

האולם בקרית־שרת. 150 צופים. שפטו: זינגר ובוקר. שערים להפועל ראשל"צ: ורד 6; ד. דיין 6; קושניר 5; פרי 4; רון 3; רפאלי 1; נחמוני 1 ואו. לוי 1. לקרית־שרת: ו. דיין 6; צ'ילכון 3; אלישקוב 3; ווהבה 3; מסלטון 2; קוקשווילי 2; יוגב 1; גיל 1 ופישר 1.

(שער מרנקל)

● אליצור הרצליה — הפועל רחובות 18:20 (8:10).

ההיכל ברחובות. 100 צופים. שפטו: יעקובוביץ וגורווי'ץ. שערים לאליצור הרצליה: מגדיל 10; הרבון 4; שמידט 3; הרטמן 2 וגולדשטיין 1. להפועל רחובות: גמליאל 5; משיח 3; י. כהן 3; אדלר 2; ר. כהן 2; ולצר 1; ירימי 1 ויסמן 1.

(תמיר חוסי)

הטבלה

(אחרי שלושה מחזורים)

1.	מכבי ראשל"צ	55־84	6
2.	הפועל ראשל"צ	54־65	5
3.	הפועל נוה־ים	65־72	4
4.	הפועל רמת־גן	63־69	4
5.	מכבי נתניה	58־58	4
6.	אליצור הרצליה	61־57	2
7.	מכ. קרית־שרת	61־56	2
8.	מכבי פ"ת	63־56	2
9.	א.ב.נס־ציונה	65־57	2
10.	הפועל פ"ת	72־64	2
11.	מכבי רחובות	71־55	2
12.	הפועל רחובות	56־81	1

בפתיחת הליגה: אין, בינתיים, קבוצה שתסכן את מכבי ת"א

הסיפור המוזר של חולון

הקבוצה היומרנית, שמיהרה להחליף מאמנים, איבדה את הצפון ● הפועל ת"א והפועל חיפה — הצטיינות למרות צרות־הקייץ ● מכבי חיפה ומכבי ראשל"צ — הפתעות נעימות ● גבת ורמלה — בצרות

● כדורסל

ישראל פז

חמישה מחזורים, פחות משחק אחד (מכבי ת"א — הפועל חולון), בליגה הלאומית בכדורסל. כבר מצטיירת פיסגה יציבה כשמכבי ת"א היא היחידה עד כה ללא הפסד. גם התחתית בהירה, בינתיים: הפועל איתן גבת ואליצור נוה־דור־רמלה טרם ניצחו, הגם שקיימו שלושה משחקים בינתיים כל־אחת. אבל מכאן להסקת מסקנות — רחוקה הדרך.

קשה לראות כיום קבוצה המסוגלת לאיים על מכבי ת"א בעוד ששתי האחרונות, הפועל איתן גבת ואליצור נוה־דור רמלה, יצטרכו להתאמץ מאוד כדי להיחלץ ממצב־הביש אליו נקלעו. גבת סובלת ממשבר מקצועי. היא לא הצליחה לגבש את הקבוצה, ובתחילת השבוע אף החליפה את שני הזרים שלה. לרמלה צרות אחרות — כלכליות. אם לא יימצא פתרון מהיר היא עלולה ללכת בדרכי מכבי נתניה בעונה שעברה ולהתפורר.

האתגר של מכבי ת"א

האם הליגה שלנו טובה העונה? אין תשובה מוחלטת לאחר חמישה מחזורים. להערכתי, לא תוכל לחקות את הליגה המצויינת בעונה שעברה; גם הצופים „מריחים" זאת. בינתיים אינם ממלאים את האולמות, לבד ממשחקים מעטים, יוצאי־דופן, כמו הדרבי החיפני, למשל. הדבר עלול להחמיר את מצבו הכספי של רוב הקבוצות, הקשה בלאו־הכי.

אי־אפשר להביע דיעה מסקנית על שחקני התיגבור. ישנם כמה המוכיחים את עצמם. אחרים כבר הוחלפו, שכן אחרי המחזור השישי אי־אפשר יהיה לעשות זאת.

הסיפור של המחזורים הראשונים היא ללא ספק קבוצת הפועל חולון. שני הפסדים ביתיים (הפועל הגליל־העליון 66:63 ומכבי חיפה 84:80) והחלפה מהירה של מאמנים (אייבן דאנקן במקום מרווין קסלר), מוכיחים שהזעזוע שעברה הקבוצה גדול. ההכנה לא היתה טובה. אולי גם הרכב השחקנים אינו מתאים למשחק יעיל ומהיר. זאת, כמובן, נראה במחזורים הבאים. החלפתו של קסלר, אחרי שלושה משחקים, מורה על פזיזות של האחראים לקבוצה. לדעתי, היה מוקדם מדי להגיע למסקנות קיצוניות במהירות כזו, מה גם שאין המדובר במאמן בלתי־מוכר אלא במאמן שהנהיג את הקבוצה בעונה שעברה. כדאי להתאזר בסבלנות — ולחכות.

אם מישהו סבר שהפועל חולון תוכל לאיים על מכבי ת"א, הרי שתקווה זו רחוקה כיום מהמציאות. מכבי ת"א משכמה־ומעלה, אם־כי יש לציין שגם היא אינה עדיין במיטבה. האלופה ניצלה בעור־שיניה במשחקה עם הפועל חיפה, כן נהנתה ממנת־מזל גדולה כשניצחה בהארכה — 99:100. אבל למכבי ת"א יש מספיק כלים להשתפר, בעיקר עד למשחקי גביע־אירופה, שהוא האתגר הרציני ביותר העונה של האלופה הישראלית.

ארבע מי יודע

ארבע קבוצות צברו בחמשת המחזורים הראשונים ארבעה נצחונות לעומת הפסד אחד — הפועל ת"א, הפועל הגליל־העליון, מכבי חיפה ומכבי ראשל"צ. העולה החדשה, מכבי ראשל"צ, עם שני הוותיקים מיקי ברקוביץ וחיים זלוטיקמן, נמצאת אמנם במרכז הטבלה, אך זאת בגלל „חוב" של מינוס שתי נקודות על חריגה מתקנון התשלומים בעונה שעברה. פועלת כהלכה.

הפועל ת"א, שניצבה בתחילת העונה בפני שוקת שבורה (ווכריס?) ואיבדה כוכבים כמו לאוואן מרסר, ג'ונתן דלול, חיים זלוטיקמן ואחרים קמה מהקרשים, עד כה בהצלחה בזכותם של כמה ותיקים שהקימו עמותה והוכיחו כי אפשר גם אחרת. אמנם אין זו אותה קבוצה מצויינת מהעונה שעברה אבל לעומת התחזיות הקודרות של הקיץ הקבוצה חייה ונושמת, ואפילו מצליחה.

שוויון בין ישראלים וזרים

מעניין לראות כיצד מתחלקים הקלעים בחמשת המחזורים הראשונים. ובכן, הכדורסלנים כחול־לבן קלעו עד כה 2207 נקודות — 42 אחוז מ־5194 הנקודות שנקלעו בליגה. הזרים, כמעט אותו אחוז: 2104 נקודות — 41 אחוז, ואילו אצל המתאזרחים חלה, בינתיים, נסיגת־מה. רק 883 נקודות, שהן 17 אחוז.

הפועל הגליל־העליון שהתחזקה תהיה ללא ספק קבוצת־צמרת. נותר בה הגרעין היציב של העונה שעברה, שזיכה אותה בגביע־המדינה. גם ההפסד השבוע לאליצור נתניה (97:91), אינו יכול לפגוע במוניטין הטוב של הקבוצה הגלילית.

מכבי חיפה — הפתעה נעימה. דווקא שחקני הכחול־לבן שלה הלהיבו העונה ובתוספת שני זרים, וללא מתאזרחים, הוכח כי אין צורך בהשקעות־ענק כדי להצליח.

מכבי רמת־גן והפועל חיפה הן קבוצות טובות, הגם שמדורגות כיום באמצע הטבלה. לכל קבוצה יהיה קשה לנצחן. גם הפועל חיפה — כמו הפועל ת"א — ניצבה בקייץ בפני אפשרות של פירוק, ושוב בא הגואל יעקב שלזינגר — כמו אברהם פלדה בת"א — וחילץ את העגלה מהבוץ.

לגבי מכבי רמת־גן חבל רק שביטלה את השתתפותה בגביע־קוראץ', בטענה של היעדר תקציב. לא היתה לכך הצדקה, שכן מוסדות הספורט מסייעים לנציגות ישראל בגביעי־אירופה ביד־נדיבה וקבוצה המכלכלת את ענייניה כהלכה לא צריכה להשקיע כסף רב בהופעתה בגביעי־אירופה!

הפועל ירושלים טרם אמרה את המילה האחרונה. להערכתי, רק הגרילה קשה גרמה לפתיחה ביד־שמאל. בהרכב השחקנים כיום תוכל הפועל ירושלים להשתבץ במרכז הטבלה.

אליצור נתניה, כמו הפועל ירושלים, החלה בצורה צולעת ונראה שגם היא תוכל להשתקם, במיוחד אחרי שהבטחון שב אליה בעקבות נצחונה השבוע על הגליל.

קשה לי לראות כיום כיצד יוכלו הפועל איתן גבת ואליצור נוה־דור רמלה להשיג קבוצות הנמצאות לפניהן בדירוג. אולם עדיין יש צורך להעניק להן אשראי.

ליגה עם הרבה קבוצות שקולות בכוחן. הבעייה תהיה אם מכבי ת"א תברח ויקבעו קבוצות בתחתית — או עלול הדבר לפגוע במתח.

מצרים החמיאה לישראל

נציגי ישראל בקאראטה חזרו ארצה מקהיר מרוצים ● הפסד למכסיקו בגלל חוסר נסיון ● מאבק פיקנטי בין חאטיב חליל מנצרת למתחרה מצרי ● המצרים עשויים לבוא לישראל

יצחק ויסהוף

נבחרת הקאראטה של ישראל שבה לפני שלושה ימים מאליפות העולם במצרים. ישראל לא דורגה בתחרויות הקבוצתיות והאישיות, הדירוג באליפות נקבע רק לחמש הנבחרות הראשונות ולחמשת הספורטאים שלפי הניקוד הסופי סיימו במקומות הראשונים.

ראש המשלחת באליפות העולם, שהיה בקהיר, הוא אבי בלייר (41), העוסק בקאראטה למעלה מ־20 שנה. לבלייר חגורה דר־3, כמו ליתר שבעת הספורטאים שנטלו חלק באליפות.

ההישג הגדול, לדבריו של אבי בלייר, היה בעצם ההשתתפות באליפות. „האליפות נערכת פעם בשנתיים. בפעם שעברה לא השתתפה ישראל מאחר שהאליפות נערכה באוסטרליה, ולא היה תקציב לנסיעה כה רחוקה. לפני ארבע שנים היתה האליפות במצרים. הגענו לשם, אך לא ניתן לנו להשתתף. הפעם הצלחנו לייצג את ישראל בכבוד. הספורטאים הצליחו לצבור נצחונות, מה שלא עלה בידינו לעשות בזירה הבין־לאומית עד לאליפות זו".

התרגשות מהמעמד

— מי היו הספורטאים שייצגו את ישראל ומה השיגו?

● משה ברכניק ומקס אזולאי, שניים מבכירי הקאראטיסטים בארץ, התחרו „בקטה", שזה לא קרב אלא מין הצגה של קרב. כל ספורטאי מבצע תרגילים הקבועים מראש נגד יריב דמיוני המוסכם מראש. ישנם 17 תרגילים הקבועים מראש וכל מתחרה חייב לבחור את התרגילים הנוחים לו.

ממשיך אבי בלייר:

חמשת הספורטאים הישראלים שהתחרו בקרבות רגילים היו: גבי מיכאלי, אחמד סאלח, יוסי חלבה, חליל חטיב ודורון כהן. החמישה התמודדו גם בקבוצתי, וגם בתחרויות האישיות. בקבוצתי נפגשה ישראל עם מכסיקו. ההפסד שלנו נבע מחוסר נסיון של אחד מהישראלים, שיצא מהמזרן שלוש פעמים. כמו כן התרגשו המתחרים מעוצמת המעמד והלחץ הפסיכולוגי היה גדול מאד. לא לחמנו טוב ונוצחנו — 3.5:1.5.

בתחרות האישית ניצח דורון כהן, ועלה לשלב השני. בסיבוב הראשון הוא ניצח קאראטיסט מגיניאה, ולאחר־מכן נוצח ע"י מתחרה מקרבה.

קרב מעניין היה בין חאטיב חליל ומתחרה מצרי. המצרי ניצח בנקודות 5:6. חאטיב הוא מנצרת והותיר רושם חיובי ביותר בתחרות.

אירוח למופת

לדברי אבי בלייר התייחסו המצרים למשלחת הישראלית בצורה יוצאת מהכלל: „היחס שלהם היה הוגן ולבבי. לא אומר שיצאו מגדרם כדי לארח אותנו מעבר למקובל, אך מצאנו שם פרטנרים לשיתוף־פעולה. הזמנתי אותם לארץ, ובימים הקרובים נדון בפרטים, ואני מקווה כי יגיעו, וכך נבצע פריצת־דרך. כללית, מדינות רבות הביעו את אהדתן לישראל".

כיום עוסקים בקאראטה במדינת ישראל כ־15 אלף איש, מגיל 7 ועד 70: „לדעתי זה אחד הענפים המובילים במדינה. עוסקים בענף ילדים, גברים, וגם נשים, שהן אמנם במיעוט, אך פעילות. בארץ נערכות אליפויות שונות. בתחילה, אליפויות איזוריות והמנצחים עולים לגמר אליפות ישראל. בעוד כחודש וחצי תיערך אליפות לילדים ונוער. בעתיד הקרוב תוקם ליגה מסודרת. הבעייה שלנו שתחרויות קאראטה דורשות שופטים רבים. לכל קרב דרושים חמישה שופטים, וזו לוגיסטיקה מסובכת להשיג אנשים מיומנים ותקציבים".

— מה קורה עם הנבחרת הלאומית?

● אבי בלייר: הבעייה שלנו שהנבחרת לא התאמנה עד כה בצורה מסודרת ורצינית. לקראת אליפות העולם ערכנו רק שישה אימונים, וזה לא מספיק. החלטנו כי לקראת אליפות אירופה שתיערך ביוגוסלביה בחודש מאי, נתחיל להתאמן מעכשיו, וכך אנו עושים למרות שלא בטוח שזה מספיק לקראת המשימה הקרובה.

אליצור רמלה מתפרקת?

יצחק ויסהוף

מאתמול הופסקה פעילות קבוצת אליצור נוה־דור רמלה. שחקני הקבוצה החליטו לא לשוב לאימונים ומאיימים לא להופיע למשחק הליגה ביום שני נגד הפועל איתן־גבת.

מנהלת הקבוצה נעמי פורת, גוללה אתמול את מצבה העגום של הקבוצה הסובלת מחוסר תקציב לאחר שהנהלת הקבוצה מהעונה שעברה סיימה כבר אז את התקציב. „60 אלף שקל הלכו למס הכנסה, 60 אלף לפנחס חוזו ועוד 60 אלף ערבות למשכורתו של גרג קורנליוס. שלושה חודשים לא קיבלו שחקנים משכורות והזרים דייויד תרדקיל וורנון סמית בכו בפני שהם רוצים כרטיסים לארה"ב". סיפרה פורת.

נעמי פורת הוסיפה כי ביקשה משלושת מרכזי הספורט הגדולים לרכוש את הקבוצה, אך הפועל ומכבי סרבו ואילו בית"ר הציעה תמורה מגוחכת תמורת רכישת הקבוצה.

„מרכז אליצור הרים ידיים. עיריית רמלה עם ראש העיר משה פרץ הודיע כי גם לו אין יותר תקציבים ולכן הוחלט להפסיק את הפעילות".

נצחון לגילברט בפרנקפורט

הטניסאי היהודי בראד גילברט מארה"ב, שזכה בשבת בטורניר רמת השרון, הביס בפתיחת הטורניר בפרנקפורט את הארגנטינאי חאוויר פראנה 6־1, 6־0.

גילברט מדורג בטורניר זה רביעי. כידוע, ניצח פראנה בטורניר האולימפי בסיאול, את שחר פרקיס.

המדורג ראשון, טים מאיוט מארה"ב, גבר על הצ'כי ליבור פימק שנוצח בידי מנסדורף ברמת השרון 6־1, 6־3, 6־1.

האלוף הבריטי ג'רמי בייטס, גבר על ההולנדי תום נייסן 6־4, 6־7, 6־4.

בטוקיו גבר סטפן אדברג על טוד נלסון מארה"ב 6־2, 6־2 וריצ'רד מאטושבסקי ניצח את ג'יי ברגר מדורג חמישי 6־7, 6־3.

מאירופה ל...מצפה רמון

איילת מזור

איש העסקים דני ברזילי, מהרצליה פיתוח בוחן בימים אלה את האפשרות להקים במצפה רמון מרכז ספורט בינלאומי שתכליתו מחנות אימונים עבור קבוצות כדורגל אירופאיות.

לדברי ברזילי נתקלות קבוצות הכדורגל באירופה במהלך החורף בקשיים מרובים בכל הקשור באימוני הקבוצות בשל תנאי מזג האוויר הפוגמים בהכנות לקראת הליגה ובמהלכה. קבוצות הכדורגל האירופאיות נאלצות לתור אחר אתרי אימונים בארצות אחרות.

דני ברזילי שוקל אף להקים במצפה רמון פנימיה לספורטאים מחוננים בענפי הכדורסל, שחיה, כדורגל וטניס.

יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, חבר הכנסת פנחס גולדשטין שנפגש עם ראש מועצת מצפה רמון, שמואל כהן, נתן את ברכתו לפרויקט והבטיח לסייע בהקמתו.

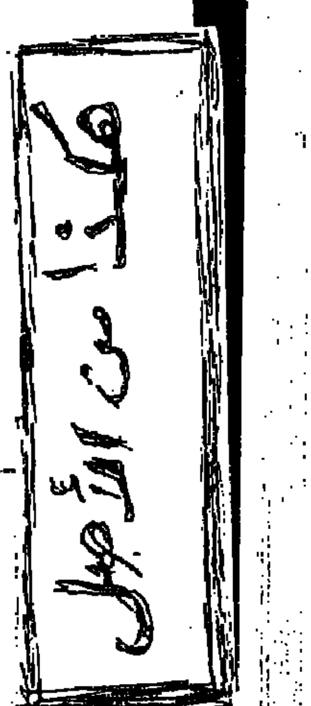

נבון לבני נוער: דברי לייבוביץ' שימוש מופרז בשואה

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, תקף אתמול את פרופ' ישעיהו לייבוביץ' על שהישווה את מעשי חיילי צה"ל בשטחים לפעילות הנאצים. אם נקבל את דברי לייבוביץ', אמר נבון, הרי שהנאצים לא היו נוראים כל כך.

נבון דיבר במוזיאון „יד ושם", בירושלים בפני בני־נוער ישראליים העומדים לצאת בשבוע הבא לביקור ממלכתי בפולין. זהו ביקור רישמי ראשון של נוער ישראלי בפולין, המאורגן על־ידי אגף הנוער במשרד החינוך ביוזמת השר.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרדים לצעב נישראי תוכלה בכל הבנין, ברחוב רוטשילד מס' 62 גוש 6959 חלקה 31.

תיק בנין 008-062
בקשה מס' 880960

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל בניקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, כד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

מרכז

הודעה בדבר אישור שינוי תבנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: „שינוי תכנית מפורטת מקומית מס' ממ/8020, ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גושים: גוש 3629 חלקה 110, רחוב פינסקר.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת בנין דו משפחתי 30% בקומה ו־45% בשתי קומות 250 מ"ר ליח"ד ברוטו 50 מ"ר מרתף כולל מקלט או סככה 15 מ"ר ומחסן מ"ר ליחידה קביעת קו בנין צד 4 מ' לבניה חדשה וקו בנין לחזית הפקעה לשטח ציבורי פתוח לדרך משולבת.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3521 התשמ"ח, עמ' 710 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך: 3.1.88, ובעיתון ערב חדשות מתאריך: 3.1.88 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 4.1.88 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה המרכז וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שישן, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח תקוה

הודעה

על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה.

גוש 6371 חלקה 176 רח' הוית 12 רות סגל — 32.73% בניה בקומת קרקע, במקום 30%.

גוש 6319 חלקה 201 רח' הלימון 5, אפרים טויק מבוקש מרווח צדדי 3.6 מ' במקום 4.0 מ'.

גוש 4042 חלקה 169 רח' חברון 9, אברהם גמליאל מרווח צדדי 3.6 מ' במקום 4.0 מ'.

גוש 6406 חלקה 66 רח' קבוץ גלויות 5, יחיאל סדר 30.30% בניה בקומה א' במקום 30%.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

במודעה של מרחב תכנון מקומי אילת שפורסמה ב־18.10.88 נפלה טעות צריך להיות: „שינוי תבנית מפורטת, הנקראת: מס' 102/03/2".

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה ע"י ביאלוסטוצקי שאול להתיר על חלקה 190 בגוש 7600 רחוב בן־יהודה הקלה כלהלן:

1. תוספת של 6% לאחוזי הבניה המותרים.
2. גובה 8.5 מ' במקום 8.0 מ'.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית בכפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לוועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד — יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפר־סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

ירוחם

הודעה בדבר הפקדת שינוי תבנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירוחם הופקד שינוי תכנית הנקראת שינוי מס' 17.00 לתכנית מיתאר 107/02/26 ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקר הוראות השינוי: שינוי מסעת מיועד לדרך בתוך מדרכה רחבה לשטח למסחר.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: שטח התכנית: 180,000 מ"ר, גוש 39535 חלקה 95, ישוב: ירוחם.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות תוגש בכתב בפירוט ובנמקות בליווי תצהיר המאמת את העובדות עליהן מסתמכת ההתנגדות.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

עירית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מנהל ההנדסה

פתח תקוה

הודעה

על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה לאישור שמוש חורג בגוש 6194 חלקה 189, ברח' ז'בוטינסקי פינת כביש גהה.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת בדרך.

הבקשה היא לאישור שמוש חורג לסטקיה לתקופה של שלש שנים.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

עירית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח תקוה

הודעה

על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלה בגוש 6397 חלקה 86, 85, 84 ברח' שבזי מס' 10.

לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור דיור ב' בו מותר להקים דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג ו־110% בניה, 7.08 דירות.

בקשת בעלי החלקה היא להתיר להם להקים בניין דיור בן 4 קומות על עמודים וחדרים על הגג 120,98% בנייה 8 דירות.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. 08.05 שעת כושר. 08.15 יהדות. קסת ועט: גשם מענן וכו. 08.40 כלי סורות, ביניים 1. 09.00 אנגלית ד'. 09.15 פרפר נחמד, שומעים באוזניים וכו. 10.30 גיאוגרפיה של א"י. פני הארץ: עיר קטנה גדולה וכו. 11.00 אנגלית ה'. 11.20 ערבית מדוברת. גארב קריבבה כיף חאלכ: 11.35 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע ועל־יסודי ורזימת המיטנעים במעגל החשמלי. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 תולדות ישראל. קהילות יהודיות בימי הביניים. 13.30 מוסיקה — צורות מוסיקליות: הקנון. 14.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. 14.05 מושגי יסוד ביהדות: השב תשיבם. המשדר מעלה מספר עקרונות הלכתיים על מנת ללמוד מושגים בנושא השבת אבידה וכו. 14.30 קשר משפחתי, שידור חוזר מיום ב' ה־17.10.88 וכו. 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 16.00 והרוחה, שידור ח'. 17.00 ערב חדש, מנחה: אילנה דיין. 17.30 „רץ־רץ". תכנית המבוססת על רעיונות ויצירות של ילדים, נושא התכנית „סוד". 18.00 „פומפיה": „ביצי המכחא". 18.25 „הגיע זמן לשון". אבשלום קור על: „רק לא בית חם". 18.30 קיצור החדשות וערבית. 18.32 „מגזין לאמנות וערבית. 19.00 „מבט". תכנית דיון שבועית בענייני השעה וערבית. 19.30 חדשות וערבית. 20.00 סותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.30 „הגיע זמן לשון". אבשלום קור על: „חופשי חופשי בבוקר". 21.00 מבט לחדשות. 21.35 שידורי תעמולת ערב הבחירות לכנסת הי"ב. 22.15 „כלה לכחולי השדים" הרוחות נחתנה מתלהטות, כאשר זקן מרונז יורה בהיסטי צעיר ומתבצר את"כ בביתו, וכאשר שוטר במשוה נהרג בידי אחר בכנהיגי הבנופ"נות. 23.00 פרט תעודה — „פנים של ראיה" הפרט מספר על עבודתה של הציעכלה המישפטית של הסקוטלנד יארד. 23.50 „ויילד מישהולל" הפרק הרביעי: מאקס מזמין את באכס וחבר שלו העוסק ב„עסקי ספשעים" לשמוע את אופרת הרוק שהוא עובד עליה כבר 27 שנים. 23.58 חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

ותו תקליטור 06.01 „סעון מוסיקלי". 07.09 „בהאונה גינוחה" ביזה: „הנערה מארל", 2 סויטות ותו. לאומית של צרפת/ ס. אחאווה) רוסיני: מבוא נושא ווריאציות (ג. דפלי י. תלמי) מנדלסון: „בלוזינה היפה" פתיחה והסימפ. של נונסריאול/ש. דיטואה) מנרלסון: „חלום ליל קיץ" וג' בלגן/ס. קווינר/מיקה, ותו. שיקאגו/ג'. ליווין. 09.00 „צלילי צ'כוסלובקיה" מוסיקה מאת סמטנה, סוק, נובאק, דבוז'אק. 10.00 „קונצרט בוקר" ליסט: הקולות הנשמעים בהרים והסימפ. של לונדון/י. באכו) דה פאייה: „לילות בגני ספרד" (א. דה לרוצ'ה/הפילה. של לונדון/ר. פריבק דה בורגוס) סינפוניטה אופוס 32/2 ותו. האקדמיה של נוה"מ/ו. וירביצקי) ותו מאהלר: 5 שירי ריקרט (ו. ואז נס/תז. חלורס/י. תלמין צ'ייקובסקי: „הסערה/סינה תבה", ותו. של לונדון/ י. באטו אתו סימנס: קהע קונצרטי אופוס 154 (נ. קבאלסה/תז. לאומית של צרפת/ ז'אן מרטינון) דיליוס: שירי הגבעות הרמות (מ. מירג'לי/ו. מירג'לי/זמרים אמברוזיים/תז. הפילה. המלכותית/ א. פינליז. 12.57 „פינת השיר" משירי הגרון הפורח אנתולוגיה של שירה גרמנית מודרנית בתרגומו של שמעון זנדבנק. 13.00 „קלאסיקל". 14.06 „מן הפרטיטה" ארתור גלברון: חמש בשורות לפסנתר שוברט: „הטוחנת היפה" — מס. 11"ו. 15.00 „מפגשים" שיחות, ראיונות, דיונים. 16.00 „אתנחתא" (שידור חוזר) אירית רוב: מוצרט: סונטה כלה מג'ור, ק. 310 ר. מדוס: מסקארדה 1984 (שידור בכורה) שוברט: 4 אמפרומפטי, אופוס 142. 17.30 „יום הולדת" צ'ארלס אייבז. 18.00 „אנתולוגיה" בני באך 19.00 „רסיטל" עם החלילן ז'אן פייר רמפל באך: סונטה כלה מינור לחליל יחיד מוצרט: רביעייה בלה מג'ור לחליל וכלי־קשת ק. 298 שוברט: מבוא וואריאציות על נושא מתוך „הטוחנת היפה" לחליל ופסנתר היידן: שלישיית לונדון מס' 3 בסול מג'ור לחליל כנור וצ'לו. 20.05 „פריזמה מימים עברו". 20.27 „פינת השיר". 20.30 „כאולמי הקונצרטים בעולם" תו. שוייץ המערבית ארמין ז'ורדן שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 5 ראבל: קונצ'רטו בסול לפסנתר ותז. (מרתה ארחריץ') סטרווינסקי: „צפור האש". 22.00 „צלילי הזמן" ויליהלם טל (תכנית ראשונה) ד"ר מיכאל הד ורוד חן). 23.00 „דור הזהב אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות" רביעיית בודפשט בשנות ה־30 מנדלסון: רביעייה במי־במול מג'ור, אופוס 12 רביעייה מס' 3, כסי במול מג'ור, אופוס 67.

רשת א'

07.30 „ישן בעיניך" שירים ישנים. 08.05 „חונה" עם בני הגיל. 09.05 „טלרדיו" שירות מידע למאזינים. 10.05 „פניני בוקר" מגיש: גדעון הוד. 11.05 „ירוק ירוק" שירים עבריים. 12.05 „מעורב ים־תיכוני". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 „בראש צעיר" מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 „האוניברסיטה הפתוחה" „פתרונות לסכסוכים בינלאומיים": „ממלחמה לשלום" הראשוניות שבהסכם השלום הישראלי־מצרי". ד"ר יעקב בר־סימן־טוב. 16.05 „ארץ לא נודעת". 17.05 „צבעי הקשת": „שירי ערות". 18.06 „מינחת ערב". 19.00 שידורים לעולים. 22.05 „יש לי חלום" עורך ומנחה: יובב כץ: עם הפסיכולוגיות גליה רכינוביץ ומ. דביר.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „סעו לשלום" עם גדעון הוד. 09.05 „ביקור בית" עם חיים יבין. 10.05 „כל צבעי הקשת". 12.05 „אלף אלף בית" עם אהוד בנאי. 13.05 „בחצי היום", חדשות ופזמונים. 14.06 „בת צחוק" הווי והומור. 15.05 „שירים ושעורים". 16.05 „תוצרת הארץ" שירים עבריים. 17.05 „רגע קטן". 17.55 „קראתי ספר" קוראים בצלילים. 18.06 שירים עבריים 19.00 „היום הזה". 19.35 שירים עבריים. 20.05 „סורסים" שבועון לעניני פולקלור ועדות. 21.00 „מבט לחדשות". 21.30 „סורסים" והשפרה. 22.05 „ג'או ועוד". 23.05 „מיפתחי לילה" עם ביטה טיטור ואנב ענר.

גל"צ

06.05 אוניברסיטה משודרת. סנגונות בפרשנות המקרא ביטה"ב המעבר לימי הביניים. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין. 06.30 „פוקחים עין" החדשות הראשונות. 07.07 „שבע אפס שבע" עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 „אילה בוקר" עם אלי ישראלי. 10.05 „עשר" שירים עבריים. 11.05 „נכון לעכשיו" עם רפי רשף. 13.05 „דרורה יוני". 14.05 „פסק זמן מוסיקלי". 15.05 „שירים לחג" עם ארז טל. 16.05 „ארבע אחר הצהריים". 16.51 „באופן מילולי" מינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל". 18.05 „שעה קלה על כלכלה". 18.45 „חמש עשרה קטנות". 00.05 „ציפורי לילה" עם יואב קוטנר. 02.00 „לא רוצים לישון". 05.05 „צלילי בוקר".

שידורי צה"ל 1

19.05 „עד משודר" מגאזין לענייני צבא ובטחון ויש"ח. 19.50 הודעות לחיילים. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 שירי משוררים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת סנגונות בפרשנות המקרא ביטה"ב המעבר לימי־הביניים. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין. 22.05 „על הדבש ועל העוקץ". 23.05 „עשרים וארבע היום שהיה".

שידורי צה"ל 2

19.05 „ימים מוסיקה". 20.05 „צו־8". 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 „הפסקת עשר" עם מיכל ניב. 23.05 „קול הג'אז הוה".

קולנוע

תל־אביב

9.30, 7.15, 4.30

אסתר: ניקו 9.45, 7.30
אורלי: אנשים מבויישים 9.45, 7.30
בן־יהודה: פרסידיו 9.45, 7.30
בית ציוני אמריקה: לול 11.30, 9.30, 7.30
גת: בוקר טוב ויאטנאם 9.40, 7.10
גורדון: החגיגה של באבט 9.45, 7.30
דקל: ביג 9.45, 7.10
דרייב אין: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.10, 12.00 סקס
דיזי: פוליטרייסט 3 9.45, 7.10
לימור חדש: צבעים 9.15, 7.15
מילת 1: מעריצה צמודה 9.45, 7.30
מילת 2: צבעים 9.15, 7.10
מילת 3: שם הפשחה 9.15, 7.30
פאר: על הביטוח 9.45, 7.45
פאריס: לוויך אב. 12, 14, 16, 7.15, 9.30
בצב הדברים 20.30
רביון:
חן 1: בית לחיות 9.55, 7.15
חן 2: פרנטיק 9.40, 6.40
חן 3: ללא מעצורים 9.45, 7.45
חן 4: פרחים בעליית הגג 9.45, 7.15
חן 5: בעל בהשאלה 9.55, 7.45
שחק: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תל־אביב: מגלה את אמריקה 5, 7.30, 9.15
תכלת: הקומיסריה 9.45, 7.30
לב:
לב 1: החיים הם נהר ארוך ורוגע 10.00, 8.00
לב 2: בגלל המלחמה ההיא 2, 5, 7.10, 9.50
לב 3: אהבנו כל כך 19.25
תוכרה ורדה 21.50, 17.00
מלאכים בשמי ברלין 14.00
לב 1: הנסיכה הקסומה 2, 5, 8, 10
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7, 9

רמת־גן

אואזיס: ניקו 5, 7.10, 9.50
לילי: מחיר הבגידה 5, 7.10, 9.10
רביון:
גן 1: בוקר טוב וייטנאם 7.25, 9.50
גן 2: פרנטיק 5, 7.10, 9.50
גן 3: מחליפים ערוצים 7.30, 9.50
גן 4: הנסיכה הקסומה 7.10, 9.50

גבעתיים

הדר: פרסידיו 5, 7.10, 9.30

באר־שבע

חן: מגלה את אמריקה 7.15, 9.10

ירושלים

אדיסון: מת לחיות 4.30, 6.45, 9.00
אורנע: פרנטיק 7.15, 9.15
חן: ביג 9.30
כסית: פרסידיו 7.15, 9.30
אורגיל: בוקר טוב וייטנאם 7, 9.15
מיטשל: מעריצה צמודה 4, 9
סמדר: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 7, 9.15
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: צבעים 4.30, 7.15, 9.15
אור:
אור 1: מצלמה בלי בושה
אור 2: ללא מעצורים
אור 3: הנסיכה הקסומה 7.30, 9.30
אור 4: נבר ללא רחמים
אור 5: מירד הנעורים
תיאטרון ירושלים:
קפה בגדד 19.00, 21.30
טאקר — האיש והחלום 19.00, 21.30
אימפריה 1: החגיגה של באבט 11.30, 9.10
אימפריה 2: פקין כלוו 17.00, 19.15, 21.30

בית אגרון:
הועדה החוקית 17.00
פיטונה 19.45
החברים של אלכס 20.10
דונה פלור ובעליה 24.00

חיפה

אורה: קפה בגדד 4.30, 7, 9.15
חן: ניקו 4.15, 6.45, 9.15
רביעית 1: בוקר טוב וייטנאם 6.45, 9.15
רביעית 2: בעל בהשאלה 4.30, 7, 9.15
עצמון 1: מעריצה צמודה 2, 4.30, 7, 9.15
עצמון 2: פרסידיו 5.20, 8.10
עצמון 3: מצלמה בלי בושה 7, 9.15
שביט: הקיץ של אביה 7, 9.15
יון: ארי מרפי מגלה את אמריקה 4.30, 7, 9.15
רביאור:
רביאור 1: פרנטיק 6.45, 9.15
רביאור 2: שם הפשחה 6.45, 9.15
רביאור 3: העולם על פי גארפ 4.30, 7.00, 9.15
אילת: כפר קטן שלי 7, 9.15
רון איר המחודש: החגיגה של באבט 5, 7.15, 9.15
פאר: ביג 4.30, 7, 9.15

נתניה

שרון: ללא מעצורים 5, 7, 9.15
אסתר: פרסידיו 7.15, 9.10

חולון

מגדל: ניקו 7.30, 9.40
ארמון: החגיגה של באבט 5, 7.30, 9.10

בת־ים

עצמאות: חתיך מבוקש 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: חתיך מבוקש 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: פרנטיק 7.45, 9.45
היכל 2: מגלה את אמריקה 6.45, 9.45
היכל 3: חופשה בכפר 7.45, 9.45

עפולה

מוסתרין: הנסיכה הקסומה 9.00

ראשון־לציון

רון 1: ביג 7.15, 9.15
רון 2: מגלה את אמריקה 11.00, 7.15, 9.10
רון 3: מצלמה בלי בושה 7.15, 9.15

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ה', 20.10

מירלה אפרת: 20.30
אנשים קשים: 20.30
הנפש הטובה מסצ'ואן בכפר־סבא: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.

חולון
אהרון — הופיין 52.

ירושלים
נוה יעקב — מ. מסחרי, נוה יעקב.

נתניה
גבע — שער הגיא 14.

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.

רמת־גן
מכבי — ז'בוטינסקי 71.

תל־אביב
שלמה המלך — שלמה המלך 78.
פרמה סיטי — אחימאיר 1.

חיפה
קופ"ח מכבי — יל"ג 6.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ר', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – פנימית, נשים.
בקור חולים – ילדים.
הדסה ע"כ – כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 20.00–08.00. בימי ו': 15.00–08.00. טלפונים: 433300–03, 433500–03.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנער – קו לנער במצוקה
ירושלים – 243358–02
ת"א – 226027 (24 שעות)
חיפה – 229488–04 (20.00–11.00)
גליל מערבי – 922222–04

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ד'ה – טל. 222732.
„קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 221680–03 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות. שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טל': 294869, 285822–03.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 32432–052 בימים א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 227171–02
ער"ן תל־אביב — טל' 5461111–03
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 261113–03
ער"ן חיפה — טל' 672222–04
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 988410–04
ער"ן נתניה — טל' 335316–053
ער"ן כפר־סבא — 913999–052
ער"ן באר־שבע — טל' 418111–057

סילוק מיטורים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — 101, טל' 221022–08. עפולה טלפון 93334–065. טבעון — 101. טלפון 931401–04. נהריה — טל' 823333–04. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 74767–057. שח"ל בגוש רז. טל' 330848–03.

המרכז החקלאי תובע מהממשלה הבאה: הקלה בפריסת החובות והורדת הריבית

דני בירן

המרכז החקלאי והסתדרות המועצות החקלאים פירסמו את הצעותיהם לפתרון המשבר בחקלאות לאחר כינונה של הממשלה הבאה. ההצעות הוגשו בכנס ראשי תנועות ההתיישבות שהתקיים השבוע במושב רמות שברמת הגולן.

נוכח המשבר המתמשך בו מצויה החקלאות הישראלית וההתיישבות העובדת בשנים האחרונות, תובע המרכז החקלאי כי הממשלה שתקום לאחר הבחירות תנקוט במדיניות כלכלית וחקלאית שתביא לחילוץ הסקטור החקלאי וההתיישבות מהמשבר הפיננסי הקשה בו הוא שרוי, ותאפשר לו לחזור למסלול של צמיחה וייצור, תוך שימוש באמצעים ומדיניות שיאפשרו לחקלאים קיום בכבוד וברמה הממוצעת של העובד השכיר במשק.

המרכז החקלאי תובע: רוויזיה מקיפה בהסדרי פריסת החובות, הקמת מסגרות אשראי הולמות למימון שוטף בעלות סבירה של הייצור החקלאי, הורדת גובה הריבית הריאלית במשק, וכן הפעלת מדיניות כלכלית ברורה של העדפת הייצוא.

משתתפי הכנס תובעים עוד, שמירת השוק המקומי לייצור החקלאי המקומי בכל הענפים בהם הדבר אפשרי, והקצאת משאבים ממשלתיים למחקר ופיתוח.

על הממשלה שתקום ליזום תיקונים שיעודדו השקעות הון בחקלאות, על מנת שיבוטלו האפליות של סקטור זה לעומת ענפים אחרים, וכן ליזום תיקונים בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, באופן שיחול גם על נזקי טבע ו„אסונות טבע". כמו כן על הממשלה להקים קרנות משותפות לממשלה ולחקלאים לעידוד הייצוא החקלאי בנוסף לכלים הממלכתיים הקיימים. הממשלה תפעל במשותף עם ארגוני החקלאים בהתיישבות העובדת לחיזוק הקואופרציה.

המרכז החקלאי קרא לכל המשתתפים בכנס לנקוט בכל הצעדים הדרושים כדי שהממשלה שתכהן לאחר הבחירות לכנסת הי"ב, תפעיל אכן את כל האמצעים הדרושים למימוש תביעות החקלאים; ותבצע ביתר תוקף את הפעולות הארגוניות המתחייבות מהצורך להתאים את המערכות החקלאיות הקיימות למציאות הכלכלית החדשה כחלק מהמדיניות החקלאית הכוללת.

„אני מבקש ממך להשאר באולם ולשמוע את טענותי נגד חלקך בטיפול הממשלה במשבר אתא, יש לי הרבה מה לאמר לך, ואני מבקש ממך תשובות", פנה פיני גרוב לח"כ אמנון רובינשטיין בערב ראיונות שנערך בצוותא, בהנחיית איתן דנציג.

אך ח"כ רובינשטיין, אשר נשא כבר את דבריו במסגרת הדיון בפנל המדיני שקדם לנושא העובדים, סירב להרים את הכפפה ועזב את האולם.

„זאת בדיוק הבעיה", אמר פיני גרוב לקהל הנוכחים, מעל הבמה. „הציבור חשוף לדברי חלקות של המועמדים ומושפע מהם, אך ברגע של אמת הם מעדיפים להתחמק".

בהמשך הערב ריתק פיני גרוב את הנוכחים בגילויים מפתיעים על הדרך בה ניהלו שרי הממשלה ושליחיה את המו"מ במשבר אתא.

בתמונה: פיני גרוב מנסה לשכנע את אמנון רובינשטיין להשאר באולם.

בעקבות מפגש בין שתי המשלחות:

מסמך הבנה בין „המתקדמת" לאש"ף פורסם בת"א ובבלגרד

ורד לוי

במפגשים שהתקיימו בשבוע שעבר בבלגרד, נועדו חבר הכנסת מיערי והאלוף מתי פלד עם משלחת אש"ף בראשות אבו מאזן, חבר הוועד הפועל של אש"ף, ודנו עמם במסמך ישראלי־פלשתיני. שתי המשלחות ניסחו גילוי דעת משותף שתורגם לעברית ולערבית. בעת פרסום המסמך אתמול במסיבת עיתונאים שקיימה הרשימה המתקדמת לשלום בתל־אביב, פרסמו אותו במקביל גם אנשי אש"ף ביוגוסלביה.

בין השאר נאמר בגילוי הדעת, כי „שתי המשלחות הסכימו ביניהן שהדרך היחידה להשגת שלום צודק היא באמצעות מו"מ במסגרת ועידה בינלאומית בהשתתפות חמש החברות במועצת הבטחון וכל הצדדים המעוניינים כולל ישראל ואש"ף". עוד נאמר במינשר כי שני הצדדים הביעו את הסכמתם לכך שלוועידת השלום תתבסס כנקודת מוצא על הלגיטימיות והחוק הבינלאומיים ועל החלטות האו"ם, כולל 242 ו־338".

יו"ר מטה הבחירות של הרשימה המתקדמת, חיים הנגבי, קרא למפלגות חד"ש, ר"צ ומפ"ם לאמץ את העקרונות לשלום אשר מופיעים בהודעה זאת, ולהקים יחד גוש פרלמנטרי שינהל מו"מ עם המערך לאחר הבחירות, על הצטרפות או תמיכה בממשלתו, ועל בסיס עקרונות אלה. „לגוש פרלמנטרי כזה אשר יכלול 15 או 20 חברי כנסת תהיה עוצמה וכוח השפעה הרבה יותר מלכל מפלגה בנפרד" אמר הנגבי.

תענה בחיוב

„הודעת וייצמן כי המערך לא יפנה אלינו ואל רק"ח כדי להיות בלוק חוסם מפני הימין הינה אווילית ולא במקומה" אמר מתי פלד. הוא הזכיר כי בעבר פנתה המערך לא פעם אל רשימתו, ונענתה בחיוב בנושאים שונים. עוד אמר, כי כשתעמוד בפני פרס הברירה לחדש את הברית עם הליכוד או ללכת לממשלה צרה, ואם יפנה אל הרשימה המתקדמת, היא תענה בחיוב בשני תנאים: שיוחק חוק האוסר על אפליה בין אזרחי ישראל, ושממשלת ישראל תתחייב על הליכה לוועידה בינלאומית לפי הגדרת עצרת האומות המאוחדות.

רבין: החיילים מעדיפים לשרת בלבנון ולא ביהודה ושומרון

עתיים

„אש"ף והנהגת ההתקוממות בשטחים עומדים כיום נבוכים, נוכח ההתפתחויות בשטח. אין להם היכולת לענות לאתגר שהציב בפניהם המלך חוסיין, ולא הצעות מעשיות לתרגום האלימות להישגים מדיניים. המחלוקות ביניהם הולכות וגוברות וכסף הכל האוכלוסיה המקומית נתונה בסבל מתמשך" — אמר שר הבטחון יצחק רבין בפגישתו עם נציגי ארגון גג המייעץ לעשרות קהילות ואירגונים יהודיים בארה"ב, בנושאי כלכלה, בטחון ומדיניות ובנושאים אחרים.

בפגישה, שנערכה אתמול בצהרים בבית החולים הדסה בעין כרם, סקר שר הבטחון את בעיות הבטחון בהן נתונה ישראל. בהתייחסו לאינתיפאדה אמר רבין, כי היא מציבה בפני מערכת הבטחון אפשרות אחת בלבד והיא הפעלת כוח ולחץ נגד אלימות, שכן האפשרות השניה הינה כניעה, אשר מומינה אלימות מוגברת. לדברי רבין, 85 אחוז מכלל הארועים האלימים הם מקרים של ידויי אבנים, השלכת בקבוקי תבערה, תקיפות בסכינים והנחת מחסומי צמיגים ואבנים. „חזרנו לתקופת האבן. החיילים בכל הדרגות נמצאים במצב קשה. 90 אחוז מכלל החיילים ביהודה ושומרון מעדיפים לשרת בלבנון, למרות שבחודשים האחרונים נפלו שם 11 חיילי צה"ל לעומת הרוג אחד בשטחים".

● „בסוף חודש זה יושלם קטע נוסף של נתיבי איילון שייפתח לתנועת כלי־רכב מגשר ההלכה עד שדרות רוקח", זאת מסר שר התחבורה חיים קורפו.

מר קורפו ציין לשבח את הפעילות הבטיחותית בעיר רמלה, שרשמה ירידה בתאונות הדרכים בתחומה בשנת 1987.

יו"ר הסתדרות הגימלאים:

11,000 ממתינים בתור לבתי אבות — רק 500 מיטות מתפנות כל שנה

אבשלום קווה

כ־11 אלף פנסיונרים ממתינים בתור לכניסה לבתי אבות, בעוד בכל שנה מתפנות חמש מאות מיטות בלבד. פרטים אלה מסר אתמול במסיבת עיתונאים יו"ר הסתדרות הגימלאים בתל־אביב, אליהו רייף.

רייף מסר כי הסתדרות הגימלאים מגבשת פרוייקט להרחבת רשת בתי אבות, שיהיה משותף לקרנות הפנסיה ולגימלאים, ואף הממשלה תתבקש לתמוך בתכנית. הסתדרות הגימלאים מאגדת כארבע מאות אלף איש והיא נאבקה בשנתיים האחרונות בהדיפת השחיקה של הפנסיות, במניעת שילוב דמי הביטוח הלאומי בפנסיה, ובביטול המגמה להטיל מס הכנסה על הגימלאות.

רייף מסר עוד כי הסתדרות הגימלאים פתחה במגעים עם מנכ"ל קופת חולים כללית נחום פסה על הסדרים וגיבוש תכנית שתיתן העדפה לגימלאים במחלות הנובעות מגילם הגבוה של הנזקקים. כן הובאה הצעה להקים גוף ציבורי בקופ"ח בהשתתפות נציגי הגימלאים שיטפל בענייניהם.

מספר הגימלאים בארץ עולה על 40,000 נפש והם מהווים כ־10 אחוזים מכלל האוכלוסיה. כיוון שאוכלוסיה זו גדלה מידי שנה גדל הצורך להקים בתי־אבות נוספים.

„מוליכה שולל"

יו"ר הסתדרות הגימלאים, אליהו רייף, תקף אתמול, במסיבת עיתונאים בתל־אביב, את רשימת הגימלאים לכנסת בקובעו כי הרשימה מטעה ומוליכה שולל ציבור זה, החייב לדבריו, להתנער ממנה.

הרשימה לכנסת, לדברי רייף, הינה פלגנית ופוגעת בעוצמת מאבק הסתדרות הגימלאים הנאבקת לשיפור הפנסיה. „כל רשימה קיקיונית, המביאה לציבור הפנסיונרים ישועה כביכול רק מחלישה את המסגרת", דברי היו"ר, „על ציבור הגימלאים להתנער ממנה ולתת את קולם לסיעות הפוליטיות". דבריו של רייף נאמרו כתגובה לידיעות, כי גימלאים רבים מזהים את הרשימה המתמודדת בבחירות לכנסת עם הסתדרות הגימלאים.

כוח אלקטורלי

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר אתמול בעצרת המונים של גימלאים בירושלים, כי ציבור הגימלאים בארץ מהווה כוח אלקטורלי משמעותי בבחירות לכנסת, ורק התלכדותם סביב רשימת המערך עשוייה לסכל חקיקת חוק הפנסיה הממלכתית שהציע משה קצב.

כנס בהשתתפות חוקרים ועדים לציון „ליל הבדולח"

דני בירן

כנס של חוקרים ועדים לציון 50 שנה למאורעות „ליל הבדולח" — יום הפרעות ביהודי גרמניה הנאצית שארע בנובמבר 38' יתקיים ב־10 בנובמבר במוסד המחקר המרכזי של התק"ם — יד טבנקין, באפעל.

האירוע שמאורגן על ידי ההסטוריון יצחק דנה, נערך במתכונת של שלושה מושבים בהם ירצו חוקרים וימסרו דיווחים של אנשים שהיו עדי ראיה לאירועים.

המושב הראשון יוקדש להרצאות רקע ויטלו בו חלק הפרופ' חיים שמיר מאוניברסיטת תל־אביב, ד"ר רפאל גת ממכללת בית ברל ומיכאל כהן שהיה עד ראיה למאורע. במושב השני שיעסוק בתגובת יהודי גרמניה הנאצית יבואו לביטוי תגובות מחנה שומרי המצוות, המוסדות היהודיים ומערכת החינוך היהודי. המושב השלישי יעסוק בתנועות הנוער הציוניות בגרמניה הנאצית, ויעידו בו מי שהיו שליחי התנועות מארץ ישראל, וכן חוקרות מבית לוחמי הגיטאות ומיד טבנקין.

מושב הנעילה יתקיים ב„בית התפוצות" ויעסוק בנושא: „יהדות גרמניה בשקיעתה". באירוע נוטלים חלק גם מרכז התיעוד והחקר של השומר הצעיר בגבעת חביבה ומכון ליאו בק לחקר יהדות גרמניה.

„מצב הביוב בארץ עלול לגרום מחלות זיהומיות"

קובי מנדל

מדענים מהפקולטה להנדסה אזרחית בטכניון הזהירו אתמול מפני סכנות להתפרצויות של גלי מחלות זיהומיות שונות בעתיד, לנוכח ההזנחה הנמשכת בטיפול ברשת הביוב הארצית. הדוברים, חוקרים מהפקולטה להנדסה אזרחית, ציינו במסיבת עתונאים בחיפה, כי הסכנה לבריאות הציבור נשקפת בין השאר מהשימוש שעושים חקלאים בהשקיית גידולים למאכל במי קולחין בלתי מטוהרים די הצורך. מים אלה מיועדים להשקיית גידולים תעשייתיים שונים בכוונתנו, אף בשל המחסור במים עושים בהם חקלאים שמוש להשקיית גידולי מאכל כירקות ופירות שונים.

קבוצת המדענים טענה כי הליקויים החמורים במערכת הביוב נובעים מהעדר אחריות למערכת מצד הרשויות המקומיות, מחוסר אנשי מקצוע מתאימים ברשויות ומהעדר תכנון ומחקר בנושא. החוקרים הוסיפו כי לא צריכה להיות כל בעייה של תקציבים, כיוון שהרשויות המקומיות גובות אגרת ביוב, אך לטענתם הכספים הנגבים אינם מוצאים למטרה אליה הם נועדו. זאת בשל אי אחריותן של הרשויות לטיפול כמאגרי שופכין וטיהורם.

הם הוסיפו, כי לציבור בארץ אין מודעות להשיכות מערכת ביוב תקינה, וגם באיזורי וילות ובתים בהם בונים מספר חדרי שירותים בבתיהם, זורם הביוב בחופשיות מעבר לגדרות הבתים.

בידי המשטרה מערכת זיהוי ודיווח על כלי־רכב חשודים

קובי מנדל

מערכת לזיהוי ודיווח אוטומטי על כלי רכב חשודים פותחה באחרונה בטכניון עבור משטרת ישראל. המערכת עושה שימוש בלוחיות זיהוי מיוחדות המוצמדות לכל כלי רכב מורשה, הניתנות לתשאול ולזיהוי אוטומטי באמצעות תחנות המוצבות במקומות שונים לאורך צירי התנועה. המערכת מאפשרת לזהות את כלי הרכב החולף תוך ציון מקומו והזמן בו נקלט המידע.

המערכת החדשה מחוברת למחשב מרכזי הכולל יחידת קליטה ועיבוד מרכזיים המותאמים לזיהוי כלי רכב במצבי חרום. במצב כזה ניתן לקבוע במהירות אם הרכב בו מדובר הינו גנוב, וכן ניתן לווסת את התנועה ביעילות רבה יותר.

מחר ב"על המשמר" ובמוספו השבועי חותם

במוסף לשבת

- „כך". כך קבע זאת בית־המשפט העליון – חנה איש־הורביץ
- כור. מה קורה בתוך המפעלים – טלי ברזילי־זוננפלד, איילת מזור ויהודה צור

הייתי צמוד לפרס. יום במסע הבחירות – עמירם כהן

- אש"ף – משתתף מרכזי בתעמולת הבחירות – מאוק גפן
- עימותים קודמים: כמה פעמים אמר שמיר שלום, וכמה פעמים פרס – דוביק רוונטל
- ג'לג'וליה – שבוע של פרעות מקומיות – ורד לוי
- צובר ותקק. 10 שנים לאפיפיור – צבי גורן
- יוסף מונדי – רשימות מן התבית; עמירם כהן – על הפנים; דורית קדר – תערוכות; דני ורט – קלנוע

בחותם

תנו לנו את הכות – כהנא, מבט מקרוב – צבי בשן

- עם עזר וייצמן שבועיים לפני הבחירות – טלי ברזילי־זוננפלד
- פרופ' בנדור מציע אמנה חדשה בין יהודים וערבים – אהוד דור

דלוק על ויו־אימג' פיינטינג – ניל ג'יבלי, קריקטוריסט לא פוליטי – אלישבע איילון

- ברבורים בברלין – להקות מחול ב„שבועות התג" בברלין – ניורא מנור
- שלום בית – חיה יוסף

עלי אלון ויובל דניאלי • יעקב חזן • איתן קלינוסקי • אלי נצר • שמואל בנוים • אלי הכהן • אריה פלגי • נפתלי להב • זאב צחור

בדף לספרות

- מיכאל ששר: „הפנינה שבכתר", על אוסף כתבי־היד בספריה הלאומית

א.ב. יפה: מאה שנה להולדתו של יוג'ין או'ניל

- אבי גורן: על ספרו של ד"ר גיורא גולדברג „הימין החדש"

ההגנה במשפט חיילי גבעתי: גם חיילים אחרים היכו את האשמי

עזרא אבירן

ביום השני למשפטם של ארבעת חיילי גבעתי, המואשמים בהריגת תושב מחנה הפליטים ג'בליה, ושל רופא צבאי המואשם בגרימת מותו של האיש ברשלנות, עלו לדוכן רק שני עדים: סמל במילואים אבי אלבז, חוקר המשטרה הצבאית, והנער יוסף האני אל האשמי בנו של ההרוג.

במרכז חקירת העד אלבז ניסו הסנגורים להעלות את קו ההגנה לפיו לאחר שארבעת הנאשמים היכו את האיש, היכו אותו חיילים נוספים בתוך המאהל הצבאי בג'בליה, שם נכלא.

בנו של של אל האשמי, יוסף בן ה־15, העיד כי הוא ואביו הוכו ע"י הנאשמים ומאוחר יותר, בתוך מתקן הכליאה, ע"י חיילים נוספים. העד הכחיש שאביו, הוא, או אחיו הקטנים השתתפו בהפגנה או זרקו אבנים, וטען שישבו בביתם וצפו בטלוויזיה. המשפט יתחדש ביום שלישי.

28 שנות מאסר לחבר החוליה שרצחה את שחף

זהבה מוזס

יאסין מחמד אבו ח'דר (23) משועפאט נידון אתמול בבית המשפט הצבאי בלוד ל־28 שנות מאסר, לאחר שהורשע בחברות בחוליית המחבלים שרצחה את יגאל שחף בעיר העתיקה בירושלים לפני שנה.

אב בית הדין, אלוף משנה אהרן הלפרין, אמר בגזר הדין כי "יש מקום להחמיר בדינו של הנאשם גם אם במו ידיו לא רצח את שחף ז"ל. הוא סיפק את הנשק, ובעצמו השתתף במארבים בעיר העתיקה, כשהוא וחבריו לכנופיה חיפשו הזדמנות לרצות יהודי".

עוד צויין בפסק הדין, כי הנאשם היה בין האנשים שדקרו את האחים אוחיון בעיר העתיקה, וכן הדריך את חבריו לכנופיה בשימוש באקדח הרצח.

ח'דר הורשע גם בשני ניסיונות נפל לרצוח קצין ממשל יהודי ברמאללה.

משפטם של שאר חברי החוליה שהשתתפו ברצח שחף הסתיים ככר, והם נדונו למאסר עולם.

מעצר עד תום ההליכים לשני מחבלים מלבנון

זהבה מוזס

קצין חבלה של חוליית מחבלים, שפעלה מטעם המפלגה הקומוניסטית הלבנונית נגד צד"ל בדרום לבנון, נעצר אתמול ע"י בית המשפט הצבאי בלוד עד גמר ההליכים נגדו.

קאיד מוחמד בנדאר (21), מלבנון, עבר קורס חבלה מיוחד בבריה"מ והועבר בספטמבר השנה לידי ישראל, לאחר שנשבה בתקיפת מוצב של צד"ל בדרום לבנון.

לפני תפיסתו הספיק בנדאר לבצע כמה הנחות מטעני צד, ותקיפות נגד סיורים של צד"ל. באסם אחמד רחמן חיפאווי (27), שהצטרף לפת"ח ב 1977, נעצר אף הוא עד תום ההליכים. בבקשה למעצרו נאמר, כי מ־1979 עד פברואר השנה השתתף בשלושה ניסיונות נפל לחדור לישראל לפיגועי התאבדות. במארס השנה התגלה ע"י כוח צה"ל ליד הגבול, ולאחר חילופי אש נפצע ונעצר.

מועד פתיחת משפטם של השניים טרם נקבע.

מעצר לחשודים בהכאה אכזרית של ערבים

עתי"ם

בית משפט השלום בתל אביב ציווה אתמול לעצור ל־10 יום את נסים אוזלאי (28) ול־7 ימים את ברוך אוזלאי (29) השניים חשודים בתקיפת שני ערבים ובפציעתם קשה.

בא כוח המשטרה טען כי ב־15 בספטמבר, בשעות הערב, תקפו כמה אנשים שני פועלים ערבים שעבדו במאפיה ברחוב העלייה בתל אביב. כעבור זמן קצר שבו והותקפו השניים בדירתם, ליד המאפייה. בתקיפה נפצעו הערבים קשה ואושפזו.

החוקר ציין כי בידי המשטרה חומר ראיות הקושר את שני החשודים. לפי החשד מעורבים בביצועה אנשים נוספים, שעדיין לא נעצרו.

החשודים הכחישו את החשד נגדם, וטענו כי אין להם כל קשר לתקיפה. השופטת שרה גרות ציינה בהחלטתה כי חומר החקירה מצביע על חשד של ממש נגד שניהם.

ביום השנה למפולת — נטייה ליציבות

אלחנן הורוביץ

אתמול חל יום־השנה למפולת השערים בוול סטריט. בורסת טוקיו היא היחידה בין הגדולות שרמת השערים שלה עלתה על זו שהיתה ב"יום השחור": 19 באוקטובר 1987. יש שמזהירים מפני "יום שחור" חדש שיתחיל בבורסת טוקיו, ששעריה "התנפחו יותר מדי עד סכנת התפוצצות".

בבורסת ת"א היתה אתמול נטייה ליציבות ולהתאזנות מגמות עלייה וירידה. עלו יותר מניות חופשיות קלות ומניות הסדר 89' וירדו יותר כבדות ב"משתנים".

143 עלו ו־113 ירדו

בתום המסחר נקבע שבמניות החופשיות עלו אתמול 143 ו־160 נשארו בלי שינוי. הביקושים להן הסתכמו ב־5 מיליון שקל וההיצעים ב־1.8 מיליון שקל. המחזור בהן הגיע ל־7.5 מיליון שקל (4.6 מיליון דולר). רק 39% (2.9 מיליון שקל) נסחרו בעלייה, לעומת 41% (3.1 מיליון

גלגלי הבורסה

שקל) בירידה ו־20% (1.5 מיליון שקל) ללא שינוי בשערים. העליות הגדולות ביותר היו ב־10.1% בנווק 1 ובכלל פיתוח. הירידות הגדולות ביותר היו ב־47.3 אחוזים בגל אופ' ו־32.4 אחוזים במגור אופ' ב'. 51 שערים עלו מעל 5 אחוזים, 128 עד 5 אחוזים, 92 ירדו עד 5 אחוזים ו־21 ירדו מעל 5%. מדד המניות החופשיות עלה ב־0.13 אחוז.

המסחר הרב־צדדי במניות התחיל אתמול לפני הצהריים במגמת עלייה. מ־30 השערים ירדו רק שניים (הסנה ב־4.3 אחוזים ודלק ב־0.8 אחוז). העלייה הגדולה ביותר היתה ב־2.7 אחוזים בפטרוכימיים. המחזור הסתכם ב־1.9 מיליון שקל.

מגמת העלייה נהפכה למגמת ירידה במסחר בשערים משתנים אחרי הצהריים. מ־30 השערים ירדו 61, עלו 9 ו־5 נשארו בלי שינוי. הביקושים הסתכמו ב־1.9 מיליון שקל וההיצעים ב־1.2.

קפיטן דרוזי ראשון

רב החובל החדש של האונייה "צים סינגפור" הוא סעיד קטיש (משמאל), מהכפר מראר בגליל. קטיש הוא הדרוזי הראשון שקיבל מינוי כרב חובל בצי הסוחר. שלשום קיבל את דרגתו החדשה ממתי מורגנשטרן, מנכ"ל צים, (מימין) ומחר הוא יפליג מאילת למזרח הרחוק (צילום: ישראל סאן)

מפ"ם מפלגת הפועלים המאוחדת – המרכז
לוח פעילות שבועית מה־20—23.10.88

יום חמישי – 20.10

תוספות ללוח יתפרסמו בימים הקרובים

איזור המשולש – רני טריינין.
חיפה – 7.15 – מטה תפעולי בהשתתפות ועד 1 – בסניף.
עפולה – 9.00 – ח"כ יאיר צבן – יום ביישוב.
ניר דוד – 9.30 – אפרים זילוני, שושנה רון, עליזה עמיר – יום ביישוב.
כפר מנחם – 10.00 – ח"כ אמירה סרטני, פיני גרוב, מישל אלמליח, בנג'ילה, דרור נבו – יום ביישוב.
תמרה – 13.00 – לטיפה חורי ונחמה מרעי – אסיפת אמהות בגן של נהלה שמא.
מרחביה – 14.00 – אפרים זילוני ושושנה רון – כנס פועלי בניין.
גליל מערבי – 15.00 – אמרי רון – סיור.
אבו גוש – 15.30 – מירה קפלן, לולה מלויק, טובה נחתומי, מיכל מיכאלי, דליה ליאור – פעילי סניף ירושלים. ביקורי בית וחלוקת חומר.
נצרת – 15.45 – אריה יפה – חוג בית.
נצרת – 16.00 – אסתר עופר – חוג בית לנשים בבית אבו סיני.
ריינה – 16.00 – אברהם אחיעזרא – חוג בית.
בית שאן – 16.00 – אפרים זילוני ושושנה רון – סיור במפעלים וחוגי בית.
הרצליה – 17.00 – יוסיה פינשטיין – כנס פועלי בניין ומלאים.
עוספיה, דלית אל כרמל – 17.00 – ח"כ אמירה סרטני, מריקה חרש – חוג בית עם מורים.
ירושלים – 17.30 – חיים שפיר – מועדון ומלאים.
חיפה – 17.30 – יורית לבן, יחזקאל יחזקאל, אורי שדה – "מפ"ם בהסתדרות".
חצור – 18.00 – אילן גילאון – מפגש צעירים.
תל אביב – 18.00 – ח"כ יאיר צבן – ביקור בבית אבות "פיכמן".
אום אל פאחם – 18.00 – חנן ארז – חוגי בית.
דיר חנא – 18.00 – מפרג' סלאלחה, חסיין פארס – חוגי בית.
יקום – 18.00 – ג'ומס – מפגש חברים במועדון.
תרשיחא – 18.00 – רן חכים – חוג בית.
באר שבע – 18.30 – נחום שור – מפגש אוהדים.
אור יהודה – 19.00 – גיורא פורמן – חוג בית אצל מש' זלכה.
עכו מלון חוף ארגמן – 19.00 – פיני גרוב ומישל אלמליח – מפגש ו. עובדים עם ועד 1.
בית שאן – 19.00 – אפרים זילוני, שושנה רון – אסיפה בסניף.
ירושלים – 19.00 – כנס רכזי מוקדים שכונתיים עם משלחת הקבה"א בסניף.
אזור – 19.00 – לזר לזרוביץ – חוג בית לדוברי רומנית.
מגדל העמק – 19.00 – סימה שוייצר – חוג בית לדוברי רוסית.
רמלה – 19.00 – אברהם עומרוני – חוג בית.
חיפה מחנית – 19.30 – ח"כ אמירה סרטני, אברהם לאוב – אסיפה ליוצאי בריה"מ.
גבעת שמואל – 19.30 – אילן רגב, טלי הופמן – חוג בית לצעירים אצל אברהם בונה.
נצרת – 19.30 – ד"ר בשארה בשארת – חוג בית.
אשקלון – 19.30 – רעיה רטיג – חוג בית.
יבנה – 20.00 – משה סוקר – חוג בית אצל מש' וורדי.
באר שבע – 20.00 – אמנון וודנר – חוג בית.
לוד – 20.00 – ח"כ אלעזר גרנות – חוג בית.
נתניה – 20.00 – צבי דובל – חוג בית לדוברי אנגלית אצל מנחם גושן.
הרצליה – 20.00 – ח"כ יאיר צבן – אסיפה בבית האזרח – רח' בן גוריון.
פרדס חנה – 20.00 – מרטין בן מורה, אבישי גרוסמן – חוגי בית.
קרית עקרון – 20.00 – משה מזרחי – חוג בית אצל מש' שמואל עוואדי.
כרמיאל – 20.00 – רמי יובל, מרדכי ירקוני – חוג בית לאנשי ר"צ.
אום אל פאחם – 20.00 – חנן ארז – חוג בית.
ירושלים – 20.30 – ח"כ גדי יציב – חוג בית אצל ינון שרים.
ראשל"צ – 20.30 – בנג'ילה – חוג בית אצל שלמה כורן.
קרית ים – 20.30 – ויקטור בליט, אליהו להב – חוג בית.
חבצלת השרון – 20.30 – ג'וני גל – מפגש דוברי אנגלית.
להבות הבשן – 21.00 – עמרם אפרתי – ערב עם הקיבוץ.
תל אביב – 21.00 – מאיר פעיל – חוג בית אצל איציק בן־אלי.
מבשרת ציון – 21.00 – עופר אבני – חוג בית לצעירים, אצל מש' לוין.
גזית – 21.00 – קפה פוליטי – אבירם חגי.
מצר – 21.15 – ג'ומס – מפגש עם הקיבוץ.
עין המפרץ – 21.30 – פיני גרוב, מישל אלמליח, יוסי סולומון – מפגש עם הקיבוץ.

יום שישי – 21.10

21־22/10 – סמינר לפעילי מפ"ם ועובדי תעשייה מחולון, אשדוד ובני ברק בגבעת חביבה. בהשתתפות: ח"כ חייקה גרוסמן, אילן גילאון, אפרים זילוני, אברהם אחיעזרא, שושנה רון, דן שורעבדר, פנחס חוין

חיפה – 7.15 – פגישת המטה התפעולי.
רמות מנשה – 7.30 – ויקטור בליט – סמינר לנרעין.
נצרת – 8.30 – וולדי מורג – פגישת פעילי בחירות.
גבעת חביבה – 9.00 – מטה ההסברה של המגזר הערבי.
קבוץ ברקאי – 10.00 – טובה נחתומי, נחמה מרעי – יום עיון לנשי טייבה.
נצרת – 11.00 – איטקה בונה, עמירה זכאי – אצל נהלה חאמד.
מוסד שומריה – 11.30 – אמרי רון.
קבוץ ברקאי – 11.30 – פיני גרוב, מישל אלמליח – ארוחת צהרים פוליטית.
נצרת – 16.00 – ח"כ אלעזר גרנות, ח"כ אמירה סרטני, חנן ארז, חסיין פארס – אסיפה איזורית בהולילנד.
שפרעם – 18.00 – דב פלג – חוגי בית.
וואדי סלאמה – 19.30 – חסיין פארס – חוג בית.
נצרת עילית – 20.00 – אילן גילאון – חוג צעירים.
שפרעם – 20.00 – דב פלג – חוג בית.
כפר מסר – 20.30 – ישראל מאש – חוג בית.
נצרת עילית – 20.30 – ח"כ אלעזר גרנות – חוג בית.
באר שבע צוותא – 21.00 – פיני גרוב, מישל אלמליח, ג'ומס – ערב ראיונות.
ירושלים – 21.30 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית אצל ג'ני ברודצקי.
ירושלים – 21.00 – שמואל בן־נפתלי – חוג בית אצל מש' בנימיני.
שער העמקים – 21.00 – אמרי רון, אבו ויילן, דב בר־ניר, גיורא פורמן, חמי סט – חוגי בית.
געש – 21.00 – רן חכים – חוגי בית.
נחשונים – 21.30 – חנן ארז – מפגש צעירים מאור יהודה.

יום שבת – 22.10

כנס יוצאי בריה"מ בניר דוד, 9.30 בבוקר בהשתתפות: סימה שווייצר

טקס הכרזת עצמאות העובדים בתל־אביב, בית בן־גוריון, בשעה 18.30 – בהשתתפות: חברי וועד 1, אפרים זילוני

"הייד פארק" ברמת־אביב, בשעה 11.00 בהשתתפות – מאיר פעיל ומישל אלמליח

מעניה – 8.00 – שלמה עתיד עם טיול גמלאים מקרית שרת בת"א.
כפרי העמק – ח"כ אמירה סרטני.
ירושלים – 9.30 – חיים שור – עם נציגי המכבית היהודית המאוחדת.
מגזר בדואי – חסיין פארס.
נצרת עילית – 10.00 – אברהם כהן – פגישה עם דוברי אידיש.
משמר העמק – 10.30 – לוטפי מועסי, טובה נחתומי, נחמה מרעי – יום עיון לנשי טירה וקלנסוואה.
ראשון לציון – 11.00 – דוד שטוקפיש – מועדון יידיש.
כפר מנדה – 11.00 – איטקה בונה ועמירה זכאי – אספת אמהות בגן של חלידייה זאבט.
באר שבע – 11.00 – ישמעאל ויניאס – מפגש בסניף מפ"ם.
קיבוץ עמיר – 11.00 – אילן רגב – מפגש עם צעירים.
שער הגולן – 13.00 – אילן רגב ויוסי סולומון – מפגש צעירים.
בית אלפא – 13.00 – טדי כץ – מפגש צעירים.
צפת – 13.30 – ח"כ אלעזר גרנות – חוג בית.
צומת ברקאי – 14.00 – אלישע שפירא – עצרת צעירים.
מגן – 14.00 – אילן גילאון – טיול יוצאי בריה"מ מבאר שבע.
נגבה – 14.00 – טיול יוצאי בריה"מ מבאר שבע.
בית קמה – 14.00 – טיול יוצאי בריה"מ מבאר שבע.
אדמית – 14.30 – תלמי שפי – חוג בית.
נצרת – 15.45 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית.
כפר עובא – 17.00 – ח"כ אלעזר גרנות.
קיבוץ דפנה – עמרם אפרתי – עימות בין־מפלגתי בשידור חי.
תל־אביב – 18.00 – צבי נתנזון – חוג בית במועדון הגמלאים.
עוספייה – 18.00 – דעיה רטיג – חוג בית.
כרמיאל – 19.30 – ח"כ חייקה גרוסמן ודב אביטל וישראל מאש – ערב הזדהות עם צ'ילה התופשית וסיום מערכת הבחירות.
צוותא ירושלים – 20.00 – גיורא פורמן – ערב ראיונות.
נצרת עילית – 20.00 – אלישע שפירא – חוג לעזובי קיבוץ.
אשקלון – 20.30 – בנג'ילה – חוג בית.
משמר העמק – 21.00 – ח"כ יאיר צבן – ערב עימות.
גבעת חיים מאוחד – 21.00 – שושנה רון – עימות בין מפלגתי.
צרעה – 21.00 – ג'ומס – מפגש עם הקיבוץ.
דביר – 21.00 – גרשון וילן – אסיפת קיבוץ.
קיבוץ שמרת – 21.30 – ויקטור בליט, אפרים דוון – שיחת קיבוץ.

יום ראשון – 23.10

ירוחם – 8.00 – פיני גרוב, יוסי סולומון ומישל אלמליח – יום ביישוב.
מכר – 13.00 – לטיפה חורי וחיה קליין – אסיפת אמהות בגן של עפאף ביאל.
כפר ימה – 14.00 – נחמה מרעי ועמירה זכאי – אסיפת אמהות מהגן של ביר אל סיכה אצל פאוזיה.
נצרת – 15.45 – צבי דובל – חוג בית.
חולון – 16.00 – צבי אטלס – הרצאה במועדון הקשישים.
דליית אל כרמל – 17.00 – אילן גילאון ומריקה חרש – חוג בית.
אזור – 17.00 – שושנה רון ואפרים זילוני – חוגי בית.
תל אביב – 17.00 – טובה נחתומי – לעובדת השכירה.
גבעת חביבה – 17.00 – סמינר ליוצאי בריה"מ משכ' עמל.
עוספייה – 18.00 – משה עמר, דב אלקנתי, אבירם חגי – חוג בית אצל אדיב כיוף.
קרית שפרינצק – 18.00 – יחזקאל יחזקאל, יוסי שמואלי – חוג בית אצל חיים אמויאל.
תל אביב – 18.00 – ידיב בן אליעזר – "קפה פוליטי" בצוותא.
אור יהודה – 18.00 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית.
ערערה – 18.00 – ג'וני גל – חוג בית.
קרית אונו – 18.00 – אריה יפת – חוג בית ביידיש.
חיפה – 18.00 – וולדי מורג – מפגש פעילי בחירות.
נצרת – 18.00 – אברהם אחיעזרא – חוג בית.
תמרה – 18.00 – רעיה רטיג – חוג בית.
רמי – 18.00 – חסיין פארס – חוג בית.
כפר יאסיף – יצחק פטיש – חוג בית.
הרצליה – 19.00 – פיני גרוב ומישל אלמליח – חוג בית אצל רובין מוי.
גבעת שמואל – 19.00 – יוסף קרני – ערב גמלאים.
תל אביב – 19.00 – צבי נתנזון – לעובדת השכירה.
תל אביב – 19.00 – חנן ארז – חוג בית אצל שרה שוע – שכ' התקווה.
תל אביב – 19.00 – ח"כ אמירה סרטני, אריה צוקר, מחמוד יונס – אספה במסעדת "יפו הקטנה".
לוד – 19.00 – מאיר פעיל – אסיפה במועדון נווה זית.
חיפה – 20.00 – שמואל בן־נפתלי – חוג בית אצל עינת נוימן במעונות הסטודנטים.
רעננה – 20.00 – דב פלג – חוג בית אצל מש' סגולי.
ירושלים – 20.00 – לזר לזרוביץ – חוג בית ברומנית אצל מש' גוטמן.
ירוחם – 20.30 – פיני גרוב, יוסי סולומון ומישל אלמליח – אסיפה.
ראשל"צ – 20.30 – חנן ארז, ישראל מאש – חוג בית לעוזבי קיבוצים מאמל"ט.
ירושלים – 20.30 – ג'ומס – חוג בית אצל יאיר אורון.
ירושלים – 20.30 – בנג'ילה – חוג בית אצל מש' גל בקרית יובל.
ירושלים – 21.00 – אלעזר גרנות – חוג בית אצל מש' אלטר בשכ' גילה.
גלאון – 21.00 – גרשון ווילן.
שדה יואב – 21.00 – אמנון וודנר.
קרית אונו – 21.00 – ח"כ אמירה סרטני – חוג בית אצל מש' צרפתי.
מוסד דוממת – 21.00 – אילן רגב.
קבוץ פלמחים – 21.00 – ח"כ גדי יציב – פגישה עם חברי הקיבוץ.
תל אביב – 21.00 – אמרי רון – חוג בית.
תל־אביב – 21.30 – ח"כ יאיר צבן – חוג בית.

האגוד המקצועי

20.10 – 17.00 – מפגש עובדי מוסדות הרפואה – בבית המרכז בת"א בהשתתפות: דב פלג, נתן בקלר, נטע מן.
22.10 – 15.00 – מיפגש באולם האיזורי מגידו. בהשתתפות: יעקב חזן ואפרים זילוני. מנחה: נטע מן.
23.10 – 14.00 – אסיפת עובדי מוצרי תבן במרכז מפ"ם בהשתתפות: דב אלקנתי.
23.10 – באהלו סמינר –
11.00 – שושנה רון
16.30 – אפרים זילוני
24.10 – 10.00 – אברהם אחיעזרא
16.30 – חנן ארז
25.10 – 8.30 – דב אלקנתי
רכז הסמינר – נטע מן.

נפטרה צעירה מחדרה שחלתה בפוליו בתחילת ההתפרצות

מיכאלה קרן לקתה בדום לב בעקבות סיבוכי נשימה, לאחר שכבר היתה הטבה קלה במצבה

רונית מורגנשטרן

מיכאלה קרן, בת 26, שהיתה מהראשונים שלקו בפוליו בהתפרצות הנוכחית, נפטרה אתמול בביה"ח מאיר בכ"ס לאחר קשיי נשימה פתאומיים. לדברי ד"ר אשר פורת, מנהל ביה"ח, הגיעה מיכאלה קרן שלשום בלילה לביה"ח מבית לוינשטיין, שם היתה בשיקום זה כשבועיים, במצב קשה מאוד של מצוקה נשימתית. היא אושפזה ביחידה לטיפול נמרץ נשימתי, והתאוששה לקראת הבוקר. בצהריים הופיע סיבוך נשימתי נוסף, ובעקבותיו דום לב. לדברי ד"ר פורת, הקושי בנשימה עלול היה להתפתח כתוצאה משכיבה ממושכת.

פרופ' רפאל קרסו, מנהל המחלקה הנוירולוגית בביה"ח הלל יפה בחדרה, שם אושפזה לפני שהועברה לשיקום, היה המום. "זו הפתעה איומה. מצבה לא היה קשה יחסית. היא לא סבלה מקשיי נשימה. פעם אחת התעוררו אצלה קשיי בליעה. אמנם היא היתה חולת אסטמה, אך מצבה היה מאוזן ויציב מבחינה נשימתית. אני זוכר שנפרדתי ממנה כשעברה לבית לוינשטיין, התחבקנו והתנשקנו. היא היתה טיפוס אופטימי. היא סבלה משיתוקים בדרגות שונות בארבע הגפיים, ואפילו החלה אצלה הטבה כשהחלה להזיז יד אחת. לא ברור לי מה קרה כאן".

הנהלת ביה"ח מאיר פנתה למשפחה בבקשה לאשר ניתוח שלאחר המוות, כדי לברר את סיבתו.

היה זה מקרה המוות הראשון של חולת פוליו מאז תחילת ההתפרצות, והוא מוגדר כיוצא דופן. בדרך כלל רק מעטים מהחולים מתים.

מיכאלה היתה רווקה, התגוררה בחדרה ועבדה במפעל השטיחים באור עקיבא.

הסכם: הקליטה תועבר מהסוכנות לממשלה

אך הדרך ארוכה עד אפריל 90' ● מהחתימה נעדרו ראשי הקליטה בסוכנות ובמשרד הקליטה

דני בירון, טוביה בסקינד

חותמים (מימין לשמאל): מקס פישר, שמחה דיניץ, מנדל קפלן (צילום: סקופ 80)

נציגי הסוכנות היהודית והממשלה חתמו אתמול לאחר משא ומתן ממושך על הסכם להעברת כל שירותי הקליטה הבסיסיים מהסוכנות לממשלה.

במסיבת עיתונאים, אתמול ירושלים, מסרו יושב ראש ההנהלה הציונית, שמחה דיניץ, ויו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית, מנדל קפלן, על ההסכם שביצועו יחל רק באחר באפריל 1990.

ההסכם יאפשר למשרד הקליטה להפעיל את מדיניות ה"קליטה הישירה" ולספק את תקציב "סל הקליטה" כפי שנקבע על ידי המשרד ב־88'. כמו כן, תועבר לידי הממשלה האחריות הישירה למרכזי הקליטה. חלקם ייסגרו, והאחרים יופעלו במתכונת שונה, בעזרת מדיניות שתאפשר לעולה לרכוש או לשכור דירה על פי החלטתו.

הדיונים החלו לאחר קבלת החלטה ברוח זו במועצת חבר הנאמנים של הסוכנות באוקטובר 87'. נראה שגם לאחר חתימת הסכם זה לא הוסרו עדיין כל אבני הנגף בדרך ליישומו.

שר הקליטה הודיע, שיחתום על ההסכם בשלושה תנאים: הבטחת סל קליטה לכל משפחה; אגף השירותים הסוציאליים יעבור מיד למשרד הקליטה; יבוצע בהקדם רעיון "הקליטה הישירה".

המתנגדים העיקריים לביצועו של ההסכם היו נציגי ארגוני העולים והתנגדות כזו נשמעה גם אתמול מפי נציג התאחדות עולי אמריקה בישראל, יואב פק.

היעדרותו של יושב ראש מחלקת העלייה והקליטה של הסוכנות, אורי גורדון, ממסיבת העיתונאים והעובדה שהחתימה על ההסכם נעשתה ללא נציגי משרד הקליטה, מעוררות סימני שאלה רבים. נראה כי החתימה נעשתה ללא התייעצות עם מחלקת הקליטה, למרות שמחלקה זו נתונה כבר בתהליכי העברה מסודרים, שכתוצאה מהם פרשו עשרות עובדים מרצונם מן המערכת.

בנוסף לכך קיים מחסור תקציבי לתפעול מרכזי הקליטה, משום שעל פי התוכנית המקורית אמורה היתה הממשלה לתפעל אותם כבר מתחילת שנת התקציב הקרובה. דחיית ביצוע העברה תביא להתמוטטותם של מרכזים אלה, ובעיקר של המרכזים בהם שוהים עדיין חלק מעולי אתיופיה. בשלב זה נראה כי להיטותו של מנדל קפלן להפגין הישגים היא שהביאה לחתימה על ההסכם ולדחיית ביצועו עד ל־1990.

שמעון ברדה, אסיר לשעבר, חשוד שהגניב אקדח לאביטן

עתי"ם

שמעון ברדה (28) מנווה שרת, אסיר לשעבר בכלא באר־שבע, נעצר אתמול ל־15 יום כחשוד בהחדרת אקדח לתוך תאו של הרצל אביטן. באקדח הזה השתמש אביטן בבריחתו מהכלא.

בא כוח המשטרה, רס"ל אלון גרוסמן, טען בבית משפט השלום בתל אביב, כי החשוד סייע לאביטן להימלט מן הכלא. ברדה הכחיש וטען, כי מיום שחרורו לפני כ־15 חודשים לא היה לו קשר עם אף סוהר או אסיר בבית המעצר.

השופטת שרה גרות ציינה בהחלטתה, כי חומר החקירה מבסס בשלב זה חשש כבד למעורבותו של החשוד בסיוע ישיר לאביטן לברוח מבית הכלא. "החשדות חמורים, והחקירה קשה הן משום אופיה והן משום החשש הכבד של עדים וחשודים אחרים למסור עדות לחוקרים, דבר המעיד על הקשיים בחקירה", אמרה השופטת.

"יותר ממאתיים ד"ר למדע ירדו בשנתיים האחרונות"

כתב "על המשמר"

בשנתיים האחרונות ירדו מהארץ יותר מ־200 מדענים בעלי תארי דוקטור, לאחר שלא הצליחו למצוא מקורות פרנסה בתעשייה המתוחכמת — נמסר אתמול באסיפת היסוד של ארגון הגג של התעשייה המתוחכמת בישראל, שנערך בתל־אביב.

הנשיא הנבחר של הארגון, משה כהן, מנכ"ל "פאן יוניברס", תבע להקים קרנות הון סיכון להשקעה בתעשייה המתוחכמת במחקר ופיתוח, בעיקר בשלב המעבר מהמו"פ לייצור, לשיווק ולייצוא. לדבריו, קרנות אלה יאפשרו גיוס של מאות מיליוני דולרים לתעשיות המתוחכמות.

3 עתונאים מצרים יבואו לסקר הבחירות

מוטי בסוק

שלושה עתונאים מצרים, מהעיתונים רוז אל־יוסוף ואוקטובר, יבואו לארץ בעוד כשבוע כדי לסקר את מערכת הבחירות

פגישת שמיר עם ראשי האוניברסיטאות נכשלה; השביתה תימשך בהקלות קלות

אין עדיין כיסוי לשליש מהתוספת הנדרשת — 15 מיליון שקלים וגם שני השלישים האחרים מתעכבים באוצר ● העובדים יאפשרו המשכת מחקרים ביטחוניים וכניסת סטודנטים למעונות

יצחק שור, אבשלום קווה

השביתה באוניברסיטאות תימשך. פגישתו של ראש הממשלה יצחק שמיר עם נציגי ועד ראשי האוניברסיטאות אתמול העלתה חרס. יו"ר הוועד, פרופ' יהודה בן־שאול, אמר שקיבל את הצעת ראש הממשלה, והוא יחזור להידבר עם ועד העובדים, אך אין הוא רואה סיכוי שיסכימו לוותר על מלוא תוספת השכר המתחייבת מהסכם המסגרת בין ארגוני המעסיקים לממשלה.

גם האוצר לא העביר את חלקו למימון תוספת השכר, המכסה שני שלישים מן התוספת. לדבריו, גם אם יקבלו ראשי המוסדות את דרישת ראש הממשלה ושרי החינוך והאוצר, ויחתמו על הצטרפות להסכם המסגרת, תהיה זו חתימה ללא כיסוי.

בפגישתם עם ראש הממשלה אמרו ראשי המוסדות, כי אין הם באים לדון במשבר הכולל של ההשכלה הגבוהה, אלא במשבר המיידי. משבר זה נוצר משום שאין כיסוי לשליש מתוספת השכר הנדרשת — סכום של 15 מיליון שקלים. בעקבות הצעת שר האוצר תבע מהם ראש הממשלה לחתום על הצטרפות להסכם המסגרת ולהיכנס למו"מ על ויתורים עם העובדים.

בתחילת השבוע הבא תיערך הפגנה משותפת של הסטודנטים, המרצים ועובדי הסגל המינהלי והטכני מול משרד ראש הממשלה.

מטה המאבק של עובדי המינהל במוסדות להשכלה גבוהה החליט אתמול על שורה של הקלות בעיצומים כדי למנוע נזקים ולהקל על הסטודנטים. מזכיר חטיבת העובדים, מרדכי גרוברג, מסר כי המטה הורה לוועד העובדים במכון ויצמן לאפשר שחרור חומר רדיו־אקטיבי מהמכס ובכך נענה לפניית הנהלת המכון.

המטה החליט, כי המחשבים במוסדות להשכלה גבוהה יופעלו בכל התחומים הקשורים למחקר ביטחוני, וכן אפשר לחדש את העבודה במעבדה בטכניון, בעקבות פניית צה"ל. החל מיום שני יאפשרו עובדי האוניברסיטאות לסטודנטים לקבל את מפתחות חדריהם במעונות. עם זאת החליט המטה להמשיך בעיצומים עד שהנהלות המוסדות להשכלה גבוהה יצטרפו רשמית להסכם המסגרת בשירות הציבורי.

דיסקונט יושבת היום ומחר בל"ל ייסגר אחר הצהריים

אודי נחשון

סניפי בנק דיסקונט יהיו סגורים היום, וסניפי בנק לאומי ובנק איגוד יושבתו היום אחר הצהריים במסגרת המאבק שמנהלים ועדי העובדים בשני הבנקים. סניפי בנק דיסקונט יהיו סגורים גם מחר.

ההחלטה להשבית את סניפי בנק לאומי נפלה אתמול, לאחר שהוועד הודיע,כי חל קרע בשיחות עם הנהלת הבנק על הסכם שכר חדש. בהנהלה אומרים בתגובה, כי הודעת הוועד על קרע בדיונים מפתיעה, לאור העובדה שחילוקי הדעות בשיחות שהיו השבוע אינם מהותיים, ואינם מחייבים נקיטת צעדים קיצוניים.

הנהלת בנק דיסקונט פנתה אתמול לכל הבנקים בבקשה לכבד שיקים של לקוחות הבנק עד לסכום של 1,000 שקל ליום. ההנהלה הציעה ללקוחות להקדים ולמשוך מזומנים בכספומטים והודיעה, כי מחזיקי כרטיסי אשראי "ויזה" ו"ויזהב" יוכלו למשוך בכל סניפי בנק לאומי, איגוד, ברקליס ובנק ערבי־ישראלי סכום של 200 שקל ב"ויזה" ו־2,000 שקל ב"ויזהב". נוכח העיצומים בקבוצת בל"ל, הם יוכלו לעשות זאת רק בשעות הבוקר.

בתגובה לטענות ועד העובדים בדיסקונט, נמסר אתמול מהנהלת הבנק, כי בחודשיים של המו"מ על הסכמי השכר הציעה ההנהלה תוספות שכר "משמעותיות", ועובדי דיסקונט נהנים מתנאי שכר מהטובים ביותר במערכת הבנקאות.

עורך הדין לא בא למשפט רק בחיפוש שני נתגלתה גופתו

יואב אביב

משטרת חיפה חוקרת את נסיבות מותו של עורך הדין יוסף פניאל (70), שגופתו נתגלתה אתמול בחדר השירותים בביתו בכרמל הצרפתי.

פניאל היה אמור להופיע שלשום וביום ב' כסנגור בשני משפטי רצח בבית המשפט המחוזי בחיפה, אך לא הגיע לבית המשפט. שלשום נשלחה ניידת לביתו, השוטרים נכנסו לדירה דרך החלון, אולם בחיפוש הם לא מצאו דבר ועזבו את המקום. אתמול, באישור נשיא בית המשפט המחוזי, אברהם פרידמן, נכנסה המשטרה לדירה וגילתה את הפרקליט ללא רוח חיים.

משערים שסיבת המוות היתה דום־לב. חוקרי המשטרה אספו ממצאים בדירה, והגופה הועברה לבדיקה למכון לרפואה משפטית באבו כביר, כדי לקבוע את סיבת המוות.

חברי עין יהב: הכנסות של שנה שלמה אבדו בסופה

אילת מזור

"אסון כבר פקד אותנו. כל היבולים שעמדו בפני קטיף הושמדו, בעיקר מלונים, עגבניות, פלפל, בצל ופרחים, על שלושת אלפים דונם. הנזק נאמד ב־8 מיליון דולר". אמרו אתמול בעין יהב על הסופה והברד הכבד שלשום.

אילן אורן ראש המועצה האזורית ערבה :"אני קורא לשר החקלאות ולשר האוצר לרדת ולראות במו עיניהם את האסון הכבד ולתת סיוע מיידי על מנת למנוע את ההתמוטטות החברתית והכלכלית של מושב שלם המונה מאה משפחות (350 נפש). ברגע שקורה אסון שכזה יש להתעלם משיקולי בחירות ושיקולים פוליטיים אחרים ולהתלכד סביב הצלתו של המושב".

שייקה אורן מזכיר עין יהב אמר,"אנו נכללים בהסדר שעשתה הממשלה עם המושבים. קיווינו והאמנו שנוכל לעמוד בו, אבל היום, בעקבות אובדן הכנסות של שנה שלמה, לא נוכל. האנשים במושב בהלם, אנשים שמורגלים לעבוד עומדים בטלים מול החורבן ואין מה לעשות. יתכן שחלק מהגינבסניות נוכל להציל, זה הכל".

לחברינו רבקה ועודד בן־חפר ומשפחתם
משתתפים באבלכם במות האם
עזיזה שיטרית ז"ל
קיבוץ עין־החורש

לחנן ועדה אברהמי והמשפחה
ניחומים על מות
האח
קיבוץ שמיר

לחברנו דני פרידמן
משתתפים באבלך במות
האח
קיבוץ העוגן